

DOLENJSKI LIST

Naš delovni dogovor

Na nobenem izmed dosedanjih kongresov Socialistične zveze Slovenije — in prej OF — nismo opazili tako malo manifestativnih besed, parol in lepih, čeprav kasneje malo manj učinkovitih besed, kakor je bilo to na VI. kongresu SZDL Slovenije pretekli teden. Upravičeno moramo ponoviti besede, ki jih je komentator DELA Franc Setine ob zaključku kongresa zapisal v našem republiškem glasilu SZDL:

»Izobraževanje, zdravstvo, znanost, kultura in druga torišča tokrat niso doživljala usode prejšnjih let, ko so bila pogosto — celo v resolucijah — potisnjena v kot. Gospodarstva kongres zato ni podcenjeval, le da ga je obravnaval skupaj z drugimi dejavnostmi v luči njihove medsebojne povezanosti in odvisnosti.

Ali je zgolj naključje, da je bil VI. kongres SZDL Slovenije iskren, preudaren, delovni dogovor, brez parol in lepih, vzrok pa puhlih besed? Vzrok je treba iskati v več kot eno leto trajajočih razpravah Socialistične zveze in drugih organizacij. Kongres je uspel strniti vse te razprave v jasen, dovolj konkreten program uresničevanja družbene reforme. Tribuna kongresa — zlasti tista v osmih komisijah — je odsevala novo stopnjo demokratičnosti naše družbe, ki postopoma prehaja v novo kvaliteto samoupravljanja. Ta brst, to kipeje demokratičnosti v odnosih med ljudmi daje naši družbi novo bogastvo. Sedaj je teže proglašati napredno samo s sklicevanjem na revolucionarno tradicijo. Tisto, zares socialistično je treba dokazovati tudi s sedanostjo in z otipljivimi, konkretnimi perspektivami jutrišnjega dne. Revolucionarne pridobitve je treba spet in spet potrjevati in jih na višji stopnji presegati.

... V dvorani kongresa ni bilo nobene parole, nobenih pozdravnih govorov. Za to sedaj ni časa; treba je delati! Tako kot so se široke razprave stekale v svoj vrh — na kongres, kjer so našle svojo ustvarjalno sintezo, tako se morajo sedaj sklepi kongresa spremeniti v široko akcijo za izpolnjevanje sprejetih nalog.

Take so bile v preteklih mesecih tudi zahteve članov osnovnih organizacij SZDL v večini krajev naših 9 občin: povsod so člani organizacije naročali tako odbornikom krajevnih organizacij kot svojim delegatom, da zdaj ni več potrebno prepričevanje in že kar dolgočasno ponavljanje preizkušenih resnic in znanih stališč. »Dovolj smo govorili in razpravljali, zdaj pa ukrepajmo!« Tako je bilo slišati na sestankih in zborovanjih v

(Nadaljevanje na 7. str.)

Na prvi seji novega glavnega odbora SZDL Slovenije, ki je bila v četrtek popoldne takoj po končanem VI. kongresu, so za predsednika izvršnega odbora GO SZDL Slovenije ponovno izvolili tovarišico Vido Tomšič, za podpredsednika pa Franca Kimovca-Zigo in dr. Jožeta Vilfana. Novi sekretar je ponovno inž. Vitja Rode, za blagajničarko glavnega odbora pa je bila izvoljena Francka Stirmele. — Na sliki: Vido Tomšič govori na VI. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije (Foto služba VECER, posnetek: Dragiša Modrinjak)

„POGLEJ MOJE ROKE!“

Lepo urejen dom in gospodarsko poslopje na Pristavici pri Velikem Gabru, kažeta na dobrega in pridnega mladega gospodarja Toneta Severja.

— Tone, posvetil si se kmetiji, čeprav si nameraval iti nekam v službo. Bil si predsednik zadrúžnega sveta, pred dobrima dvema letoma si delal na farmi

Lovec zgrešil medveda

Pred kratkim je lovška družina Draga — Trava pregledala in ocenila lanske lovske trofeje svojih članov. Zal so imeli lani le en trofejski odstrel (ostali so bili gojitveni). Lovec Anton Janežič je položil na dlako jelena, ki mu je prinesel 162 točk.

Pretekli teden je imela lovška družina v gosteh Avstrijca, ki je prišel na medveda. Zal je gost prišel prekasno, ko je bil medved že na mrhovišču in je ob prihodu lovec zbežal. Kasneje je prišel še en medved. Gost je streljal, a ga je zgrešil. Medvedov je tu dosti, zato so bili ljudje malo razočarani, ker jih letos niso lovci rešili niti ene mrčine.

v Ameriki. Zakaj si kupil prej avtomobil kot traktor?

— Če ne bi grozili z visoko takso, bi ga kupil namesto avtomobila, čeprav imam samo 7 hektarov zemlje, če odštejem gozd in 10 glav živine. Namesto dveh konj bi redil še troje govedl. Stroj bi ne bil toliko izkoriščen, bi ga pa imel več let, saj so današnji traktorji že zelo izpopolnjeni in ne zastarijo kmalu. Ne bi delal kon-

Medobčinsko prvenstvo v krosu

V nedeljo, 17. aprila, se bodo ob 10. uri popoldne na velikem stadionu v Novem mestu pomerili najboljši tekači Dolenjske v krosu, ki naj bo uvod v letošnjo športno sezono. Letošnjega krosa se bo udeležila predvsem šolska mladina, ki se z razrednimi in šolskimi prvenstvi še dalje pripravlja na tekovanje. Organizator pričakuje tudi veliko udeležbo druge mladine, predvsem iz delovnih kolektivov. Največ tekmovalcev bo v kategoriji učenk oznov. Šol v teku na 500 m in učencev v teku na 700 m. Na najkrajši ženski progi bosta nastopili tudi sestri Močnikovi, kjer se bosta pr. izkusili, katera je hitrejša na krajše proge.

Tekmovalna proga bo tako speljana, da bodo gledalci lahko

IX. zlet bo v Banjaluki

Pretekli teden so sklenili na seji stalnega sekretariata Zleta bratstva in enotnosti v Novem mestu, da bo IX. Zlet bratstva in enotnosti od 8. do 13. junija 1967 v Banjaluki. Za novega predsednika stalnega sekretariata zleta so izvolili Mehmeda Muhamedagića, za sekretarja pa Husiju Taramovića. Sd.

S SREČANJA PIONIRJEV NA BUČKI:

„POZDRAVLJEN, tovariš Tito!“

Kurirčkovo pošto TV Dolenjska so letos na Bučki oddali že desetič — Ob tej priložnosti je vsa vas praznično oživela — Pred šolo so se zbrali pionirji z Bučke in iz Sevnice in pripravili lep kulturni spored, nato pa so z učitelji vred zaplesali veselo kolo

Na partizanski Bučki se je v ponedeljek popoldne zbralo pred šolo staro in mlado na svečani oddaji kurirčkove pošte TV Dolenjska. S češnjem cvetjem odeta vas je praznično oživela v sončnem jutru. Domačim pionirjem so se pridružili pionirji matične osnovne šole v Sevnici in njihov odlični zbor je pod vodstvom tovariša Krenčiča zanosno zapel nekaj pesmi. Nastopili so tudi recitatorji, predsednik občinskega odbora Združenja borcev v Sevnici pa je obudil spomine na leto 1941, ko so v novembu okupatorji doživeli na Bučki prvi partizanski napad na njihovo postojanko. Komisar partizanske enote je bil tedaj tov. Miha Marinko zato so ga

povabili k predaji kurirčkove pošte, vendar zaradi nujne zadržanosti ni mogel priti.

Bučko so v ponedeljek obiskali številni gostje, med katerimi so bili predstavniki obč. skupščine in družbeno političnih organizacij iz Sevnice ter gostje iz krške in novomeške občine. Kurirčkovo pošto s pozdravi za tovariša Tita je Jože Jencič izročil pionirju Slavku Jalovcu z Bučke.

Se isti dan so jo odnesli proti Skocjanu, od tam pa vodi njena pot v Novo mesto, Žužemberk, Trebnje, Sevnico, Senovo, Krško, Brežice, Kostanjevico, Mežlisko, Črnomelj, Stari trg, Kočevje, Ribnico in Ljubljano, kamor bo prispela 20. maja.

Slovesnosti za 1. maj v Spodnjem Posavju

Občinski sindikalni svet v Brežicah je prevzel organizacijo prvomajske proslave v Brežicah, na kateri bo nastopil Invalidski pevski zbor iz Ljubljane. Razen tega bo med delovnimi kolektivni prirejenih več športnih srečanj, na katerih bodo sodelovali tudi kolektivi drugih dveh spodnje-posavskih občin.

V Brežicah bo srečanje ekip v šahu, najboljši posamezniki pa se bodo 24. aprila pomerili v simultanki z enim izmed slovenskih valemajstrov. Kegljaska tekmovalna bodo v Krškem, kjer bo prav tedaj odprto novo dvostrano keglijšče, medtem ko bodo strelci tekmovali v Sevnici in v Brežicah. V. P.

Pionirji sevnške občine — učenci osnovne šole Bučke predajajo v Skocjanu kurirčkovo torbo novomeškim pionirjem (Foto: M. Moškon)

Spet smrtna nesreča v Nemčiji

31. marca se je v Nemčiji smrtno ponesrečil delavec Jože Zajc iz Zimarič (občina Ribnica). Pokojni je šel ponovno na delo v Nemčijo 3. marca letos. Zapustil je ženo in 4 mladoletne otroke. V zadnjih treh letih je to že o s ma smrtna nesreča delavcev iz območja Sodražice, ki so na delu v Nemčiji. V istem času sta se zgodili v vsej občini Ribnica (kamor spada tudi Sodražica) dve smrtni nesreči pri delu.

Srečanje borcev NOV iz novomeške občine

V soboto ob 8. uri se bo v dvorani občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu začela ustanovna skupščina Zveze združenj borcev NOV občine Novo mesto. Izvolili bodo organe nove zveze in pregledali došodanje delo borčevske in invalidske organizacije ter ZROP, ki se združujejo v enotno organizacijo.

ISKRA za ISKRO

V »Iskri« v Semiču so prejšnji teden dokončali avtomatsko progo za tovarno uporov v Sentjerneju. Do sedaj so naredili že tri take stroje, ki jih potem dokončajo v ljubljanski ISKRI in s pomočjo katerih avtomatizirajo proizvodnjo uporov. F. D.

Žužemberk: »Kaj veš o varnosti prometa?«

24. aprila bo v Žužemberku veliko nagradno tekmovalje osnovnih šol v spoznavanju prometne varnosti. Do zdaj je prijavljenih 7 osnovnošolskih ekip, pričakujejo pa še večjo udeležbo. Razen tekmovalne ekipe bo dala vsaka osnovna šola tudi prispevek h kulturnemu sporedu, ki bo popostril tekmovalje. Učenci bodo tekmovali za praktične nagrade, ki so jih pripravile družbene in delovne organizacije. Pokroviteljstvo nad tekmovaljem je prevzela kmetijska zadruga v Žužemberku, organizacijo pa deloma tamkajšnja osnovna šola.

Od 14. do 24. aprila.

Okrog 14. aprila močna ohladitev s snegom do nižin. — V naslednjih dneh ob prehodnem izboljšanju vremena slana oziroma pozeba. Nekako od 18. aprila dalje bo zopet prevladovalo deževno in hladno vreme s snegom skoraj do nižin. Dr. V. M.

Nadaljevanje s 1. strani

kurence zadržati, saj ona ne more dati traktorjev za vsako površino. Ne razumem nekaj, ko govorimo pri nas o mehanizaciji. Obrtnik ni omejen, kolikšno strožnico naj bi imel, za kmeta se pa tako bojimo. Star način dela je preživel, mladji se nočejo več tako naprezati. Govorimo, da se je treba specializirati, toda brez strojev tega ne bo, ker si s tem, da imam več različnih posevkov, svoje delo enakomerneje razdelim skozi vse leto, sicer bi prišlo vse naenkrat in ga ne bi zmoželi. Specializacija bo pa potrebna, ker manj posevkov zahteva manj različnih strojev.

— Ali lahko poveš nekaj vtisov pri delu na farmi v Ameriki kljub temu, da je to z našimi razmerami težko primerjati?

— Pol leta sem delal na 600 hektarov veliki farmi, ki jo imajo starši moje svakinje v zvezni državi Iowa. Res je to težko primerjati z nami, ko ima več vasi skupaj komaj toliko zemlje. Ko sem sosedom doma pripovedoval, koliko tam en človek naredi, mi niso hoteli verjeti. Nič

Letos za zlet bratstva in enotnosti

Priprave na IX. zlet bratstva in enotnosti, ki bo 1967 v Banjiluki, se bodo začele že letos. Mladina področij, ki sodelujejo na zletu, bo letos 22. aprila slovesno proslavila spomin na osvoboditev Banjaluke s tekom osvoboditve mesta. V juliju bo v Drvarju proslava v okviru dneva vstaje množično srečanje mladine. V avgustu bo tretji trad. pohod na Triglav. Na dan republike bodo mladi odborniki iz treh republik obiskali mesti Bihać in Jajce. Razen naštetega bo letos tudi prvo srečanje kulturno prosvetnih društev in likovnih umetnikov. Likovni umetniki bodo ustvarjali letos v Bihaću, naslednja leta pa v drugih mestih. V načrtu so tudi srečanja šolske mladine in tesnejši stiki med delovnimi kolektivni. Sd.

posebnega ni, če en človek obdeluje 100 ha, ali pridelava krme za 400 glav živine. Na zemljo niso navezani in jo prodajo, če ne vzdrži konkurence. Silno so specializirani. Farmarji, ki dobijo za mleko tudi po 2000 dolarjev na mesec, ga za svoje potrebe kupujejo pasteriziranega v mlekarji. Majhne farme propadajo, ker ne nesejo dovolj, če nimajo farmarji dodatne zaposlitve. Vsi so pravi računarji, pa tudi garači, ko je to potrebno. Država jim jamči cene pridelkov. Radi pokažejo posestva, kjer pa ne gradijo dragih hlevov in drugih naprav, temveč je vse preprosto in ceneno. Vsem je glavno vodilo: doseči čimveč dohodka.

— Kako delaš doma na posestvu, ko si vse to videl?

— Vsako leto sejem do 2 hektara semenskega krompirja v kooperaciji z zadrugo, ki mi preskrbi seme in prodajo pridelka čimveč na enkrat. Pridelujem ga po navodilih komisije, ki ga pregleduje. Letos imam pogodbo za 10 ton merkantilnega in za ves semenski krompir. Pridelal bom originalno seme sorte Vesna, ker sem sadil elitno seme, ki je bilo po 160 din za kg. Lani sem prodal preko zadruge čez 30 ton krompirja, večinoma semenskega. Trošim okrog 1000 kg gnojila na hektar, toda če vem ceno pridelka v jeseni tudi vem, po čem bom gnojilo vnovčil. Rad bi si kupil kak stroj in traktor, da ne bo naše delo tako naporno. Poglej moje roke!

M. LEGAN

Priznanje semiškemu Obrtnemu servisu

Obratni servis v Semiću je pred nedavnim izdelal serijo žetvenih naprav za domače kosilnice znamke Alpina, medtem ko so jih morali doslej uvažati iz Italije. Semiška žetvena naprava je prilagojena našemu hribovitemu terenu in bo žela okoli 10 cm višje kot italijanska, kjer imajo največ ravnih njiv. Pri vsem tem pa je najvažnejše, da so semiške žetvene naprave za okoli 15.000 din cenejše kot uvožene.

Bistvo južnovietnamskega problema je s preprostimi besedami označil študent iz Da Nanga francoskemu novinarju Robertu Giulianu. Takole je povedal: »Ne želimo, da bi nam Američani karkoli prinašali. Ne prinašajo nam namreč tistega, kar potrebujemo. Smo dežela revnih, Američani pa nam prinašajo sistem bogatih. Tak sistem seveda ne more delovati, koristi samo bogatim, korumpira prav vse, revni pa ostanejo revni. Sever pa prinaša sistem za revne, hočem reči, tak sistem, ki je prilagojen naši revščini, sistem, ki se bori proti revščini, izhajajoč prav iz nje. To veliko bolj ustreza našim razmeram in prepričan sem, da je učinkovit.«

Potlej ga je novinar seveda vprašal, zakaj se ne vključi v vrste borcev narodnoosvobodilne fronte. Fant je bil v očitni zadregi, potlej pa je dejal: »Nam je do miru in ne do vojne. Raje ostanem v Da Nangu in delujem za mir, kot da bi povečeval vrste tistih, ki se medsebojno ubijajo. Vojna traja že dvajset let. Do grla smo je siti. Priča smo vojni, ki naj bi rešila Vietnam, pa kmalu ne bo več Vietnamcev...«

To je torej tisto, zaradi česar je vse močnejši odpor proti lutkovni vladi v Saigonu, ki se je zadnji teden tako razširil, da govore že o drugi državljanski vojni v Južnem Vietnamu, o tem, da so odprli drugo fronto. Pretekli teden so se namreč dan za dnem vrstili nemiri v Da Nangu, v univerzitetnem središču Hué in v Saigonu. Na čelo odpora proti Kyjevi vladi so stopili budistični duhovniki, ki zahtevajo, naj Ky odstopi, naj pridejo na vlado civilisti in ne vojaki, vsem pa ne da-

jejo nobenih določenih izjav glede svojega odnosa do osvobodilne fronte Južnega Vietnoma, do morebitnih pogajanj o miru in do tega, kaj z ameriškimi četami v Južnem Vietnamu. Toda odpor proti vladi je že prerasel v odpor proti Američanom, kot je povedal tisti študent iz Da Nanga, ki terja, naj puste, da bodo Vietnamci sami urejali svoje zadeve.

Stiske marionetne vlade

Toda washingtonska Bela hiša je gradila vse na generala Kyja, saj se je z njim sestal na Havajih sam predsednik Johnson, s čimer naj bi politično podprl Kyja, za katerega pa je bilo že takrat jasno in tega niso skrivali niti ameriški časopisi, da predstavlja le peščico vojakov, ki jih plačujejo z dolarji, in nikogar več. Njegova moč pa ne sega niti iz Saigona, kot se je to pokazalo ob dogodkih preteklega tedna, ko so v Da Nangu zrasle na ulicah barikade in so bili Američani že tako preplašeni, da so izselili iz mesta vse svoje državljane. Zbežali pa so tudi Filipinci in še nekateri drugi. No, nekateri se že vračajo, ker so lokalne oblasti zagotovile, da jih bodo varovale.

Viem pa veje drugačen veter tudi v Washingtonu. Nenadno Ky ni več tisto poglavitno, kar bi bilo treba braniti za vsako ceno in je slišati glasove, da bi bil dober tudi

kdo drug, le da pri tem ne vedo, kdo naj bi zamenjal Kyja. Seveda pa nikakor ne mislijo vreči puške v koruzo in odločno zahtevajo, naj saigonska vlada napravi red, če ne drugače, pa tudi s silo. V Da Nangu so poslali tri bataljone mornariške pehote, od katerih pa so dva že umaknili. Najzanesljivejše merilo ameriškega razpoloženja pa so borze, na katerih so začele naglo padati delnice družb vojne industrije. Denarniki so najbolj začutili, da se spet nekaj kuba in da »ameriška« stvar v Južnem Vietnamu ne je stoji tako trdno, kakor si morda v Washingtonu predstavljajo. Zdaj bi radi Američani ubili dve muhi na en mah: radi bi popustili budistom in njihovim zahtevam, pri čemer seveda nočejo ničesar slišati o kakšni civilni vladi, ker zatrjujejo, da zdaj ni čas za take »pustolovščine«. Hkrati pa bi s kakšno drugo saigonsko lutko radi našli izhod iz te zagate, v katero so pravzaprav čisto sami zašli. Naposed v Vietnamu res nimajo kaj iskati.

Budistični voditelji so zdaj ustanovili »vsenarodni odbor za boj proti Kyjevi vladi«, saigonska vojaška junta pa je na to reagirala tako, da je sklicala »nacionalni politični kongres«, ki naj bi poskusil zatreti opozicijo proti vladi. Kongres je imenovala saigonska vlada, določil pa naj bi, kako bi sestavili ustavodajno skupščino in kdaj naj bi se le-ta sestala. Voditelj budistov Tien Minh je izjavil, da je ta sestanek »atentat na demokracijo«.

Tako se položaj zapleta. Jasno je le to, da bi se stvari hitro uredile, če v Vietnamu ne bi bilo Američanov.

Jara kača in urbanizem

Novomeško Stanovanjsko podjetje je pripravilo po okvirni zamisli inž. arh. Marjana Lapajneti zazidalni načrt za Šmihel. V Novem mestu primanjkuje gradbenih parcel, v Šmihelu pa je cela kopica interesentov.

Zazidalni načrt je bil pripravljen in predstavnik stanovanjskega podjetja se je novembra lani zgledal z njim pri republiškem urbanističnem inšpektorju. Ta je namreč pristojen za odobritev zazidalnega načrta. Pregledal je načrte in predlagal nekaj dopolnitev. Stanovanjsko podjetje je upoštevalo te želje in jih kar se da točno izpolnilo. Po 3 mesecih dela je bil zazidalni načrt spet predložen v odobritev. Nič več mu ni manjkalo. Toda republiški urbanistični inšpektor je tokrat naštel celo kopico dopolnitev, ki so potrebne, da bi bil načrt popoln...

Zgodbo o jari kači poznate, žal pa je videti, da se lahko tudi zgodba o zazidalnem načrtu ponavlja v nedogled. Nekdo je pač pristojen in lahko zahteva dopolnitve...

Ljudje, ki bi radi v Šmihelu gradili, pa dan za dnem vozijo tja gradbeni material, začeli so z izkopi, nekateri pa celo že zidajo. Čakajoč na dovoljenje so obupali in začeli.

300 Ndin za lačne v Indiji

Marija Zupovec, delavka iz brežiške bolnišnice, in Darinka Venišnik, laborantka iz Brezic, sta darovali za lačne v Indiji vsaka po 150 Ndin (15.000 Sdin). Njuna veličnost zasluži javno pohvalo! D. V.

VRNITEV K USTAVNOSTI V INDOEZIJI — Nova indonezijska vlada je razglasila za temeljno načelo svoje politike, da se bo vrnila k ustavnosti. Vrhovno oblast v Indoneziji ima kongres, je izjavil general Suharto.

VELIKONOCNI POHOD — V številnih mestih Zahodne Nemčije so priredili za velikonocne praznike tridnevne pohode, na katerih so zahtevali konec jedrskega oboroževanja in umik ameriških čet iz Južnega Vietnoma.

WILSON UKREPA — Na zadnji seji varnostnega sveta OZN so razpravljali o južnorodezijskem problemu ter pooblastili Veliko Britanijo, da uporabi silo, da bi zaustavila ladje, ki prevažajo nafto v Južno Rodezijo. Britanski obrambni minister je že izdal tak ukaz. Akcija pa bo precej jalova, če se Portugalska ne bo držala sklepa varnostnega sveta (tega se ni držala niti doslej). Iz pristanišča Beira v Mozambiku vodi namreč naftovod v Južno Rodezijo.

STRELI V LA PAZU — V bolivijskem glavnem mestu je prišlo pretekli teden do streljanja na ulicah, ko je policija streljala na ljudi, ki so manifestirali ob štirinajsti obletnici revolucije. Nekdanji predsednik Paz Estensoro, ki živi v Limi v pregnanstvu, pa je izjavil, da se bo še aprila vrnil v domovino ter da bo prevzel vodstvo revolucionarnega gibanja (MNR). Tretjega maja so namreč v Boliviji predsedniške volitve.

NESREČA SOVJETSKIH PILOTOV — Nad Berlinom je odpovedal motor sovjetskemu vojaškemu reaktivcu. Oba člana posadke pa sta raje žrtvovala svoji življenji, kot da bi letalo padlo v gosto naseljeni del mesta. Tako sta letalo usmerila v reko in se oba ubila.

KANADSKA PŠENICA ZA LR KITAJSKO — V Winnipegu so podpisali sporazum, po katerem bo Kanada dobavljala LR Kitajski pšenico tudi v naslednjih treh letih.

SOVJETSKI SATELIT POŠILJA PODATKE — V Sovjetski zvezi so objavili, da satelit, ki kroži okrog Lune, redno pošilja podatke o Luni na Zemljo. Ugotovili so, da je Lunino magnetno polje zelo šibko. Sovjetski vesoljec Leonov pa je te dni povedal, da bo človek kmalu poval na Luno. Za zdaj predvidevajo, da bo človek najprej obkrožil Luno in se vrnil na Zemljo, v naslednjem poskusu pa bo že pristal na Luni. Američani pa predvidevajo, da bo njihov satelit poletel na pot okrog Lune morda šele to poletje.

ZDA UMIKAJO VOJASKE ENOTE IZ ZAHODNE NEMCIJE — Te dni se je razširila novica, da bodo ZDA do poletja umaknile iz Zahodne Nemčije okrog 7.000 vojakov in jih poslale v Južni Vietnam. Po nekaterih vesteh so jih že doslej umaknile okrog 7.000. V Bonn so take vesti doslej vztrajno zanikovali.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

TITO V DRVARJU. Predsednik republike Tito se je udeležil nedeljske svečanosti ob otvoritvi nove tovarne papirja in celuloze. Tako je po dolgem času spet obiskal zgodovinsko pomemben kraj in hrabre ljudi, ki so junaško prepredili poizkus fašistov, da bi zajeli vodstvo naše revolucije. V priložnostnem govoru je tovariš Tito obudil spomine na tiste čase in izrekel priznanje prebivalcem kraja tako za njihovo hrabrost v revoluciji kot tudi za njihove sedanje napore pri graditvi lepše prihodnosti. Govoril je tudi o pomenu gospodarske in družbene reforme. O tem je med drugim dejal, da bomo reformo uspešno speljali le, če bo vsak opravil svoje delo. Ko je odgovarjal na vprašanje o ciljnih gospodarske reforme, je rekel, da moramo pravilno uresničiti delitev in bolj misliti na standard naših delovnih ljudi, z eno besedo — stabilizirati moramo naše gospodarstvo.

OBČANI NAJ ZARES VOLIJO, je rekel Lazar Koliševski, predsednik zveznega odbora SZDL Jugoslavije v TV oddaji »Aktualni pogovori«. Ni dovolj, da občani samo glasujejo, medtem ko določajo kandidate v zaprtem krogu. Občani morajo sodelovati v celotnem volilnem postopku, se pravi, sodelovati morajo tudi pri izbiri kandidatov, nato pa o njih še glasovati. Nosilec celotne volilne aktivnosti postaja Socijalistična zveza.

VSEM ENAKE POGOJE. Zvezni izvršni svet je sprejel osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prometu blaga in storitev s tujino. Po tem osnutku

so dane enake možnosti vsem delovnim organizacijam, ne glede na to, ali gre za trgovinska, proizvodna ali druga podjetja.

EKK VELENJE V LIKVIDACIJI? Upravni odbor poslovnega združenja energo-kemičnega kombinata v Velenju je predlagal velenjski občinski skupščini, naj izvede redno likvidacijo EKK v graditvi. Upravni od-

ČE BO VSAK OPRAVIL SVOJE DELO

bor se je odločil za ta korak zato, ker za investicijo ni mogoče zagotoviti 72,5 milijarde starih dinarjev.

ALI ZARES MANJ STANOVANJ? Svet za gradbeništvo pri republiški gospodarski zbornici je na svoji zadnji seji ugotovljalo, da stanovanjska graditev v naši republici vse bolj nazaduje in da bomo verjetno dobili letos še manj stanovanj kot lani. Svet je opozoril na nezadovoljiv sistem kreditiranja kupecv. Zdi se, da smo šli prehitro v nov sistem, ne da bi imele banke zadostne kreditne rezerve.

KDO JE KRIV? V Sarajevu še zmeraj raziskujejo okoliščine, v katerih je v bolnišnici umrlo devet ljudi. Ker so vsj pred smrtjo dobili transfuzijo krvi, so nekateri

sklepali, da je bila vzrok smrti kri. Drugi to zanikajo, hkrati pa opozarjajo, da so v bolnišnici malomarno in neodgovorno ravnali s krvjo.

GRADITI JE TREBA TUDI GARAZE. Svet odbora Stalne konference mest za urbanizem je na svoji zadnji seji ugotovljalo, da ob sestavljanju urbanističnih načrtov za postavljajo promet, posebno garažiranje in parkiranje motornih vozil. Na seji so pozitivno omenili primer Ljubljane in Maribora kot mesti, kjer obravnavajo program graditve garaž, ko začujejo graditev in modernizacijo mest.

POJAVI ZAPIRANJA TRGA. Na republiški skupščini sta komisija za družbeni nadzor ter odbor za trgovino in gostinstvo razpravljala o pojavih zapiranja trga in monopola pri prodaji. Če bomo to dopuščali, so menili na seji, bomo s tem bistveno slabili izvajanja gospodarske reforme. Takih pojavov ne smemo dovoliti, ker so proti interesom delovnih ljudi in ker slabijo prizadevanja za zboljšanje življenjskega standarda.

IVAN BASEV V JUGOSLAVIJI. Na obisk v našo državo je te dni prispel bolgarski zunanji minister Ivan Bašev. Pri nas bo štiri dni gost državnega sekretarja za zunanje zadeve Marka Nikežica. Največ pozornosti bosta posvetila sodelovanju obeh prijateljskih držav, a izmenjala bosta mišljenja tudi o prečih mednarodnih problemih. Obisk visokega gosta bo gotovo prispeval k poglobitvi prijateljskih odnosov med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Vinogradniki: manj trt in enak ali večji pridelek!

V nedeljo, 3. aprila, je bilo v Krškem predavanje o sodobnem vinogradništvu. Organizirali sta ga kmetijski sekciji društva inženirjev in tehnikov Krškega in Brežic. Predaval je dr. Colnarič, profesor na višji agronomski šoli v Mariboru. Med poslušalci je bilo tudi mnogo kmetov, ki so pričeli obnavljati vinograde. Po predavanju so si skupno ogledali vinograde AGRO-KOMBINATA Krško na Sremiču.

Naše vinogradništvo se je v preteklem obdobju razvijalo na osnovi izkušnje v sosednjih vinogradniških deželah. Star način vzgoje trt ob kolju, cepljenje in razdalje vrst 100 do 120 cm so naši očetje po napadu trsne uši uvedli po izkušnjah francoskih in avstrijskih vinogradnikov. Za sedanjo obnovo vinogradov pri njih je značilna predvsem večja razdalja med trtami. Enj trti pripada 3 do 5 m². Vrste so med seboj oddaljene 2 do 3 m, trte v vrstah pa od 120 do 150 cm. Ker se je rastlini povečal življenjski prostor, lahko trte bolj obremenimo z rodnim lesom, ki daje enak, navadno pa večji pridelek. Večje razdalje omogočajo predvsem obdelavo s stroji in odpade-

jo mnoga težka ročna dela. Na to je treba misliti predvsem zaradi tega, ker je vinograd dolgoletni nasad in bo v naslednjih desetletjih strojna obdelava edini način rentabilne vinogradniške proizvodnje. Z večanjem razdalje se je povečala tudi višina vzgoje na 120 do 200 cm. To je višina kordonov ozroma nosilne žice za rodni les. Ker se z višino delno slabša kvaliteta, se temu izognemo tako, da krajšamo in redčimo mladice. Količina sladkorja se na ta način poveča tudi za 3 odst. V nasadih z večjimi razdaljami lahko dosegamo tudi do 150 in več hl pridelka na hektar. S pretirano količino pridelka pa pada kvaliteta, zato strokovnjaki smatrajo, da dosežemo dovolj

dobro kvaliteto boljših sort v pogojih Stajerske ob pridelku 70 hl na ha. Masovne sorte dajejo dobra vina tudi ob večjem pridelku. Na količino in kakovost ima precejšen vpliv tudi gnojenje.

Mlajše vinograde lahko še uspešno preuredimo tako, da jih razredčimo, spremenimo način vzgoje in močno pognojimo s hlevskim gnojem. Dobro se je obneslo gnojenje v 40 cm globoke jarke, ki jih naredimo med vrstami. Manj gnojenim vinogradom damo tudi večje odmerke fosfornih in kalijevih gnojil, lahko tudi na zalogo, le dušična v več obrokih. Zelo dober je način priprave zemljišča na terasah, kar je možno le na večjih površinah. S terasiranjem preprečimo odnašanje zemlje in hranilnih snovi, pa tudi strojna obdelava je lažja. V strminah se da obdelovati tudi z vitli, kot to delajo v Avstriji, vendar je ta način precej drag.

Pri nas sadimo trte obi-

čajno pregloboko. Mesto cepljenja mora biti najmanj 5 cm nad zemljo, na terasah in tam, kjer je predvideno zasipanje, pa 8 ali še nekaj več cm. Na ta način se zmanjša možnost, da bi se razvile rosne korenine z žlahtnega dela trte. Ob saditvi trto popolnoma zagrnamo, tako da je žlahtni del v kupčku zemlje. V primeru, da se kupčki sesedajo, jih moramo popravljati. Prvo leto priporočamo šestkratno okopavanje vrst v širini enega metra. Obenem prignojujemo z dušičnimi gnojili. Mladice ne redčimo in škropimo enkrat na teden do jeseni. V prvi polovici rastne dobe škropimo z organskimi fungicidi (dithan, lirotan, zineb), kasneje pa z bakrenimi sredstvi (modra galica, bakreno apno, cuprablau).

Pri večjih razdaljah usmerjamo šparone navzdol pod osnovno nosilno žico, predvsem pa na obe strani vrste v obliki ribje kosti s pomočjo žične opore, da ima rastlina več sonca in zraka.

Predavatelj je obravnaval še mnoga druga vprašanja obnove in oskrbe vinogradov. Priporočal je 60 cm globoko rigoljanje na položnejših zemljiščih, za lapornate in strme lege pa globino 80 cm.

ALOJZ PIRC

Kopači v starem vinogradu

SGP PIONIR SE PRIPRAVLJA NA SEZONO

Gradbišča so letos prej oživel

Kljub črnim napovedim v gradbeništvu letos ni pomanjkanja dela — Za 84 odst. plana so pogodbe za gradnje že sklenjene — Dela sicer res ne bo manjkalo, stanovanjske gradnje pa bo za 40 odstotkov manj kot lani, pa tudi investicij ne bo več toliko

Črne napovedi o zastoji v gradbeništvu, ki naj bi sledil reformi, se letos niso uresničile. Vsaj za SGP PIONIR Novo mesto ta ugotovitev velja. Gradbena sezona se je začela malce prej kot druga leta in tudi gradbišča so zato prej oživel. Dela je dovolj na vseh koncih. Dozdaj imajo pri PIONIRJU sklenjenih pogodb za okoli 50 milijonov Ndin, celotni plan pa je 60 milijonov Ndin. Gradbišče Novo mesto ima skupaj z delovščino v Metliki zagotovljenih že 70 odst. pogodbenih del, gradbišče Brežice z delovščino v Krškem in v Sevnici 64 odst. ter gradbišče Ljubljana 90 odst. pogodbenih del.

PIONIRJEVA gradbišča morajo opraviti po planu za 50 milijonov Ndin gradenj. Dozdaj imajo sklenjenih pogodb za 36.612.000 Ndin, tik pred sklenitvijo pa so pogodbe za 21.380.000 Ndin. Skupaj

se jim torej obeta za 57.982.000 Ndin gradenj, kar je za okoli 15 odst. več kot predvideva plan. Razen gradnje stanovanj za trg se obeta letos še ena novost: PIONIR se loteva tudi gradnje proizvodnih objektov za trg (poslovni prostori, trgovski lokali td.). Za gradnjo te vrste se odločajo zaradi nemogočega stanja pri razpisovanju (licitiranju) gradbenih del. Dogaja se, da posamezni ponudniki licitirajo za 30 odst. nižje od izključne cene in prevzemajo dela v izgubo. Pri količkah resnem projektiranju pa lahko cene odstopajo le za 1 do 3 odst.

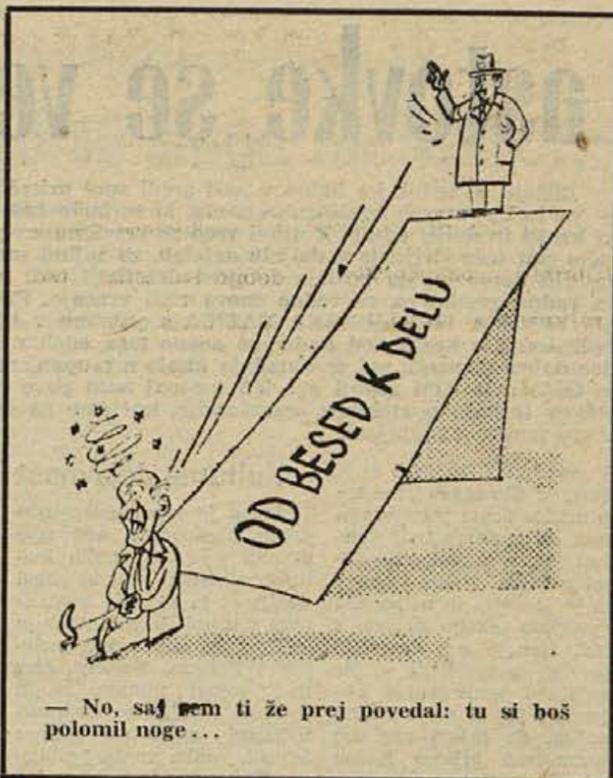
Na našem koncu bo gradil PIONIR letos za 40 odst. manj stanovanj kot lani, pa tudi investicijska izgradnja bo za toliko manjša. V Novem mestu bodo opravili II. fazo v Tovarni zdravil KRKA, dokončali bodo objekt LABOD in KOVINARJA, do II. faze

bodo dogradili 60 stanovanj, gradnjo 40 novih stanovanj pa bodo začeli.

V Metliki bodo nadaljevali z gradnjo šole, v Novem mestu bodo dogradili ekonomsko srednjo šolo in šolo za zdravstvene delavce, dogradili bodo most v Krškem, gimnazijo v Brežicah in gasilski dom v Krškem, dokončali gradnjo šole v Sevnici in zdravstvenega doma v Sentijerneju. V Brežicah bodo do II. in do III. faze dogradili 36 stanovanj, 1 stanovanjski blok bodo zgradili v Sentijerneju, v Žužemberku več stanovanj za ISKRIN obrat ter prizidek šole. V Ljubljani bodo gradili 240 novih stanovanj.

■ Gradbencem dela torej res ne bo manjkalo. Poleg tega pa se na letošnjo sezono zelo temeljito pripravljajo v svojih centralnih obratih. Kaj več o tem pa drugič.

M. J.

— No, saj sem ti že prej povedal: tu si boš polomil noge ...

KADER JE — IN GA NI

Vrtec ni imel strokovnih vzgojiteljic. Občina je zato stipendiral dve. Ko sta šola končali, nista dobili službe, ker so bila delovna mesta v vrtcu zasedena s »starim kadrom«. Ena vzgojiteljica se je preselila v Ljubljano, druga pa še danes nima službe.

Eni pravijo, da je to zapravljanje notranjih rezerv, drugi pa, da je to pravičen odnos do starejših. Verjetno ima vsak po svoje prav. (S seje nekoga sveta za šolstvo)

Veliko zanimanje za novosadski sejem

Na 33. mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu, ki bo od 14. do 23. maja, bodo razen domačih razstavljala tudi podjetja iz 20 evropskih, azijskih in ameriških držav. Razen poljedelskih in drugih strojev bodo prikazali nekateri najnovejši tehnični pripomočki, ki se uporabljajo v kmetijskem in predelovalnem gospodarstvu. Neka švicarska firma bo med drugim razstavila vagon hladilnik, kar bo obiskovalce še zlasti zanimalo. Prav tako bodo obiskovalci videli 60 vrst živinske krme. Tuji razstavljalci bodo svoje eksponate prikazali na površini, ki je za 2.000 kvadratnih metrov večja od lanske.

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

Novo mesto: prašičkov dovolj

11. aprila so pripeljali kmetovalci na novomeški sejem 651 prašičkov, od katerih je bilo 593 prodanih. Cene so bile približno enake kot na zadnjem sejmu. Manjši prašički so šli v denar po 12.000 do 18.500 din, večji pa od 19.000 do 35.000 starih dinarjev.

Brežice: cene ustaljene

V soboto, 9. aprila, so pripeljali na sejem v Brežice 750 prašičkov v starosti do treh mesecev in 20 starejših. Po ceni do 1000 din za kg žive teže je bilo prodanih 524 pujskov, medtem ko so dobili rajci za 12 prodanih prašičev (starejših od treh mesecev) do 550 din za kg žive teže.

Kmetijski nasveti

Zakaj boj rastlinskim škodljivcem in boleznim?

Ze odkar imamo pisмено izročilo, lahko zremo, da boj človeka s škodljivci in z boleznimi na rastlinah ni nikoli prenehal. Ze staroegipčanski pisci in Sveto pismo v »Božjem biču« opisujejo nemočen boj človeka z oblaki koblice, ki so uničevale hrano ljudem, ki so ostajali brez kruha. Leta 1845 je na Irskem od gladi umrlo četrto milijona ljudi in se jih izselilo v Ameriko čez 2 milijona, ker jim je krompirjeva plesen (fitoftora) uničila pridelek. Se pred 50 leti je peronospora zmanjšala vsako leto pridelek vinske trte najmanj za polovico, še prej pa je trta uš uničila vse vinograde s starimi evropskimi trtami, kar je bil hud udarec za naše očete. Pred 15 leti so na Japonskem proglasili obsedno stanje, ko se je silno razmnožil škodljivec, majhna žuželka, ki je vrtala in luknjala riževe bilke.

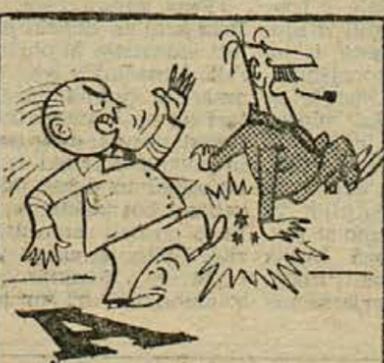
■ Ni treba iskati primerov drugod, ker jih je tudi doma dovolj. Ameriški kapar, ki ga pred vojno še ni bilo, skoro nezadržno uničuje sadno drevje, ki se ga potem laže lotijo še drugi škodljivci in bolezni. Virusna bolezen šarenka, ki se širi v naših južnih krajih, nam grozi, da se ne bomo več dolgo ponašali, da pridelamo največ sliv na svetu in da imamo dobro silvovko, če ji ne bomo preprečili širjenja. Ko smo takoj po vojni iskali vsakega koloradskega hrošča, se je nekaterim zdelo to neresno in celo smešno, danes pa nobenemu več, ko vemo, da ne poznamo načina, kako bi ga do zadnjega iztrebili.

■ Rastlinske bolezni in škodljivci se z mednarodno trgovino kmetijskih pridelkov lahko mnogo hitreje širijo, kot so se z naravnim potom. Koloradski hrošč, kapar in trta uš ne bi mogli nikoli preleteti oceana, če jih ne bi prepeljali v Evropo z ladjami kljub strogi kontroli. Kapar je sicer doma na Kitajskem, vendar so ga k nam prinesli iz Amerike z okuženimi sadikami in sadjem.

■ Vedeti je treba, da so boljše negovane in žlahtnene rastline z velikimi pridelki manj odporne kot nežlahtnene. Boj proti škodljivcem postaja sestavni del truda za večji pridelek vedno in ne samo ob katastrofah. Naravoslovci poznajo okrog milijon vrst različnih žuželk. Iz ene same samice koloradskega hrošča bi se v enem letu namnožilo 90 milijonov potomcev, če bi ostali vsi živi, potomstvo enega samega mušjega para pa bi šlo v milijarde na leto. Seveda tu narava sama preprečuje tak izbruh, ker imajo te živalice tudi svoje naravne sovražnike in bolezni. Če nastopijo posebno ugodni pogoji, pride do prave invazije in tudi pri nas je znan primer, ko so se pri Zaječaru v Srbiji pred nekaj leti na mestu vrtela kolesa lokomotive, ki ni mogla potegniti vagonov preko ogromne množice gobarjevih ličink, ki so lezle preko tirnic.

■ To je uvod v naslednje sestavke o glavnih rastlinskih boleznih in škodljivcih ter o nekaterih najvažnejših zaščitnih sredstvih, ki naj bi vsaj malo — razen najboljšega semena, kolobarja, pravičnega gnojenja, sajenja in obdelave — pripomogli, da ne bo kmetovalčev znoj zaman.

KLOPOTEC

Lastovke se vedno vračajo...

Blizajo se tedni, ko bomo v naši sredi spet pristrčno pozdravljali drage goste — rojake z vseh kontinentov sveta, ki se bodo tudi letos vračali v stare kraje na krajši in daljši oddih. Z njimi vred se veselimo srečanj in prijetnih pomenkov, kako jim teče življenje v daljnih deželah, za tujimi morji in med tujimi ljudstvi, katerih domovina je postala že pred desetletji tudi njihova nova mati. Domov, na rodno grudo, pa se vedno znova radi vračajo. Pri tem jim že leta pomaga SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA s sedežem v Ljubljani in s številnimi podružnicami v krajih, od koder so davno tega odšli v svet. Rojaki delo naše matice dobro poznajo, saj se obračajo nanjo z zaupanjem v številnih zadevah. Kako je teklo delo SIM zadnji dve leti, pa naj nam pove spodnji pregled glavnih dosežkov te naše pomembne organizacije, kot smo ga slišali na nedavnem občnem zboru matice v Ljubljani.

V preteklih dveh letih se je dejavnost Slovenske izseljenske matice delno preusmerila v tem, da je začela bolj sodelovati tudi z začasno zaposlenimi v tujini. Njena vloga v tem je jasnejša in ustanovila je posebno sekcijo za delo z njimi. Ker je ena največjih težav teh delavcev, da so pomanjkljivo seznanjeni z razmerami v tujini, se je matica odločila, da izdaja posebno informativno prilogo Rodne grude o pravicah in obveznostih, ki jim grede po naših predpisih. Se vedno pogrešamo priročnike za posamezne države, v katerih bi ljudje našli različne podatke o deželi, v kateri se zaposlujejo. Iz njihovih pisem se vidi, da premalo vedo o pogojih dela, zavarovanju in zaslužkih.

Založniška dejavnost

Izdajanje Rodne grude, ki jo kljub finančnim težavam pošiljajo v 42 dežel, je osrednja dejavnost Matice, saj z njo vzdržuje najštevilnejše stike z izseljenci. Da bi publikacije približali drugi in tretji generaciji izseljencev, ki večinoma ne obvlada več slovensčine, objavljajo v njej samostojne prispevke in izvlečke v tujih jezikih ter nadaljevalni osnovni tečaj slovenskega jezika. Predvsem med povojnimi izseljenci in sezonci je za prilogo Rodne grude veliko zanimanje. Revija izhaja že 13. leto in ima naklado 3800 izvodov na mesec.

Slovenski izseljenski kalendar, ki je pri rojakih prav tako priljubljen in cenjen, si težje utira pot med nove naročnike. Letos je izšel v nakladi 2680 izvodov. Lani je Matica izdala poseben prospekt, namenjen obiskovalcem v turistični sezoni z vrsto fotografij in napotkov.

Kulturna dejavnost

Matica je v preteklem razdobju organizirala več zelo uspešnih gostovanj naših kulturno-zabavnih skupin med izseljenci in začasno zaposlenimi v tujini. Največ težav je imela z organiziranjem nastopov v Zahodni Nemčiji, kjer naši rojaki nimajo svojih društev. V tujini so nastopali folklorni ansambel France Marolt, godba mesta Ljubljane, Beneški fantje, Koroški akademski oktet s številnimi nastopi v Nemčiji in Holandiji, Partizanski invalidski pevski zbor, ansambel Veseli planšarji, mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja itd.

Med izseljenci so tudi zelo priljubljeni kratki dokumentarni in domači igrani filmi. Član glavnega odbora Stane Lenardič je med obiskom v ZDA posnel film »Lastovke se vedno vračajo«, ki je bil prikazan tudi na ljubljanski televiziji. V primerjavi s filmi je za knjige manjše zanimanje, z izjemo slovenskih šol v ZDA. Matica je pošiljala pevskim zborom, ki gojijo domačo pesem, tudi notni material. V tujino je poslala več kvalitetnih zbirk magnetofonskih trakov z narodno glasbo in gramofonskih plošč, barvnih diapozitivov itd.

Izseljence, ki so prihajali na obisk v domovino, smo pozdravljali ob prihodu v Jugoslavijo na železniških postajah in letališčih v narodnih nošah. V dveh letih je obiskalo naše kraje več kot 1800 prekomorskih izseljencev, od tega polovico iz ZDA. Organizirati bo treba tudi obiske iz Južne Amerike in Avstralije. Iz evropskih dežel je v teh dveh letih prišlo v turistični sezoni na obisk z vlaki in avtobusi več kot 4000 rojakov, še več pa z lastnimi

avtomobili. V dogovoru z Izseljensko matico Hrvatske so tudi v Sloveniji nastopili pištsburški »Junior Tamburit-zans«. Člani odbora Matice so obiskali tudi naše izseljence v tujini, kjer so bili zelo toplotno sprejeti. Lani je Matica uvedla spominke diplome izseljencev, ki so po osvoboditvi več kot petkrat obiskali Jugoslavijo. Samo lani sta bili izdani 102 taki diplomi. V 1964. letu je bil izseljenski teden z bogatim programom, tradicionalni piknik in javna radijska oddaja za izseljence. Poseben dogodek je bil sprejem pri podpredsedniku republike tov. Aleksandru Rankoviću. V izseljenskem tednu je bil odprt spominski muzej Louisa Adamiča v Prapročah pri Grosupljem.

Lani sta zaključila študij v Jugoslaviji dva stipendista Matice, ki sta študirala slovensko dramatiko in jugoslovansko folkloro, trenutno pa je na študiju še šest stipendistov, ki so jim priredili tudi tečaj slovensčine.

Izseljenske oddaje radia Ljubljana

Oddaja je zdaleč najstarejša med vsemi podobnimi v Jugoslaviji. Ze 15 let je na sporedu vsako soboto zvečer. Prvotno je bila namenjena starejšim izseljencem, ko pa je začela prenašati vrsto aktualnih sestavkov, ki zanimajo kasnejše izseljence, se je njena priljubljenost še povečala. Vsa leta tesno sodeluje z Matico.

Dom v Fontani bo večji

Prvi slovenski dom za ostarele v Fontani (v Kaliforniji) bodo povečali. Pomoč je že obljubila Slovenska narodna jednota in številni dobrotniki. V Slovenskem domu so letos že imeli bazar, na katerem so prodajali ročne in druge izdelke, ki so jih podarili rojaki. Menijo, da bo dom že letos ureden in bodo še to jesen lahko sprejeli vanj 50 novih oskrbovancev.

Delo zgodovinske sekcije

Z ustanovitvijo zgodovinske sekcije že takoj ob nastanku Slovenske izseljenske matice je častno povezano ime lani umrlega publicista Cvetka Kristana, ki je slovenske rojake v tujini neutrudno spodbujal k zbiranju zgodovinskega gradiva. To gradivo izseljenci pošiljajo že vsa leta Matici, ki ga oddaja v hranjenje Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Z društvu v tujini obstaja tudi dogovor, da se gradivo zamejuje in dopolnjuje. Lani je Matica začela zbirati tudi tako imenovani drobni tisk, to so različna vabila, letaki, prospekti, gledališki in koncertni programi, ki predstavljajo važen dokument o dejavnosti naših ljudi v tujini.

V lanskem letu je Matica začela izdajati interno glasilo Obvestila, ki seznanja podružnice in druge organizacije ter posameznike z delom Matice.

Kot novost je uvedla seštanke in razgovore z delavci, ki prihajajo na dopust v domovino ali odhajajo v tujino na delo. Letos sta bila dva taka razgovora tudi v Ribnici in Metliki.

IZSELJENSKI PIKNIK BO V ILIRSKI BISTRICI

Slovenski izseljenci, ki prihajajo v staro domovino, se vsako leto zbera na tradicionalnem pikniku. Lani je bilo srečanje izseljencev v Grobljah pri Domžalah, še prej na Otočcu pri Novem mestu. Letos se bodo naši rojaki zbrali na pikniku, ki ga bodo 4. julija organizirali v Ilirski Bistrici, prijaznem kraju poč. Snežnikom na Notranjskem. Naši rojaki bodo tako spoznali nov del stare domovine in se znova prepričali o njenih lepotah, zanimivosti in predvsem o napredku.

Vnaprej lepo pozdravljamo vse rojake, ki bodo prihodnje tedne in mesece prišli na daljši ali krajši oddih v staro domovino, vsem pa tudi želimo, da bi se udeležili tradicionalnega piknika, ki nas bo zbral letos pod starodavnim Snežnikom!

Ameriška knjiga v Mariboru

V mariborskem salonu Rotovž so v začetku marca odprli razstavo blizu 1.000 ameriških knjig, izdanih v zadnjih treh letih. V glavnem so prikazali izvirnike. Razstava se odlikuje po pestri razporeditvi knjižnih izdaj nekaterih najbolj popularnih ameriških založb.

Slovinci v Pas de Calaisu

Združenje Jugoslovancev v Severni Franciji je ob koncu letošnjega januarja priredilo za svoje člane tradicionalni družabni večer, ki se ga je udeležil tudi novi generalni konzul v Parizu Hinko Lotrič. Z njim je prispela tudi študentska folklorna skupina, ki je zelo navdušila slovenske rojake iz rudarskih naselbin.

»Slovenski izseljenci so pomemben činitelj pri krepitvi prijateljskih odnosov med narodi in državami, kjer živijo, ter Jugoslavijo« — tako govori o naših dragih rojakih resolucija pravkar zaključenega VI. kongresa SZDL Slovenije. In res: nepregledna je vrsta zaslug, ki so jih dali naši izseljenci na vseh kontinentih sveta za napredek tamkajšnjih narodov in držav, saj so se povsod uveljavili predvsem s sposobnostjo in pridnostjo svojih rok ter s poštenim, dolgoletnim trdim delom. — Na sliki: veleposlanik SFRJ v Franciji, Mita Miljković, govori slovenskim rudarjem ob lanskem praznovanju DNEVA REPUBLIKE v severni Franciji. Levo od govornika naš rojak Jože Martinčič (pozimi se je rešil nevarne bolezni in že zdaj se veselimo zopetnega srečanja z njim v Smarjeških Toplicah!), poleg njega pa sedi rojak Franc Kastelic, ki bo že maja obiskal staro domovino z večjo skupino naših rudarjev v Franciji. (Foto: Viktor Lapornik, Sallaumines, Francija)

Belokranjski krošnjar - dolarski milijonar

Kako je belokranjski izseljenec Peter Rupe postal prvi slovenski dolarski milijonar ob Veliki vodi — Spomin na bogatega Belokranjca še dandanes živi med najstarejšimi rojaki onkraj Velike luže

Sredi prejšnjega stoletja so se začeli iz Bele krajine, Dolenjske in drugih slovenskih pokrajin ljudje izseljevati v tujino. Siromašna domača zemlja jih ni mogla preživljati. Bela krajina je bila v stari Avstriji pomaknjena na rob dežele. Edino konjska vprega jo je vezala s središčem kranjske dežele, z Ljubljano. Prvi vlak je potegnil iz Ljubljane proti Novemu mestu 1. junija 1894. leta. Na Dolgorajznikovem hlevu v Radohovi vasi je še danes razbita spominska plošča v spomin dogodka, ko je hlapon zavozil proti novomeški metropoli.

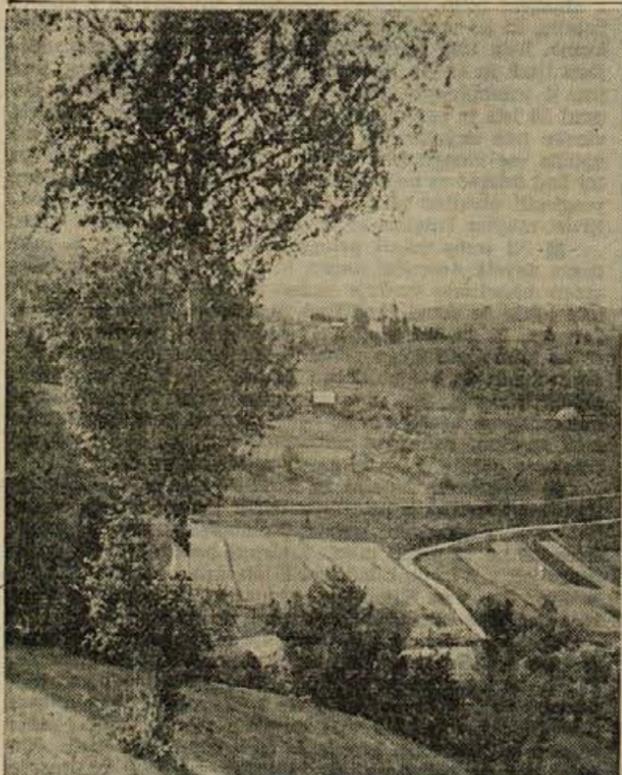
Belokranjci so morali čakati na železniško zvezo še nadaljnjih 20 let. Ko sem bil otrok in smo se preselili iz rodnega Novega mesta v Črnomelj, smo potovali mimo Spodnjega Zajca pod Gorjanci, mi-

mo Petra Badovinea, in čez Vahto s pošto kočijo ali pa z zasebnim voznikom. Potovanje je bilo zame zmeraj razburljiv dogodek s premnogimi vtisi. Prvi vlak je pipe-ljal iz Novega mesta v Črnomelj in Metliko tik pred prvo svetovno vojno leta 1914.

Prav zaradi tega, ker ni imela Bela krajina dobrih prometnih zvez niti industrije in obrtnišva, so morali domačini v svet. Vabili so jih ameriški rudniki in gozdovi, nekateri so našli delo tudi na farmah. Redki posamezniki pa so se znašli in postali obrtniki ter trgovci. Belokranjci in drugi Dolenjci so bili cenjeni kot pošteni, marljivi ljudje, ki so poznali samo delo in niso prizadeli sitnosti ameriškim oblastem. Precej Belokranjcev je odšlo v ameriško državo Michigan, kar

pomeni v indijanskem jeziku Velika voda ali Veliko jezero. Calumet je med večjimi naselbinami te države. V preteklem stoletju je bilo na tem ozemlju mnogo bogatih rudnikov bakra in železa, pa tudi premoga. Gozdovi so polni lesa čakali marljivih belokranjskih rok. V Calumet in sosednja mesta, med katerimi je bil tudi Detroit, kjer je danes središče avtomobilske industrije, je prišlo na tisoče slovenskih delavcev. Ze 17. septembra 1882 so Belokranjci pod takratnim vplivom duhovščine ustanovili društvo z imenom patrona kranjske dežele sv. Jožefa. Pozneje so ustanovili še več društev, ki so imela ime na po svetnikih. Prvo napredno društvo z delavskim značajem je bilo Bratska sloga, ustanovljeno 29. aprila 1907. leta.

Slovenska kolonija v Calumetu je rasla in mnogo slovenskih rudarjev je sodelovalo v velikem rudarskem štrajku leta 1913, ko je

Pomlad je tu. Polja pod Travno goro so zaživela. Kmalu se bodo preoblekla v novo, zeleno obleko. Travna gora, z vasicami posejanimi okrog nje, je prav zdaj na pomlad najlepša in najbolj privlačna. Obiskovalce vabi prijazen turistični dom, cigar upravnik Lojze trdi, da je tam za vsakega gosta poskrbljeno. Odločite se za izlet v te lepe kraje, v domovino suhe robe, koruznih žgancev in segavih ljudi! Pogled na Novo Štífto (Foto: D. Mohar, Ribnica).

Ob jubileju: kaj smo napravili?

Doklej turizem samo na ramah posameznih amaterjev?

Maja letos bo minilo deset let, kar je turistično olepševalno društvo v Kočevju izdalo vodnik z adresarjem ter z zemljepisnim, zgodovinskim in umetnostno kulturnim orisom nekdanjega kočevskega okraja. Knjižico z naslovom »KOČEVSKO« so tiskali v 2000 izvodih. Do danes je pošla, tako da ima društvo le še nekaj arhivskih izvodov.

O sami knjižici je bilo že ob njenem izidu dovolj rečeno in napisanega. Ob 10-letnici izdaja bi predvsem pregledali in poskušali odgovoriti, do kje je napredoval turizem in v koliko se je uresničila beseda, povedana v prvem odstavku poglavja v vodniku z naslovom »Na pot«. Brali smo:

»Turistično olepševalno društvo v Kočevju izdaja ta, prvi splošni oris kočevskega okraja zato, da bi vzbudilo zanimanje za ta del slovenske zemlje pri domačinih in tujcih oziroma vseh, ki tu živijo ali ki jih pot pripelje v Kočevje. Ta knjiga naj bi pomagala vsakomur z besedo

in sliko spoznavati lepote in zanimivosti te, doslej posebno v turističnem pogledu bolj malo znane in neobiskovane slovenske pokrajine.«

Turistov je zdaj res nekaj več, kot jih je bilo nekdanj, k čemur je pripomogla lepa cesta iz Ljubljane, organizacijsko pa društvo ni veliko napredovalo; ni se mu posrečilo prodreti v množico, niti med občani zbuditi zamisli na koristi od turizma oziroma izletništva. Se vedno se s turizmom v Kočevju ukvarja peščica ljubiteljev svojega kraja, tisti, ki imajo od njega že komercialne koristi, pa se zanj sploh ne zanimajo več. Niti toliko ne čutijo do njega, da bi bili člani društva! Ves ta čas je društvo samo s svojimi skromnimi sredstvi izdalo prospekte, organiziralo več športnih prireditvev, raznih razstav, izletov in uredilo informativno pisarno ter prodajalno spominkov. Napredek turizma pa ni mogoč, če zanj v občinskem gospodarstvu ni pravega mesta, če turizma nihče ne goji in ga ne usmerja na

podlagi dolgoročnih načrtov. Tolkokrat poudarjen lovski turizem gre mimo vsega. Turistično društvo zanj sploh ne ve, dasi ravno v Kočevju večkrat vidimo člane »bratovščine v zelenem«. Ko so zmanjševali občinsko administracijo, je bil ukinjen poseben referat za turizem. Skratka: v Kočevju na splošno ni prave vneme za turizem. Teh nekaj amaterjev, ki še delajo, pa ne zmore vsega kljub veliki dobri volji in požrtvovalnosti. Ne bi rad globlje posegal v jedro vzrokov za tako stanje. Mislim, da bi morali naposled vanj poseči tisti, ki so pristojni in odgovorni za turizem kot sestavino družbene dejavnosti.

Če bo podoba turizma še nadalje zamagljena, dvomim, da bomo v novi odbor še dobili ljudi, ki bodo pripravljali delati. Od vseh nas je odvisno, od amaterjev in pristojnih, predvsem še od tistih, ki imajo od turizma koristi, kako bomo znali oživiti turistično dejavnost. Nova sezona se bliža — je že tu! A. ARKO

Izlet belokranjskih študentov v domače kraje

V lepem vremenu in prijetnem razpoloženju smo se belokranjski študentje 26. marca odpeljali zgodaj zjutraj na izlet v domače kraje. V Metliki smo najprej obiskali konferencijsko podjetje KOMET, kjer smo bili presenečeni nad dobro izkoriščenostjo proizvodnih prostorov. Delavci so nam zelo radi odgovarjali na vprašanja. Nekaj časa nam je ostalo tudi za ogled mesta, saj so bili nekateri člani kluba prvič v Metliki, ker klub vključuje vse študente iz Bele krajine. Izpred hotela BELA KRAJINA (kjer stane en navaden sendvič 2 N din), smo se odpeljali v belokranjsko trikotno tovarno BETI. Kljub temu, da zaradi velikega hrupa strojev nismo dovolj slišali vodnice, ki nam je razlagala proizvodne postopke, smo veliko videli. Ogledali smo si proizvod-

njo čipk, barvanje, krojni in šivalni oddelek, kjer proizvajajo dokončujejo. Prijazna vodnica nam je mnogo povedala o zgodovini podjetja, o vključevanju v zunanji trg in o načrtih podjetja.

V obeh podjetjih v Metliki smo se seznanili z mlado metliško industrijo, ki je čez noč postala velika, saj je BETI skupaj s svojimi obrati po proizvodnji v svoji panogi tretja v Jugoslaviji. Praktično smo se seznanili z gospodarsko reformo, o kateri nam je v klubu predaval Slavko Prevorsek iz Metlike.

Na poti proti Črnomlju smo občudovali lepo cesto, še toliko bolj zaradi tega, ker so jo mnogi izmed nas pomagali graditi. V Črnomlju smo obiskali tovarno BELT, po kateri nas je vodil inž. Vardijan. Imeli smo srečo, ker so v livarni pravkar vlivali zavorne bobne za osebne avtomobile neke vzhodnonemške tovarne in smo tako videli ves postopek od modeliranja do brušenja in kontrole. Livarna je v zadnjem času tehnično zelo napredovala. Spotoma sem vprašal delavca-kontrolorja, kako oni občutijo reformo. Povedal je, da so se zaslužki dvignili in da imajo precej boljše organizacijo dela. V strojnem oddelku smo se razkropili okrog strojev in znan-

cev in jih spraševali o vsem mogočem. Skoraj vsak je rekel, da nekako gre, da pa ne bi škodilo, če bi bilo boljše. Letos kar v redu »vozilca«, ker jim ne manjka reprodukcijskega materiala. Iz BELTA smo se odpeljali na kosilo v »Betlehem«.

Na izletu smo dobili jasnejšo sliko o belokranjskem gospodarstvu in se seznanili s pogoji, v katerih bomo čez nekaj let tudi sami delali.

Popoldne smo imeli tekmovalstvo v rokometu s črnomljsko gimnazijo. Ekipa gimnazije je zaslužno zmagala z rezultatom 11:10. Po tekmi je bil na sporedu šahovski dvobojski, v katerem so študentje premagali gimnazijce s 6:0. Na vrsti je bilo tudi srečanje v odbojki, v katerem so slavili zmago študentje z rezultatom 3:2.

Po večerji so nas črnomljski mladinci povabili na ples v restavracijo Grad, kjer smo se sprostiti in zaplesali. Pozno v noč smo se odpeljali nazaj v Ljubljano.

Prijetne so bile urice na koristnem izletu in študentje ne smemo dovoliti, da bi se vrzel med nami in domačo mladino povečevala, temveč si moramo prizadevati, da bi jo popolnoma odpravili. Taki obiski naj pripomorejo k temu. IGNAC ČRNIC

BELOKRANJSKI MUZEJ V METLIKI

je odprt

vsak dan od 8. do 12. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure.

Uprava muzeja

17.000 rudarjev odvrlo orodje in zahtevalo boljše delovne pogoje in večje zasluzke.

V skupini belokranjskih rojakov, ki so v preteklem stoletju odšli iz krajev od Kolpi, je bil tudi 16-letni fantič Peter Rupe. Imel je smisel za praktično gospodarstvo. V njem je telesa trgovska žilica, ki jo je znal v novem svetu ob velikem michiganskem jezeru pravilno izkoristiti. S prvim zasluženim denarjem si je kupil nekaj drobnjarij, si jih oprtal na hrbet in odšel na trgovsko popotovanje. Postal je krošnjar in zašel v razne delavske kolonije, med rudarje in gozdne delavce in celo Indijance. Njegova krošnjarija mu je prinašala dobiček. V Calumetu je odprl lastno trgovinico, posel mu je rasteel in najel je celo nekaj pomočnikov.

O vzponu Petra Rupeja ve povedati naš rojak Josip Češarek, ki je pri Rupeju delal 8 let. Češarek je bil ves čas slovenski organizator narodnega duha, član slovenske narodne podporne jednote (SNPJ) in dopisnik glasila Prosveta. On je oče ameriškega generala, prvega slo-

venskega rodu, ki se je izkazal v zadnji svetovni vojni.

Josip Češarek rad pove, kako je potekalo delo in življenje prvemu slovenskemu dolarskemu milijonarju Rupeju. Tisti čas je bila Rupejeva trgovina največja v Calumetu, druga največja pa je bila last bratov Vrtinov, takisto iz Bele krajine. Peter Rupe je imel pravi trgovski nos. Zavohal je, da se bodo michiganski rudniki bakra razvijali, saj so prihajali v Calumet po baker celo Nemci in drugi evropski narodi. Naložil je svoje prihranke v delnice novega rudnika bakra Calumet—Arizona. Te delnice, ki so bile sprva po en dolar, so narasle celo na 200 dolarjev. Tako je skok delnic prinesel nekdanjemu belokranjskemu krošnjarju ogromno bogastvo. Imel je tudi svežnje delnic družbe Calumet—Hecla. Vsaka delnica te družbe je poskočila od 5 na 1000 dolarjev. Ko jih je prodal, je z dolarji napolnil svojo denarnico. Postal je prvi slovenski dolarski milijonar.

Vse njegovo delo pa mu ni prineslo posebne osebne sreče in za-

dovoljstva. Delo ga je priklepalo na podjetje in si ni mogel privoščiti nobenega oddiha. Večkrat je sanjal, da bi odšel na obisk v domačo Belo krajino, pa ni utegnil, ni mogel iz Calumeta. Varčeval in delal je, kakor da bo večno živel. Umril je star 80 let, vse ogromno premoženje pa je zapustil dvema sinovoma. Ta dva sta bila drugačnega kova, kot je bil njun neumorno pridni oče. Trgovine sta prodala, posloppa pa oddala v najem veletrgovini Peney Comp.

Spomin na bogatega Belokranjca Petra Rupeja med starejšimi rojaki v Ameriki še živi. Imajo ga celo v pregovoru, ko primerjajo tega ali onega bogataša, ko poreko: bogat je, kakor je bil Peter Rupe.

Prav bi bilo, da bi nekdanji nameščeneec pri Rupeju Mr. Josip Češarek posegel v svoje spomine in napisal vse, kar spominja na Rupeja in nekdanje stare čase v Calumetu, da bi tako ohranil spomin na davna desetletja, ki so jih preživeli ob Velikem jezeru prvi belokranjski in drugi dolenski izseljenci. JOŽE ZUPANČIČ

Dobro blago se samo ne hvali...

Poizkusite pa vstopite v katerokoli dolensko trafiko, gostilno ali na pošto — in zahtevajte, naj vam pokažejo serijo katežkoli lepih razglednic te deželice in... razočarani boste. Le srečna roka in dober nos vam bosta pomagala odkriti še kakšno izmed 11 barvnih razglednic, ki jih je pred dobrim letom izdala Dolenjska turistična zveza.

Podobno je z razglednicami s folklornimi motivi in kulturnimi ter zgodovinskimi znamenitostmi. Kličastih motivov zaljubljenih parčkov z zasanjanimi očmi in dalmatinskih oslov s povešenimi uhlji je po vsod na pretek! Če je lepa razglednica osnova turistične propagande — in motivov zanje pri nas ne manjka, potem moramo reči, da smo nerodni in kratkovidni že pri osnovi. Celotake reklame, ki se sama plačuje, ne znamo izkoristiti!

Bolj počasni kot kje drugje smo tudi z izdajanjem druge turistične literature: prospektov, vodičev, lepakov, nalepk in našitkov, diapozitivov ter podobnih spominkov in opozoril. To je naloga Dolenjske turistične zveze in turističnih društev — ti pa trdijo, da dobe premalo denarja od občin in drugih, ki neposredno zaračunavajo turistične usluge. Kratko in jasno! Medtem pa ugotavljamo, da je v letu 1965 samo v devizah prišlo v Slovenijo od turizma 23 milijonov dolarjev, kar je po vrednosti takoj za vso lesno industrijo in živinorejo! Pa je tukaj še dinarček iz žepa domačega izletnika! Turistični dohodki tudi na Dolenjskem niso majhni — in če občine navzlic temu nimajo denarja za vlaganje v turistično propagando, potem bo predstave kmalu konec. Turizem vsaj od začetka ne more biti lonec, iz katerega bi vsi samo jemali, vanj pa nihče nič dal...

Seveda s tem ne mislimo opravičevati mečkastih turističnih društev, ki so sicer včasih izdala kakšen propekt, na vso drugo propagando pa kar pozabljajo. Na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem so 3 (z besedo: trije) turistični uradi, kjer lahko tujece dobi vsaj osnovne turistične informacije, drugače pa takih uradov sploh ni ali pa vedrijo v njih tovariši in tovarišice, ki delajo dolenskem turizmu večjo škodo, kot če jih sploh ne

bi bilo. Samo postojte lepega dne na ulici ali trgu v vašem kraju, pa boste videli, kako izgubljeni so ubogi tujci, če iščejo dobro gostilno ali kulturno zgodovinski ponos vašega kraja ali pa recimo javno stranišče.

Vodič po mestu ali okolici so izdali samo Krčani (tiskan) in Črnomalci (ciklostiran), prospekte pa Metlika in vse Toplice — o Novem mestu, Trebnjem, Sevnici, Brežicah, Kostanjevici, Žužemberku, Pieterjahu, Vinici, Mirni, Gorjancih, Kolpi, vinogradih in zidanicah, lončarstvu, lovu, taborjenju — pa slišimo samo takole kdaj med drugim. In potem tava-joči turisti med drugim tudi dolgo ne ostanejo pri nas. Turistični vodič Novega mesta bo izšel, propekt Bele krajine bo izšel, propekt Spodnjega Posavja bo izšel — kot vse kaže ne tako kmalu, vsežakor pa prepozno za to in najbrž tudi še za katero prihodnjih sezon. Celotuniverzalnega propekta Dolenjske je le še nekaj zavrtikov na zalogi in turističnemu informatorju res ne preostane nič drugega kot da reče radovednemu gostu:

»Veste, pri nas je strašno lušno...«

Kako naj sploh načnemo pogovor o majcenih hieroglifičnih reklamnih tablah ob avtomobilski cesti, ko turistična zveza nima niti toliko veljave, da bi vplivala na predpise združenja cestnih podjetij o obliki teh tabel! Kaj šele, da bi vsaj te, ki že stoje, bolj pregledno poslikala! Če se vključujemo v mednarodni turizem, se bomo (na žalost) morali navaditi tudi njihovega načina reklame ali pa bomo ostali praznih rok. (Končno pa je tudi teh nesrečnih tablic tako malo, da se sploh ne izplača razburjati...)

Preostane še informiranje v časopisih, po radiu in televiziji.

Bojda so za Dolenjsko narejeni trije kratki filmi za televizijo, o kakšnih sistematičnih informacijah v časopisih in po radiu pa ni ne duha ne sluha, razen sestavkov, ki jih naši novinarji napišejo sem ter tja po svoji službeni dolžnosti (kot tudi tale, ki ste ga pravkar prebrali!).

Sicer pa: »Lastna hvala se po blatu valja!« Kar držimo se tega (samo potem turističnih društev in zvez pravzaprav ne potrebujemo!).

SAP TURIST biro v Brežicah nudi popust!

SAP turist biro v Brežicah, ki je bil ustanovljen pred nekaj meseci na pobudo turističnih delavcev, se je že dobro uveljavil, ko je organiziral prevoze na Hokej 66 in v Planico. Ker ZTP ne nudi več regresov sindikalnim organizacijam in mnogim društvom pri prevozu na železnici, se je biro odločil, da daje 75 odst. popust dijakom in učencem osnovnih šol, ko potujejo na šolske izlete. Prav tako se lahko vozijo polovico ceneje člani planinskih društev.

Za 1. maj v Benetke

AMD Novo mesto pripravlja za prvomajske praznike dnevni izlet v Benetke, ki se ga lahko udeležijo člani in drugi, ki imajo svoja vozila. Kolona avtomobilov bo odšla na pot 1. maja okoli 5. ure iz Novega mesta. Šla bo skozi Ljubljano in proti Novi Gorici, kjer bo prestopila državno mejo. Pot jo bo vodila v Gorico, Udine in Benetke, kamor bo prispela okoli 16. ure. V Benetkah bodo udeleženci prenočili in imeli večerjo, zajtrk in kosilo, ker si bodo drugega dne v Benetkah ogledali še mestne zanimivosti. Popoldne bodo že odpotovali proti domovini in sicer preko Trsta in Skofjic ter Sežane. V Novo mesto se bodo vrnili 2. maja okoli 23. ure.

Kogar zanimajo podrobnosti o izletu, naj se oglasi v pisarni AMD na Ragovski cesti ali pa se pogovori po telefону na številko 21-264.

PISMA UREDNIŠTVU

Živa barikada na cesti v Drnovem

Tovariš urednik!

V nedeljo, 10. aprila popoldan, sem se peljal po makadamski cesti od Brežic proti Drnovem. Pred gostilno v Drnovem sta bili ob obeh straneh ceste gruča ljudi, moških in ženskih, tako da mimo njih nisem mogel. Pred avtomobil je stopil mladenič, mi ponujal kozarec z vinom in me siliti, naj pijem.

Povedal sem mu, da ne pijem, ker vozim; da ne bi bili užaljeni (misleč, da gre za praznovanje), sem kozarec ponudil ženi. Na sile je kozarec vina izpila, nato pa je fant zahteval, naj dam za kak liter vina, češ da so tudi dru-

gi vozniki motornih vozil že dali!

Ker sem se obotavljal, sem opazil grozeče poglede vseh, ki so stali naokrog, posebno pa fanta pred avtomobilom. Ni mi kazalo drugega kot da sem potegnil iz denarnice 500 dinarski bankovec in ga dal. Mladenič je denar vzel s pripombo: »Pa naj bo, češ da sem dal premalo. Ohranil sem celo kožo in stekla na avtomobilu, ko sem se odkupil s 500 dinarji. Fante z Drnovega poznam že od prej, saj so znani pretepači, zato sem raje plačal.

Pobalinstvo, kakršnega so se lotili v nedeljo, zasluži kazen. Kaj če bi to doživel tujec, ki takih »folklornih« izsiljevanj ne pozna in jih ni vajen?

F. B., Novo mesto

BI RADI GRADILI HIŠO?

Najprej boste postali »hišni posestnik v pripravi« — Potrebovali boste zelo veliko potrdil, živcev, potrpljenja, hitrih nog, iznajdljivosti itd. — To bo trajalo približno eno leto — Ko boste imeli vse papirje v redu, boste postali »hišni posestnik v izgradnji« — Potrebovali boste zelo veliko denarja in vedno boste brez njega — Pehali se boste za krediti, se v podjetju potegovali za posojilo, tekali okoli za gradbenim materialom ter se kregali z gradbinci in obrtniki — To bo trajalo najmanj dve leti — Ko bo hišica zgrajena, se boste vselili vanjo in postali pravi, resnični hišni posestnik. Tak, ki na terasi razpne ležalni stol in na svojem uživa skupne sončne žarke...

Ob tej resnični zgodbi, ki je prava, pravcata sramota, bi se morali zamisliti. Dve žalostni nasprotji sta v njej.

Delovnega človeka, ki varčuje, oviramo pri gradnji. Družba mu ne nudi stanovanja, pa tudi sam si ga ne sme zgraditi.

Drugo nasprotje je urbanizacija in komunalna ureditev. Zelo se zavzemamo za oboje. Ne pustimo graditi brez vodovoda in kanalizacije in cest. Toda vse naše ceste so slabo vzdrževane. Vsi vodovodi so premajhni. Kanalizacija je povsod še neurejena. Denarja za vse to nimamo in ga ne bomo imeli. In vendar predpisujemo vodovode, ceste in kanalizacijo kot pogoj za gradnjo.

Nikjer v svetu, v najbolj razvitih deželah, niso komunalne in stanovanjske gradnje postavili na ekonomski račun. Mi smo jih. Morda zato, ker smo revni?

Ce vas potreba še tako sila, premislite si! Dokler je še čas! Za gradnjo hiše potrebujete denar in papirje. To pa ni dovolj. Potrebna je tudi lokacija. Brez zemljišča ne gre! In gradbeno dovoljenje!

Ste še vedno odločeni graditi? Zares? »Denar, načrti, gradbeno dovoljenje, lokacija, zemljišče, to vendar vsak ve!« Tako pravite vi. Priznam, da je to res. To ve vsak, toda poizkusiti vse to dobiti?! Tega še ni poizkusil vsak.

vina je blizu. Vodovod in elektrika tudi.

»ALI IMATE LOKACIJO, TOVARIŠ?«

Prišel je srečni dan. Odpravili ste se po gradbeno dovoljenje. V glavi ste imeli kopico dobrih nasvetov zakonske družice. V službi ste. Le stežka ste si uprosili dve uri prosto. Na občini ste ugotovili, da se kar precej zida. Veliko takih kot vi je bilo pri »gradbenem«. Pogovarjali

uri prostega časa sta potekali. Morate nazaj v službo.

Doma vas čakajo s hrepenenjem. Nato so razočarani. To je razumljivo. Tudi sami ne veste natančno, kaj se je zataknilo. Vaša družinska avtoriteta je rahlo omajana.

PREMOŽENJSKO PRAVNO RAZMERJE JE VAŽNA REČ

Zopet ste si izprosil dve uri prosto. Poizvedeli ste, kje je Stanovanjsko podjetje. Tokrat ste šli na pot z manjšimi upi. Pokazali ste prošnjo. Povedali ste, da imate načrt. Tudi parcelo ste kupili. Radi bi lokacijo. Na Stanovanjskem podjetju so si ogledali vaše papirje in vprašali: — Imate urejen prenos zemljišča na sodišču?

Ne, tega še niste uredili. Kdo bi le pomislil na to! Povedali so vam, da to mora biti. Brez tega ne gre.

— Da ne bo nepotrebnih potov, poglejmo vašo zadevo malce pobliže, je rekel uslužbenec in vas začel vpraševati. Povedali ste, kje leži vaša parcela. Odmajal je z glavo: — Najbrž ne bo nič! Ne izplača se vam izgubljati čas! To je izven gradbenega okolišja! je rekel.

»Kaj pa je to »gradbeni okoliš?« Vaši dve uri prostega časa sta spet potekali. Doma je bil spet dan razočaranja, dvomov in upov. No — upi so bili pravzaprav vedno večji. Večji kot črni dvom.

VAŠE ZEMLJIŠČE JE KNJIŽENO NA PRA-PRA-PRA-BABICO PRODAJALCA ...

Odtlej ne prosite več za izhod med delovnim časom. Kot bodoči hišni posestnik se izživljate v uradnih dnevih. Ob dveh popoldne zdrvi-te po delu iz fabrike. Kot maratonski tekač pritečete na Stanovanjsko podjetje. Zdaj ste hišni posestnik v pripravi ...

In vaše zadeve? Vaši upi in dvomi? Vaša tretja pot vas je pripeljala na sodišče. Tja ste šli zaradi prenosa zemljišča. Urediti »premoženjsko pravno razmerje« pravijo temu uradno. Brez tega ne morete dobiti lokacije in gradbenega dovoljenja.

Na sodišču se je zadeva zapletla. Pokazalo se je, da ni prodajalec nima urejenega »premoženjsko pravnega razmerja« ... Prodajal vam je parcelo, ki je na sodišču knjižena na njegovo pra-pra-pra-babico ... Nedvomno je on dedič in dejanski lastnik. Toda »premoženjsko pravnega razmerja« nima urejenega. Zato ga tudi vi nimate urejenega! Spet tekate okoli, se kregate doma. Nato obupujete, izgubljate čas. Se vedno ste samo »hišni posestnik v pripravi« ...

ČE JE VODOVOD, NI KANALIZACIJE, ČE PA JE KANALIZACIJA, NI VODOVODA!

Pa recimo, da ste »premoženjsko pravno razmerje« nekako le uredili. Spet vam je

zasijalo sonce upanja. Toda v zakonodaji je rečeno:

»Za pridobitev gradbenega dovoljenja je potrebno dvoje:

a) izvesti postopek, ki ga narekujejo urbanistični pogoji, in b) pridobiti zemljišče za zazidavo. Prošilec mora imeti urejeno premoženjsko pravno razmerje glede zemljišča. Zemljišče mora biti po urbanistični dokumentaciji zazidljivo z zaželenim tipom objekta. (Da traja tak postopek povprečno leto dni, so zakonodajalci pozabili napisati. —)

Tega zadnjega k sreči tudi vi ne veste. Z dokazili o urejenem premoženjsko pravnem razmerju vnovč odidete v boj. Sonce vaše sreče je takoj zakril oblak.

Merodajni v Stanovanjskem podjetju so vam rekli:

— Vaša parcela ni v ožjem gradbenem okolišju. Ne moremo vam odobriti lokacije!

Na družinskem posvetu ste nato sklenili: poišči drugo parcelo! Takšno, ki je v ožjem gradbenem okolišju. Lahko je reči: poišči! —

Iskali ste jo mesec dni. Povpraševali ste — in našli ste jo. Tokrat ste dali prodajalcu samo aro. Zahteva 1500 S din za kv. m. Če bo šlo po sreči, bo parcela za polovico dražja od prve. Zaloge denarja vam kopnijo, ker vam prvi prodajalec noče vrniti kupnine.

Sicer pa: parcelo imate, takšno, pravo! Prišli ste na

ZAČARANI KROG: URBANIZACIJA - GRADBENI OKOLIŠ - KOMUNALNA UREDITEV

Ta čas, ko čakate na rešitev svoje prošnje, povprašamo tov. Miho Hrovatiča iz Stanovanjskega podjetja Novo mesto, kako je s temi stvarmi.

— Gradnje so dovoljene samo v ožjem gradbenem okolišju. Novo mesto še nima urbanističnega programa. Zato ne more povečati ožjega gradbenega okolišja, ki je že zazidan. Ni še tudi razčiščeno, v katere zazidalne namene se bodo uporabljale posamezne zdej še nezazidane površine. Obstoječi ožji gradbeni okoliš, ki je že zazidan, je bil odobren še pred 1958. Takrat urbanistične zahteve še niso bile tako ostre.

Prošnje zasebnikov, ki bi radi gradili, se kopičijo. Rešujejo se počasi, ker ni parcel. Razen občinskega sveta za urbanizem mora vsako gradnjo izven okolišja odobriti še republiški inšpektorat za urbanizem.

Zasebnik lahko gradi na zemljišču izven gradbenega okolišja še v primeru, če je sprejet zazidalni načrt. Toda lastniki v takem primeru ne dajo zemlje zlepa iz rok. V zadnjem letu dni je cena kv. m poskočila iz 200 na 2000 S din!

Ko bo izdelan urbanistični program, bomo lahko povečali ožji gradbeni okoliš. Nacio-

pa je, da lahko gradnjo izven okolišja dovoli samo republiški inšpektorat za urbanizem. V njem dela samo peščica ljudi, občin pa je v SRS 62! Prošilci čakajo... Zakaj ne bi prepustili te pristojnosti tovrstnim strokovnim organizacijam v občinah in urbanističnim službam pri Obs?

Vas pa je medtem dočakala sreča. Prišlo je dovoljenje republiškega urbanističnega inšpektorata. Gradili boste! Stejete se lahko med redke srečneže. Čeprav ste čakali na to eno leto, brusili pete ter izgubljali čas in živce.

Zdaj morate dvigniti samo še gradbeno dovoljenje. To bo šlo brez večjih težav. Nato boste postali »hišni posestnik v izgradnji«, kar seveda pomeni, da boste vsaj dve leti brez denarja. Iskali boste kredite. Kregali se boste v podjetju za posojilo. Povsod naokoli boste lovili gradbeni material. In zidali boste. In nato boste hišni posestnik. Imeli boste svojo hišico. Prav takšno, kot ste si jo zamisljali v družinskih pogovorih. V času, ko ste še stanovali v majhni sobi in kuhinji.

Preprost človek ste. Majhen, skromen delavec. Vrata se vam ne odpirajo na široko. Vrata v življenje namreč. Stanujete na tesnem, toda ne zahtevate družbenega stanovanja. Varčevali ste in privarčevali. Ko ste imeli že nekaj prihranjenega in se vam je zdelo, da je namen dosežen, so se začele preizkušnje. Če bi vedeli vse to, kar veste zdaj, se ne bi lotili gradnje. Toda majhni in skromni ste. In zato morate potrpeti. Zato ste morali čakati. Mar ne?

MILOŠ JAKOPEC

Urbanistični načrt Novega mesta je v izdelavi že 6 let. Izdeluje ga projektivno podjetje EMONA iz Ljubljane. Brez tega načrta ni povečanja gradbenih okolišev. Odbornikom novomeške skupščine pa obljublajo na sejah že tri leta, da ga bodo sprejeli »v aprilu« ...

Stanovanjsko podjetje. Sijoč od sreče ste povedali veselo novico. Pa so vam rekli:

— Ne bo nič! Res je to v ožjem gradbenem okolišju, toda tam ni vodovoda! Hiša ne sme biti brez tekoče vode.

Dokazovali ste jim, da ste zadovoljni s kapnico. Nič ni pomagalo. Spet ste začeli iskati parcelo. Takšno v ožjem gradbenem okolišju. Našli ste jo, tokrat v drugem koncu mesta. Vodovod je bil čisto zraven, toda tam ni bilo kanalizacije ...

UBOGI OBČAN JE POSLAL PROŠNJO V LJUBLJANO

Lasje vam izpadajo od skrbi. Zena vam pravi, da vse noči stokate nekaj o urbanizmu. In o okoliših! O kanalizaciji! O vodovodu!

Vsega vam je že dovolj. Toda vseeno še vztrajate. Zavzeli ste se za hišico, saj sanja o njej vsa družina že nekaj let. Posrečilo se vam je nekako izvrtati vest, da boste tudi vi lahko gradili. Čeprav parcela ni v ožjem gradbenem okolišju. Republiški inšpektorat za urbanizem vam lahko dovoli gradnjo. Tako ste zvedeli.

Zelo daleč od vas je ta organ. Zelo velike so njegove pristojnosti ... Vložili ste prošnjo in čakate. En mesec, dva meseca, tri mesece ... To je razumljivo. V Sloveniji je veliko prošilcev vaše vrste. Republiški inšpektorat za urbanizem pa je samo eden. Ne zmore vsega naenkrat. Pa tudi svoje pristojnosti ne mara prepustiti komu drugemu ...

nalizirali bomo lahko zemljišča in gradbenih parcel bo dovolj tudi za zasebne graditelje.

Zal pa komunalna ureditev še redno ne bo rešena. Zakonodajci, ki govori o njej, ni usklajena in je tudi pomanjkljiva. Za gradnjo v mestu je treba plačati ekonomsko ceno komunalne ureditve (vodovod, kanalizacija, elektrika, cesta). Zasebni graditelji tako velikih stroškov ne zmorejo. Zato silijo na neurejena zemljišča. Ta so izven urbaniziranih naselij. Tam je seveda prepovedano graditi.

Nekateri gradijo kljub temu, saj so kazni za črne gradnje zelo mile. Nerazumljivo

TAM JE HIŠICA, HIŠICA IZ ...

Kupili ste zemljišče, 600 kv. m je veliko. Parceli ni na izbiro. V družini že dolgo govorite o svoji hišici. O takšni lepi, v posebnem slogu. Zena je pridljala rože na oknih in cvetlično gredico. Zada- j vrta za domače vitaminske. Terasa, balkonček itd. Človek bi bil na svojem.

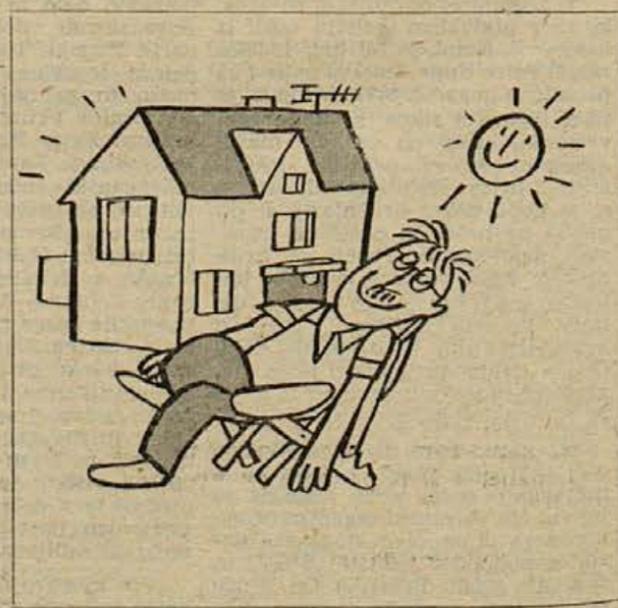
Ponudila se vam je ugodna priložnost. Parcela v obrob- nem delu mesta. Samo 1000 S din kv. m. Zadnji družinski posvet in udarili ste v roke. 600.000 S din ste dali prodajalcu. Ni se vam zdelo veliko, saj bo treba za hišico odšteti vsaj 7 do 8 milijonov. Parcela je lepa, na sončnem je. Ni daleč od asfalta. Trgo-

so se o statki, o markah betona, o profilih zidakov in še razne druge učene stvari. Samemu sebi ste se za- zdeli neboljani. Referentu ste dali prošnjo. Načrt ste zadržali v žepu. Pogledal je v prošnjo in vprašal:

— Imate lokacijo?
— Parcelo sem kupil! ste povedali ponosno. On pa:
— Najprej morate na Stanovanjsko podjetje. Tam se boste zmenili za lokacijo! Če se na vaši parceli sploh sme graditi!

Ugovarjate:
— Kako da ne! Saj je moja!

Referent naveličano zmigne z rameni. Se enkrat vam svetuje, da pojdite na stanovanjsko podjetje. Toda vaši dve

GOSTJE KONGRESA

Med uvodnim poročilom na VI. kongresu SZDL Slovenije: od leve proti desni Lidija Šentjura, predsednik GO SZDL Jugoslavije Lazar Koliševski, predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, sekretar CK ZKS Miha Marinko in drugi gostje kongresa (FOTO: D. Modrinjak)

Pokongresne razprave

V Novem mestu bo prav kmalu več razprav o delu in stališčih VI. kongresa SZDL Slovenije. Občinski odbor SZDL namerava prirediti takšne pokongresne razprave v Novem mestu in na terenu. Sodelovali bodo člani ObO SZDL in delegati, ki so se udeležili kongresa.

Za delo kongresa je bilo opaziti med občani precejšnje zanimanje; ljudje upravičeno pričakujejo, da jih bodo delegati podrobneje seznanili s potekom kongresa ter s sklepom in z resolucijo, ki kaže novo pot pri delu SZDL

SD

VIDA TOMŠIČ:

Vloga Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja

Predsednica GO SZDL Slovenije tov. Vida Tomšič je 5. aprila dopoldne, potem ko je odprla šesti kongres SZDL Slovenije, prebrala uvodno besedo, ki je v nemajhni meri spodbudila številne delegate k živahni razpravi o vlogi naše organizacije in nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja. Danes in v prihodnjih številkah Dolenjskega lista bomo uvodne besede tovarišice Vide Tomšič v celoti ponatisnili.

Pregled uspehov povojne gospodarske in družbene graditve SR Slovenije, ki smo ga predložili na lanskem zborovanju samoupravljalcev, poročilo o delu SZDL med V. in VI. kongresom z dodatnim poročilom o predkongresnem delu, vse to nam omogoča, da se v uvodnem razpravljanju lahko zadržimo samo pri tistih vprašanjih, ki so zaradi svojega splošnega pomena ali pa zaradi pri nas dosežene stopnje družbenega razvoja okvir in izhodišče za pogovore o prihodnjem delu.

Šesti kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije zaseda v času, ko se sile miru in socializma zmogovito uveljavljajo v svetovnem merilu. Politika aktivnega sožitja — tako jasnovidno, odločno in pionirsko načrtana v Titovi Jugoslaviji — postaja danes realen in oženjen program socializma, naprednih prizadevanj človeštva, neodložno pa jo tudi zahteva epohalni razvoj znanosti in proizvodnih sil.

Na velikanskih prostranstvih vseh celin vstopajo v svetovno politiko novi narodi, nove skupnosti in države. V premagovanju nakopičenih nasprotij iz preteklosti in sedanosti težijo k lastnemu gospodarskemu in kulturnemu razvoju, k enakopravnim političnim odnosom v svetu, k enakemu vrednotenju velikih in malih, k pospešenemu gospodarskemu razvoju, in to na osnovi lastnega dela in skupnega interesa delovnih ljudi razvitih in manj razvitih dežel, težijo k napredku, k socializmu.

Toda današnji čas je tudi poln nevarnosti. Obstoj sveta ne grozi samo nuklearna katastrofa, groze mu tudi zavratnosti lokalnih vojn in diverzantskih akcij. Mednarodne reakcionarne sile imperializma pa skušajo ohraniti prednosti, ki jim jih daje izkoriščanje drugih. V svojem krčevitem boju, ki je toliko bolj barbarsko brezobzirno, kolikor bolj je brezupen, uporabljajo tako notranja obratovanja kakor neposredne vojaške intervencije. Zagriženost bojev na raznih koncih zemeljske oble prča o premissljem obsežnem načrtu. Preprečili ali vsaj odložili bi radi zmogostavlje miroljubnih teženj človeštva, zmago socialističnih idej o oblasti dela in časti človeka širom po svetu.

(NADALJEVANJE SLEDI)

Po VI. kongresu SZDL Slovenije

Pričakovanja so se uresničila. VI. kongres SZDL Slovenije nam je z delom kot z resolucijo dal jasna navodila. Zdaj vemo, kako se bomo še tesneje usmerili k najvažnejšim problemom in nalogam, ki so zdaj pred nami. Samoupravljanje in še večje utrjevanje načel delitve po delu nam bo omogočilo, da bo naš delovni človek na podlagi svojega lastnega dela zares odločal o vsem družbenem življenju.

Zelo zanimiva in polemična razprava v osmih komisijah je dobila svoje pravo mesto v izpopolnjeni resoluciji, v ka-

Javne tribune v Novem mestu

Občinski odbor SZDL bo skupaj s krajevnimi organizacijami v Novem mestu priredil več javnih tribun o stanovanski politiki po reformi. Občanom o tem marsikaj ni jasno, zato takšen neposreden stik, v katerem bodo predstavniki Stanovanskega podjetja Novo mesto odgovarjali na vprašanja občanov, pač ne more škodovati.

SD

teri smo zajeli vsa na kongresu povedana stališča in številne predloge posameznih delegatov. Povedati moram, da so vsi predlogi izražali enotne poglede na osnovne naloge naše politike. Povsod smo opazili iskrena prizadevanja, kako se bolj uveljaviti potrebe in zahteve delovnega človeka, kako dosledno uresničevati gospodarsko reformo itd. Posebej je kongres podčrtal tudi naloge, da se Socialistična zveza z delom uveljavlja pri družbenem nadzoru, kakor tudi seveda pri konkretnem uveljavljanju družbenega in delavskega samoupravljanja. Pri tem ni bilo skoraj nobenih deklarativnih izjav, pač pa je kongres prevlado resno delovno vzdušje.

Ceprav je že XI. plenurni glavni odbor SZDL obravnaval kmetijstvo in njegove naloge v Sloveniji, smo na kongresu vendarle precej razpravljali tudi o tem področju. Delegati so podčrtali nujnost večje kmetijske proizvodnje in hitre rasti proizvodnosti, saj bo le to omogočilo čvrst nadaljnji razvoj gospodarstva. To doseči pa pomeni modernizirati kmetijsko proizvodnjo na vseh ust-

reznih površinah. Omogočiti in organizirati moramo tesno sodelovanje med kmeti in kmetijskimi organizacijami, ki pa mora temeljiti na obojestranskih ekonomskih interesih. Seveda je treba prav tako krepiti tudi vse druge oblike proizvodnega sodelovanja, kar bo izboljšalo življenjske razmere našega kmeta.

Ko smo na kongresu razpravljali o sodelovanju med posameznimi organizacijami, smo med drugim govorili tudi o tem, da se mora v njem odražati osnova za združevalne procese. Ustvarjati je treba možnosti za združevanje sredstev, če je to za posamezne gospodarske organizacije boljše. Organi delavskega samoupravljanja naj se bolj usmerijo v gospodarski in tehnični napredek, saj bomo le tako lahko dvignili življenjsko raven proizvajalcev. Od tehničnega napredka je skoraj v celoti odvisno naraščanje delavčevega dohodka, seveda pa tudi od sistema nagrajevanja in v veliki meri tudi od pravih intelektualnih del. Zato bodo delovne organizacije morale po svetitvi veliko več pozornosti

družbeni in splošni izobrazbi svojih ljudi. Znanost v svetu se vse hitreje razvija, vedno več je tehničnih dopolnitev, vse to pa terja neprestano dviganje izobrazbe vseh zaposlenih.

Pri tem seveda ne bomo smeli mimo dolgoročnega planiranja, ki pa bo moralo temeljiti na realnih ocenah naših proizvodnih možnosti. Bolj bo treba skrbeti za mehanizacijo vsega gospodarstva, investicijsko vlaganje pa bo moralo biti kar najbolj smotno. Povečana produktivnost dela ne sme povzročati strahu za zmanjšanje zaposlenosti v industriji; višja produktivnost mora hitreje odpirati večje število delovnih mest na drugih področjih gospodarske dejavnosti.

Tudi v brežiški občini imamo še veliko možnosti za tak razvoj, lahko bi rekli, da še skoraj vse! V turizmu, na primer, smo dejansko napravili še zelo malo. Res nastopajo pri tem različne objektivne težave, precej pa je tudi nepotrebnih zaviranj, ki bi jih z malo dobre volje lahko uspešno reševali. Naj omenim le nekatera manjša investicijska vlaganja, smotnejše izobraževanje gostinskih in turističnih delavcev, ne nazadnje pa tudi veliko pogumnejše in aktivnejše vključevanje občanov v turistično dejavnost.

Kongres je potrdil velike dosežke v razvoju samoupravnih odnosov in uveljavljanju samoupravljalcev. Vendar pa bo treba prav tu doseči še veliko več, tako da se bodo res razvile vse oblike neposrednega uveljavljanja proizvajalca.

JANEZ VOLCANSEK,
predsednik občinskega odbora SZDL Brežice

NAŠ DELOVNI DOGOVOR

Nadaljevanje s I. strani
večmesečnih pripravah na kongres.

Razprave delegatov v osmih komisijah — med njimi so bili tudi delegati iz naših občin in bomo o njihovih izvajanjih še poročali — so bile živahne, polemične, zelo načelne pa spet tudi sila konkretne, skratka: dale so dragoceno gradivo tako za nadaljnje politično delo, kakor tudi za praktično ukrepanje v nadaljnji izgradnji. Prav te številne razprave so pripomogle, da je kongres osnutek resolucije dopolnil s tehtnimi stališči, s tem pa je resolucija kongresa postala dokument za nadaljnjo izgradnjo socialističnih odnosov v naši republiki.

Od kongresa smo pričakovali, da bo konkretno proučil odnose med ljudmi in med samoupravljalci kakor tudi med vsemi institucijami našega javnega življenja. Ko so delegati o vsem tem razpravljali so ugotovili, da je za nadaljnje kvalitetno poglobljanje takih odnosov potrebno še boljše sodelovanje in dogovarjanje med samoupravljalci — proizvajalci ter med tistimi, ki odgovarjajo za uresničitev številnih nalog. S tem, ko je kongres posebej pouda-

ril pomen dogovarjanja in urejevanja odnosov, je hkrati tudi močno poudaril vlogo Socialistične zveze. To ni organizacija, ki bi samo razlagala ali zagovarjala stališča posameznih oblastnih kot drugih činiteljev, temveč je orga-

nizacija, ki priteguje delovne ljudi, da z aktivnim sodelovanjem razčiščujejo odnose ter tako z medsebojnimi dogovori prispevajo k reševanju dosedanjih in novih nalog, ki jih pri naša uresničevanje socializma.

Razmajani, napol podrti leseni most pri Čemehovcu je letos dobil železobetonskega soseda. Ta je utrdil vez med prebivalci dveh prijateljskih republik in ob otvoritvi so predstavniki mejnih občin predlagali, da bi ga imenovali most bratstva. (Foto: J. Teppey)

Predvsem z dejanji!

...DRAGI TOVARIŠ TITO! Zdaj nimamo kaj čakati, tako si nedolgo tega delaj, temveč moramo sklepe dosledno izvajati v življenje. Verjemi nam, da so naše besede iskrene, ko Ti zagotavljamo, da se bomo ne le z besedami, temveč predvsem z dejanji odločno zavzemali za izvajanje sprejetih nalog. Prizadevali si bomo, da bo tvoja kritična, a ustvarjalna misel prevevala vse naše deo. Obenem s temi našimi zagotovili prejmi pri srčne, tople tovariške pozdrave z željo, da bi bil še naprej tako uspešen na čelu Socialistične federativne republike Jugoslavije, tako iskren in dosleden bojevnik za samopravno demokratično rast naše družbe, s tem pa tudi za krepitev socialističnih sil v svetu.

(Iz pisma VI. kongresa SZDL predsedniku Titu)

PRIJATELJ ŠIME

(1905)

Vsako nedeljo je prijezdil mimo okna. Velika širokopleča postava, košati, nekoliko osiveli brki in črne, ognjevite oči. Klobuk postrani in rdečo torbo preko rame — še zdaj ga vidim.

Zamahnil bi s klobukom v pozdrav ter izginil po cesti.

Tokrat so mi bili Zumberčani sosedje.

Samoten in otožen je njih svet. Pozabljen košček slovenskega Balkana, ki je bogveďi kako zašel v naše Gorjance.

Po kamenitih bregovih te vodi pot in duša ti zaslanja. Zalostne so tiste sanje, ali lepe... In žive duše ni, ki bi jih motila. Le pa tam se oglasi pastir. Z otočnim, zateglim glasom je zapel staro narodno pesem. Ne umeješ besede, ali v napevu je vsa zalostna lepa zgodovina njenega naroda...

Včasih te sreča dekle. Ozek, resen obraz gleda izpod pisanega robca in debela črna kita ji visi po hrbtu.

»Hvaljen Isus!« — Zvedavo te premerjajo oči in dekle gre svojo pot. Ali tistih oči ne moreš pozabiti izlepa. Črne so kot voharna noč in tudi v njih je vsa otočna lepa zgodovina narodova...

Po osonjnih brdih je zorelo grozdje in po senčnih vrtovih so visneje slive. Tisti čas me je zane. sel pot do njegovega doma. Na sončnem bregu mu je stala hiša, in če si stopil na prah, se je odprla očem lepa slika. Netroj zelenih gričev, netroj belih cekvic, a za njimi širna raven in sinja Kolpa. Zdadci je stal pred menoj nedeljski znanec.

»Daleč ste prišli na šetnjo!« — Prijel je za klobuk ter mi segel v roko. »To je moj dom, a jaz sem Šime Bogdanović — da oprostite.«

»Lep prostor ste si izbrali, gazda.«

»Lep prostor, da bogme! Ali življenje je trudapolno.« — Pokazal je preko ceste, kjer so v strmeh bregu visele ozke njivice. »Tu ne opraviš z živino ničesar; vse mora obdelati tvoja roka. No, muke dosti! Ali verujte mi, da so mi hiljade oralov Banata na razpolago, ne bi je ostavil rodne zemlje!« — Navdušeno si je zavilal brke in čudovito so se mu zaiskrile oči. Mene pa se je lotila misel, da stoji pred menoj Uskok, ki se je pravkar do živega stepel s Turčinom ter ga zapodil preko Granice.

Odsihdob vsa bila prijatelja in nikoli ni jezdil mimo okna, ne da bi se bil ustavljal. Vselej je imel povedati kako novico.

Kadar je prihajal počasi, mirno, veselega obličja, sem vedela, da mu je pisal starejši sin iz Amerike. Polna tihe sreče so bila tista pisma... Morda jih je pisal ob nedeljah. Sonje je sijalo skozi okno in po cesti je žvižgal nekdo veselo pesem. Sin pa je sedel za mizo, pero v roki, bel list pred seboj. — »Marta, kaj naj pišem?« — Pogledal bi mlado, lepo ženo, ki mu je ovila toplo roko okrog vratu, nastavljal pero in duša bi mu izpregovorila...

Včasih pa je pridiral Šime ves razburjen iz mesta in srdito so mu gledale oči izpod košatih obrvi. No, takrat se je bil gotovo sestel s hčerjo, ki mu je bila omožena v sosednji župi. Mož ji je bil pijanec in siroti se baže ni godilo najbolje.

Ali tu pa tam je privihral izredno židane volje. Prepeval je na konju kot dvajsetleten mladenič.

»V žepu imate Perino pismo, gazda!«

»Od kod to znate, zlato moje?«

»No, vidim vaš obraz in čujem vašo pesem!«

Nasmejale se je zadovoljno.

Pero mu je bil mlajši sin. Studiral je na Dunaju za zdravnik. Šime ga je ljubil najbolj in o njem je govoril najraje. Podjetno bi si navihal brke, zasvetile bi se mu oči. In tedaj ne bi škoparil z besedami.

Se zdaj ga čujem, kako je razlagal sosedu promocijo svojega sina.

»V petek so imenovali mojega Perico za doktorja. Osobita čast, da znaš!« — Upri je v seljaka oči, kot bi mu hotel pogledati na dno duše, dali umeje velikanski pomen tega naslova. In nadaljeval je navdušeno:

»Bila je velika slavnost. Misli si sredi Beča veliko palačo. Vsa je ozdčena s srebrom in zlatom. Vanjo so privedli mojega dečka na izpit. Pripeljal se je samo sam kralj, da ga poslušajo. Izpitovali so Perico o rečeh, ki jih ne umeje naš učitelj, niti naš pop, morda niti naš biskup. Ali vrli moj dečko je odgovarjal, da so se mu vsi čudili. To je šlo, kakor namazano z oljem. In naposled mu je izročil sam kralj — Bog ga oblagodari! — list, na katerem je bilo napisano z zlatimi črkami, kako jako je učen moj Pero. In

rekel je kralj: — Zdaj idi, moj sin, ves svet ti je odprt! Takega vlega dečka nima vsa Hrvatska, niti vsa Avstro-Ogrska, da kratko velim: takega nima ves svet!«

Občudovala sem Simovo bujno domišljijo. No, kadar je govoril o mlajšem sinu, je bil govornik in pesnik obenem.

Veselega obličja se ustavi nekod pred oknom.

»Bi li čašico rakije, Šime?« ga vprašam.

»Dakako, zlato moje, ali prosim vas kasneje!«

Takoj sem znala, da pride na vrsto neizogibni doktor. In že je začel:

»Cujte, kaj sem izvedel o Perici. Srečal sem doli v mestu gospoda, ki je študiral z mojim dečkom. — Dali vam kaj piše doktor? me vpraša.«

»Kje bi jemal siromak čas, da mi piše! No, pisal mi je pred tremi meseci,« mu odgovorim.

»Srečal se ga v Belem gradu — velj gospod — in dal vas je pozdraviti. Da samo vidite, kako se mu godi! Sam kralj ga je dal pozvati predse in kraljična, jedva ga je ugledala, mahoma se je zaljubila vanj.«

»Oprostite Šime, ali katera kraljična je bila to?« ga vprašam.

Toda Šime bi se bil skoro ujezil.

»No katera bi to bila! Hei novega kralja, vsekakor!« je odgovoril enostavno.

Ali nekod se je zgodilo čudo. Šime je prijezdil iz mesta, ne da bi se bil oglasil. Ves sključen je sedel na konju in srepe je strmeli predse. Pognal je konja in kakor blisk je šinil mimo okna.

»Kam tako brzo, gazda? Cujte, o Šime!«

Ali že je izginil za oglom.

In potem je prišla nedelja, druga, tretja, četrta — mojega znanca od nikoder.

In napolila sem se, da pogledam, kaj mi dela stari prijatelj. — Stoj v slivnjaku in obrezuje dreve.

»Da ste mi zdravi, Šime! A kje vas to para nosi, da vas ni videti več v našem selu?«

»Ej, staremu človeku zdravje ne velja! Nahladil sem se in ležal skoro mesec dni.« — Okrenil se je v

ANA FABIJAN (risba — okoli 1905)

stran in zdi se mi, da sem mu zaslačila solzo v oči.

Po cesti je prišel človek.

»Hristos voskrese!« — Odkril se je spoštljivo. Bil je teden po Uskrsu in unati se ves leden pozdravljajo s tem vzklikom.

»Vo istinu voskrese! Odkod prihajaš, Niko?« vpraša Šime.

»Ha bil sem doli v mestu, v lekarni. Ali čuješ, jeli istina, kar govore doli, da se ti je ustrelil sin? Pravijo, da je temu že mesec dni.«

S Simovega obličja je izginila poslednja kapljica krvi.

»Kdo ti je to obesil na nog?« je vprašal hripavo.

»Vprašali so me v lekarni, dali znam kaj o tem.«

»Grom jih ubil! Lažejo, ti velim! Naj gredo do tisoč vragov, nesramni lažniki! Da jih čujem jaz, ubil bi jih vse po vrsti! Ves bled je bil in glas se mu je tresel...«

Mesec dni kasneje pa se je ustavljal pred oknom voz. Stopil je z njega Šime v črni obleki in brez rdeče torbe. Na vozu je nekdo uravnavael rjav potni kovčeg.

»Kam, gazda?« se začudim.

»Daleč preko vode, je odgovoril Šime z zamolklim glasom.

»Eh, vam pač ne bi bilo treba, prijatelj! Deca imajo kruh, i vam se ne godi, da bi gladovali.«

»Istina! Ali meni se je — reci mo — zdajci zadolgočasil na našem bregu. Deca so me ostavila, starca, a jaz nočem, da prebijem stare dni sam. Idem k sinu v Ameriko, naj mi vnuki kratkočasijo starost.«

Podal mi je roko in se brzo okrenil v stran.

Kaj ti je prijatelj, da ostavljaš rodno zemljo, ki je ne bi zamenil za tisoč oralov Banata? Vprašanje mi je bilo na jeziku, ali nisem imela poguma, da ga izpregovorim.

»Pa srečen pot, Šime, in dajte, da velim: na svidenje!«

Odkimal je molče in sedel na voz...

TONI HAUC, Vitezi današnjega časa

Srednji vek je za nami. Žal nam ta ugotovitev ne koristi mnogo. Živimo sicer v dvajsetem stoletju, a ljudje se niso mnogo spremenili.

Srednji vek je slovel kot krvav. Nič koliko krvi je bilo prelite na bojiščih, nič koliko odsekanih glav, nog, rok, las, ušes je letalo v takem bojnem mežu po zraku. Vitezi so klali kot mesarji v naših klavninah, ki delajo predvsem za izvoz.

Vitez srednjega veka je imel okoli kože oklep, pod seboj konja, v eni roki meč in v drugi ščit.

Bojišča so danes naše ceste in jarki ob njih. Vitezi so ostali vitezi, a namesto meča imajo v roki volan, konja, ali bolje konjske moči imajo pod seboj, za seboj ali med nogami, oklep ni več na njih, temveč okoli njih. Ščit je nadomestil prednji odbijač. In velika množica teh modernih vitezov počenja isto, kar so počeli srednjeveški vitezi.

Praden je srednjeveški vitez odšel v boj, si je očistil oklep, da se je lesketal, in si je nalepil na ščit svoj grb in druge zastrašujoče znake. Današnji vitezi prav tako očistijo svoj oklep in karoserijo s polirno pasto in nalepijo nanjo strah in občudovanje vzbujajoče nalepke. Nato sedejo na konja in odhru-mijo na bojišče. Njihovi sovražniki so zabiti pešci, nerodne konjske vprege, idlotski kolesarji, prekleti počasneži in drugi prevozno navdahnjeni bedaki.

Vitezi novega časa si prav tako kot vitezi srednjega veka pomagajo v boju z mečem, tj. z volanom, ki ga z neverjetno gibčnostjo uporabljajo v koloni nasprotnikov, in z odbijači redčijo glave pešcev.

Srednjeveški vitezi so prirejali turnirje, na katerih so preizkušali svojo moč, oklepe in reflekse. Čeprav sta si taka dva viteza pred borbo nazdravila z burgundcem, sta se že naslednjo minuto poklala. Ob plotu sta se na konjih pognala drug proti drugemu in tresčila skupaj. Kdor je imel močnejši oklep, se je bolje izmazal.

Danes se takšen turnir prične v gostilni, nadaljuje pa na cesti, kjer je namesto plota neprekinjena bela črta. Konča se zelo različno.

Baje je preteklo največ krvi v tridesetletni vojni. Ta je že končana. Danes traja takšen boj kvečjemu tri stotinke sekunde. Po končanem boju si današnji vitez, seveda če je po naključju odnesel celo kožo, s strahom ogleduje pokončanje. Kako si ga ogleduje, je odvisno od njegovega grba. Včasih se kateri obnaša kot tisti angleški kralj, ki se je, ko je sovražnik ubil konja pod njim, zadril: »Kraljestvo za konja!« Današnji vitez se zadere drugače: »Zavarovalnica, daj mi novega konja!«

Vitežstvo srednjega veka je izumrlo. Vsako vitežstvo izumre. Tako vsaj pravi zgodovina. Morda bodo tudi ti vitezi izumrli? Pa kaj, ko je iz dneva v dan več konjev...

Aforizmi

Najtežje je biti velikodušen v lastni reziži.

Mnogi so zadržljivi, da sploh živijo, kaj šele, da bi imeli kak cilj.

Navzlic enodušnosti, na srečo lahko vsak misli kar hoče.

Ko gre za vprašanje postelje in mize, ločitev navadno ni zapletena. Toda težave nastanejo, ko sta na vrsti televizor in avtomobil.

Sele tedaj ko je pokvaril že tretjo uro, je sprevidel, da je čas denar.

Postelja je najnevarnejši kraj na svetu, saj v nji umre 90 odstotkov ljudi.

Hvali — pa boš uspel!

Ni posebno važno, od kod piha veter, važno pa je — v katero smer piha.

Ko lev začne rjoveti, se nikar ne zadržuj v njegovih bilah z vprašanjem, kakšni nameni mu blodijo po glavi.

ANNIE M. G. SCHMIDT,

Imam ga že tako dolgo

Menda nam leži v krvi, da si za Veliko noč želimo vedno kaj novega. Kaj novega, kaj čednega, kaj svežega. Ena bi rada oblepila omare z novim cvetličnim papirjem, druga si želi lešnikovo rjav spomladanski kostim, tretja... ah, kdo bi le našteval.

Jaz bi strašno rada imela nov obraz. Kajti stari... no, dobro, saj še gre. Tak spet ni, da bi ljudje govorili: »Le kako si upa takšna tekati naokrog!« Toda imam ga že tako dolgo. Prej je bil mlad. Zdaj se počasi stara; za kratek čas bo nemara še »mladosten«, toda vsakokrat, kadar se pogledam v ogledalo, si mislim: Le kako bi se ga lahko znebila!

Seveda bi si lahko poveznila na glavo nov klobuk in si sečila nov ovratnik, toda to ni nadomestilo, kajne da ne?

Lahko bi odšla tudi v kozmetični salon, kjer bi me strokovno zmasirali, napravili lepотно masko in me nato obarvali s šminko, s pudrom, s črtalom za obrvi in tekočino za trepalnice; toda obraz bi ostal, čeravno ozaljšan, še vedno isti. Ta nos, ki ga moram gledati že toliko let in ki je bil v moji mladosti vzrok manjvrednostnih kompleksov...! Pravzaprav je okrutno nekomu naprtiti obraz, ki si ga ni izbral sam, za vse življenje. Ni ga moč zamenjati, ni se ga moč znebiti, vedno ga je treba nositi s seboj! Včasih si rečeš: »Zdaj mi je vsega dovolj! V svet hočem!« Pri tem pa pozabljaš, da te bo spremljal isti obraz, pa če se odpravliš v Luksemburg, v Tokio ali na Balears. Kjerkoli že bi morala biti trgovina z izveskom v pisanih velikonočnih barvah: »Nova pomlad — nov obraz!«

Vstopila bi in rekla: »Rada bi imela nov obraz, kaj modernega, a ne predragega!«

»Kako vam ugaja tale, milostljiva gospa? Zelo ženstven je. Lahko ga nosite vse poletje. Ali pa tale, z nosom kot vnebohod... ker je šaljev, je po njem veliko povpraševanje...«

»Ne,« bi odgovorila, »preveč vsakdanja sta. Ni mi treba ponujati tako cenenege blaga.«

»Oh, potem bi bilo tole kot nalašč za vas, izredni model s temnimi lasmi, z izrazitimi očmi in klasičnim nosom... čisto malo zvezdniški, petdeset tisočakov. Ni malo, vendar je nekaj posebnega, nekaj izrednega!«

»Mhm,« bi mrmrala, mhm...«

»Če vam ta ne ugaja, imam prav takšnega s svetlo modrimi očmi.«

»Dobro, vzela ga bom,« bi rekla. »Kar takoj si ga bom nataknila. Starega mi, lepo prosim, zavijte; v mraku ga bom lahko še ponosila.«

»Bi nemara hoteli še prijeten, nov značaj?«

»Kako? Nov značaj? Kaj tudi te prodajate? Zelo zanimivo!«

»Seveda, imamo veliko izbiro značajev. Pokazala vam bom vso kolekcijo.«

»Da, kar rada bi imela nov značaj; mojega prenašam že tako dolgo, njegov kroj postaja sčasoma dolgočasen. Prosim, kar pokažite mi jih!« Na tihem sem preišljevala, kaj bi bilo, če bi vzela altruističnega... To bi pomenilo, da bi morala sleherno jutro vstati prva, počakati, da bi mi drugi pred nosom pojedli kruh z maslom, prepuščati drugim boljši prostor v avtobusu...

»Ne,« bi odgovorila kot iz topa, »dajte mi raje kaj bolj vsakdanjega, normalnega, z zdravim egoističnim odtentkom.«

»Pomerite tale primerek. Pravkar smo ga dobili. Sončen je in brezskrben, malce površen, vidite? In zagotovljeno brez očitkov vesti! Tudi mečka se ne!«

»Prav,« bi rekla, »pa mi ga zavijte.«

Če bi bilo to res, kakšna prijetna tolažba. Toda takšne trgovine ni na vsem božjem svetu. Torej si bom navsezadnje le sečila nov ovratnik, kupila črtalo druge barve, moderen slannik in tekala vse poletje naokrog s starim obrazom, ki mi že preseda in za katerim se skriva stari značaj, ki ga tudi ne maram več.

Čudno se sliši, pa bo vendarle res!

Dotirani Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu pred vprašanjem: kaj opustiti, da ne bo nikjer razpoke?

Za svojih sedem dejavnosti je zavod planiral letos nad 50 milijonov starih dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Takole so rekli: »22,7 milijona nam bo navrgla lastna dejavnost, občina naj bi dala 21 milijonov, po 3 milijone pa republiška sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti in za pospeševanje kinofikacije.« Ce bi se občinska dotacija znižala na 8,8 milijona dinarjev, bi krili vse stroške, za investicijsko dejavnost pa ne bi ostalo nič.

Zavod za kulturno dejavnost je zelo presenetilo, da mu proračun občine ni odmeril več kot 4,8 milijona starih din.

Mary Hemingway junija pri nas

Vdova znanega ameriškega romanopisca Ernesta Hemingwaya, Mary Hemingway, bo junija letos prispela v Jugoslavijo. V dveh tednih bi rada obiskala nekaj značilnejših mest. Na njeni poti jo bodo spremljali ameriški publicisti.

V Pliberku slovenščina uradni jezik

Občinski svet občine Pliberk na Koroškem je nedavno (s 15 glasovi) sklenil, da lahko odborniki na sejah govorijo v slovenskem jeziku. To je prvi sklep te vrste po letu 1955, ko je začela veljati sedma avstrijska državna pogodba.

V prejšnjem računu so nenadoma »zmanjkali« 4 milijoni!

Možje v zavodu so sedli, da bi ugotovili, kaj se da napraviti. Spet so začeli računati, vendar so 4 milijoni še vedno manjkali. Naj so številke obračali tako ali drugače, noben rezultat ni bil zadovoljiv.

Bi se odločili, da kaj opustijo? Opustiti karkoli v času, ko je kultura že tako osiromašena, bi bilo nesmiselno. Vse dejavnosti so enakovredne, nobena ne odtehta druge, naj gre za redni kino, potujoči kino, oder mladih, prosvetni servis ali za poslovalnico kulturnih prireditev. Se to je treba upoštevati, da se razen kina nobena med naštetimi dejavnostmi ne živi sama. Pri tem pa se srečamo

s staro resnico, da kultura ni donosna, da torej ne prinaša dobičkov. Izdatki so vselej večji od dohodkov. Pri zavodu to dobro vedo, pa kdo drug tudi. Gotovo bi kdo vprašal: »Ste že poiskali notranje rezerve, ste že poskusili vse, da bi se sami vzdrževali?« No, to je pa že posebno poglavje.

Zavod je mlad, ustanovljen pred slabimi tremi leti. Prav gotovo bo res, da danes še ni to, kar naj bi bil. Je še v razvoju. Marsikaj je že uredil, marsičesa še ne. Vsako leto se bolj utrdi, vsako leto se njegovi delavci več nauče. Brez napak do sedaj seveda ni šlo, pomanjkljivosti pa se zavod tudi še ni znebil. Vendar se v zavodu sprašujejo, ali ni javnost dolžna opozorjati na vse to in svetovati, kako delati v prihodnje. V zavodu tudi dodajajo, da je javnost oziroma družba deloma soodgovorna za njihovo delo. Soodgovornost si razlagajo tudi tako, da bi morala družba tudi zdaj, ko zavod kilice na finančno pomoč, pokazati svojo solidarnost.

Prastara je resnica, da člo-

vek ne živj samo od kruha. Kultura mu ni nič manj potrebna, da pa mu jo med drugim tudi... novomeški zavod. Z vodstvom — po vsem tem — vemo, kako je. Ce ne bo sredstev, tudi kulture ne bo. Vsaj tiste kulture za široke ljudske množice ne.

IVAN ZORAN

Nagradi za Žarka Petana in Dušo Počkaj

Strokovna žirija na festivalu malih in eksperimentalnih odrov v Sarajevu je nagradila Žarka Petana in Dušo Počkaj iz Ljubljane, prvega za režijo Kopittove drame »Očka, ah, ubogi očka...«, drugo pa za vlogo gospe Rue-spetl v tej drami. Zlati lovorjev venec, najvišje festivalsko priznanje, so podelili varšavskemu gledališču Atheneum.

Ciril Podbevšek pri delu v svojem stanovanju na Cesti kom. Staneta (Foto: P. Romanič)

INTARZIST — SAMOUK V DOLENJSKI GALERIJI

Plastika in dolenjska domačnost

Prihodnji teden bodo v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprti razstavo umetnika-samonika Cirila Podbevška. Intarzija — pri nas dokaj redko in zahtevno izrazno področje, je pred dobrimi petimi leti ogrela prizadevnega tovariša Podbevška in na hčerkino željo je pričel z vložnim delom na vratih sobne omare. Uspeli ga je tako navdušiti, da je do danes dokončal še 18 drugih del. Največjo podobo »Jesensko« (180 x 90 cm) je delal dve leti, povprečno pa porabi za intarzijsko podobo (veliko 80 x 60 cm) polnih pet mesecev dela. Z rezljanjem začne ob polšestih zjutraj in dela dokler zdrži, potem pa na sprehodu po novomeški okolici išče nove motive in ideje.

Ciril Podbevšek je po rodu Novomešanec, vendar je obiskoval gimnazijo v Beogradu, kjer je leta 1927 končal tudi vojaško intendantsko akademijo. Med vojno je bil v nemškem ujetništvu, kjer je prišel v stik z nekaterimi znanimi jugoslovanskimi likovnimi umetniki po osvoboditvi pa se je vrnil v Novo mesto. Večsah je kiparil, zdaj pa se je ves predal intarziji. Izobražuje se sprti, z delom, hkrati pa pripravlja zapiske o intarziji, ki jih namerava izdati v knjigi o tej tehniki.

Razstava bo odprta 24. aprila. M.

Film o Titovem obisku v NDR

V vzhodnem Berlinu so sinhronizirali v srbohrvaški jezik dokumentarni film o Titovem obisku v Nemški demokratični republiki. Film je naredila skupina, ki je pripravila tudi znani dokumentarni film »Ruski čudež«, ki traja 35 minut.

Oče Anne Frank v Ljubljani

V Ljubljani se je pred kratkim mudil Otto Frank, oče Anne Frank, katere »Dnevnik« objavljajo že vrsto let po vsem svetu in ga poznamo tudi pri nas. G. Frank je med obiskom v Ljubljani obiskal neko dijakinjo, s katero si že štiri leta dopisuje.

Trebnje: kolikim ljudem je prijateljica knjiga?

Od nekdanjih 9 ljudskih knjižnic v občini Trebnje delujejo danes le še tri, ki imajo skupno 300 zastarelih in neštetokrat prebranih knjig. Delajo v okviru kulturno prosvetnih društev in niso v zadnjih letih dobile ničesar za svojo dejavnost. Matična knjižnica v Trebnjem, ki je nastala iz nekdanje knjižnice prosvetnega društva, ima 4500 knjig in čitalnico in kar je predvsem važno — čez 400 bralecev, ki si na teden izposodijo 200 knjig. Ta knjižnica ima nalogo strokovno pomagati drugim — ljudskim knjižnicam. Dobiva tudi dotacijo iz občinskega proračuna. Ker pa ima večinoma samo po en izvod vsake knjige, ne more voziti knjig po drugih krajih. Temu se bodo izognili na ta način, da bodo dali na vpogled bralecem iz drugih krajev seznam knjig, ki bi si jih potem skupnisko

sposodili v matični knjižnici. Vendar je to le začasna rešitev.

Pisatelj »Tobaka« umrl

V Bukarešti je umrl predsednik Zveze bolgarskih pisateljev Dimitr Dimov. Njegov obsežni roman »Tobaka« smo pred kratkim dobili tudi v slovenskem prevodu.

Slovenija z dvema predstavama na Hvar

Posebna žirija bo iz IX. srečanja dramskih skupin Slovenije, ki bo letos v Črnomlju, izbrala dve najkvalitetnejši predstavi, ki bosta zastopali slovenski gledališki amaterizem na letošnjem jubilejnem X. festivalu gledaliških amaterjev Jugoslavije na Hvaru. Festival se bo pričel 17. julija in bo trajal do 8. avgusta. Na njem bodo uprizorili največ dvanajst predstav, po dve iz vsake republike. Najboljšim amaterskim gledališčem bodo podelili zlato, srebrno in bronasto plaketo, gledališke skupine, ki bodo nastopale na jubilejnem festivalu v počastitev 25.letnice vstaje jugoslovanskih narodov, pa bodo prejele spominske plakete.

Koroško-slovenska kulturna izmenjava

Med Koroško in Slovenijo je prišlo do ponovnih ožjih stikov na kulturnem polju. V ta okvir sodi tudi zadnja prireditev v dvarani Slovenske filharmonije v Ljubljani. Tu sta namreč pred kratkim nastopila komorni orkester celovškega radia in komorni zbor iz Št. Vida ob Glini.

Likovni klub razstavlja v Brezicah

V soboto, 2. aprila, so breziški likovniki-amaterji v mali dvorani Doma JLA odprli razstavo svojih del v počastitev 25.letnice vstaje. Razstavljeni dela Bogoviča,

Cedilnika, Lepejeve, Horvatiča, Miloševića, Miklavžina, Pojšaka, Tavčarja, Tomina in Stamenkoviča niso modni obrabi brezizrazne umetnosti in ne v nasprotju z resnico

današnjega časa. V njih se skrivajo talenti, toda manjkajo jim napotki šolanih ljudi, ki bi jih morali usmerjati, a stoje ob strani in puste, da se ustvarjalci-amaterji love sami s seboj. — Obiskovalci razstave ugotavljajo, da nekatere likovne stvaritve presegajo okvir amaterizma in bi gotovo našle tudi na drugih razstavah dostojno mesto.

Razstava likovnega kluba, ki je bil ustanovljen šele pred dvemi leti, bo do 17. aprila odprta vsak dan od 9. do 19. ure. Vstopnine ni.

D. V.

Pliberčani v Ravnah na Koroškem

V Ravnah na Koroškem je nedavno gostoval pevski zbor slovenskega prosvetnega društva »Edinost« iz Pliberka, s čimer je vrnil obisk tamkajšnjemu KUD »Prežihov Voranc«.

Knjiga o Lužiških Srbih

Slovenska matica v Ljubljani je pred kratkim izdala nad tristo strani obsegajočo knjigo »Lužiški Srbi«, ki jo je napisal nedvomno najboljši slovenski poznavalec življenja in kulture Lužiških Srbov, naroda, ki živj v južnovzhodnem delu Nemške DR. Kot je rečeno na ovitku knjige, je to Glavanovo delo doslej najboljše slovenska informacija o Lužiških Srbih. Avtor je svojo nalogo, povedati kar največ o tem najmanjšem slovanskem narodu, vzorno opravil. Popisal je deželo, ljudi, navade, kulturno in gospodarsko življenje in prizadevanje naroda za boljše življenje. Najobširnejše poglavje je posvečeno razvoju lužiškosrbske kulture skozi stoletja. Med imeni so nekatera našim bralecem že malo bolj znana. Iz novejših dobe lu-

žiškosrbske kulture je ime Merčin Nowak — Njechornski nedvomno najbolj znano tudi dolenjskemu človeku. Dela tega pisatelja in slikarja smo imeli priložnost videti med drugim tudi v Kostanjevici in v Novem mestu, kjer je posebno razstavo o lužiškosrbski kulturni tvornosti priredil Dolenjski muzej. Posebna poglavja v Glavanovi knjigi govorijo o današnjih stikih med Lužiškimi Srbi in Slovenci.

»RIBIŠKE ZDRAHE« V KOSTANJEVICI

Prizor iz komedije »Ribiške zdrahe«, s katero bodo člani Sentjakobskega gledališča iz Ljubljane nastopili v Kostanjevici v soboto, 16. aprila ob 19.30. Predprodaja vstopnic je v trafiki, lako pa jih naročite tudi na telefon Kostanjevica 19. Ljubitelji gledališke kulture in sproščene smehe — vlijudno vabljeni.

Dobrodošlica kostanjeviški »Zali«

»Slovenski vestnik«, ki izhaja v Celovcu, posveča bližnjemu gostovanju kostanjeviškega prosvetnega društva »Lojze Košak« v Ločah ob Baškem jezeru na Koroškem veliko pozornost. List prinaša v zadnji številki posnetek z uprizoritve kostanjeviškega društva in na dolgo govori o pomenu »Miklove Zale«. Kot je znano, je snov za »Miklovo Zalo« zajeta iz turških časov na Koroškem, zato tamkajšnji obiskovalci bližnje gostovanje Kostanjevčanov še zlasti nestrpnijo pričakujejo.

Da ne bi gradnja stanovanj zaostajala

Direktorji, predstavniki banke in občine so razpravljali o stanovanjski izgradnji — Več graditi bo mogoče le z združenimi močmi in sredstvi!

6. aprila so se v Črnomlju na pobudo banke zbrali predstavniki delovnih organizacij, banke in občine ter obravnavali različne možnosti za stanovanjsko izgradnjo v novih pogojih gospodarjenja. Ker so bili stanovanjski skladi ukonjeni, delovnim organizacijam pa je prepuščena skrb za stanovanja svojih zaposlenih, obstaja upravičena bolezen, da manjši delovni kolektivi in delovne organizacije s področja družbenih služb ne bi mogle graditi, ker nimajo sredstev.

Gotovo bi prišlo do zastoja v stanovanjski izgradnji, če bi vsak kolektiv gradil zase, kolikor bi pač zmožni, ker nikjer za te namene nimajo predvidenih znatnejših sredstev. Predlagali so, naj delovne organizacije za širše potrebe izgradnje stanovanj združujejo razpoložljiva sredstva, gradile pa bi na podlagi gradbenega programa, sestavljenega v sodelovanju med strokovnjaki občine in stanovanjskega podjetja.

Sredstva, ki bi jih delovne organizacije, zlasti s pod-

ročja gospodarstva, odvajale v te namene, bi bila le neke vrste posojilo. Vrnjenega bi dobili v obliki stanovanja ali v denarju. Pri tem so imeli predstavniki nekaterih večjih podjetij pomisleke, vendar je bilo le sklenjeno, da se bodo lotili združevanja sredstev.

Koliko in kateri delovni kolektivi bodo prispevali za gradnjo stanovanj v prihodnje, bo določeno v pisemnih pogodbah, sklenjenih med občino in delovnimi organizacijami.

Več doslednosti v dejanjih — manj besed!

O III. plenumu centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je občinski komitej v Črnomlju razpravljal že na dveh sejah — Ugotavljali so, kako smernice centralnega komiteja uresničujejo v praksi

Takoj po prvem delu plenuma CK smo se v Črnomlju sestali na razširjeni seji komiteja, na kateri so bili prisotni tudi sekretarji vseh osnovnih organizacij. O vseh sklepih III. plenuma pa smo obširneje in temeljiteje razpravljali na seji komiteja, ki je bila 28. marca. Ugotavljali smo, kako komunisti v praksi uresničujejo sklepe VIII. kongresa in III. plenuma in kaj so v svojih prizadevanjih dosegli.

Dosedaj delovni kolektivi niso pokazali kakih večjih želja po investicijah, zlasti ne v zgradbe, pač pa povsod skušajo razpoložljiva sredstva usmerjati v modernizacijo proizvodnje.

Bolj zaskrbljujoče je sprejemanje samoupravnih aktov, ki poteka prepočasno. Upadla je tudi skrb za strokovno in politično izobraževanje, zato komitej meni, da bi ga morali znova poživeti. Pri tem ne bi smeli preveč varčevati

ti s sredstvom, saj bo strokovno usposobljen proizvajalec lahko povečal produktivnost, hkrati pa z večjo družbeno-politično razgledanostjo prispeval k boljšemu gospodarjenju.

Razpravljali smo tudi o bančnem in deviznem sistemu, kjer je še vse preveč administrativnih odnosov. Komunisti v delovnih organizacijah si morajo prizadevati, da bodo imeli samoupravni organi in tudi ves kolektiv pravičen odnos do splošnih družbenih potreb. Ker skromna proračunska sredstva nikakor ne bodo zadoščala za kritje vseh potreb v občini, bo v veliki meri prav od razumevanja kolektivov odvisno, kako bomo napredovali na vseh področjih družbenega življenja.

Občinski komitej je sklenil, naj vse osnovne organizacije ZK obravnavajo gradivo plenuma, zlasti še sklepe in se vse dosledneje zavzemajo za odpravo napak v praksi.

MILAN MALEŠIČ

NE SAMO ZA PRAZNIKE...

V soboto, 9. aprila, so se na pobudo občinskega komiteja ZMS v Črnomlju sestali predstavniki garnizona in občinskih družbenopolitičnih organizacij ter razpravljali o sodelovanju z JLA. Ugotovili so, da se je dosedanje sodelovanje omejevalo predvsem na skupno delo ob raznih slovesnostih in praznikih, medtem ko naj bi bilo v prihodnje stalno. Prav tako pripad-

niki garnizona niso imeli stikov z mladino iz kolektivov in organizacijami na terenu, temveč je le tu in tam prišlo do sodelovanja s šolsko mladino. Izvolili so 9-članski koordinacijski odbor, ki bo v kratkem sestavil program skupnega dela za daljše obdobje, s čemer bo tesnejše sodelovanje z JLA zagotovljeno.

KATJUSA BASIC

V semiški ISKRI 11 odlikovanih

Semiška kinodvorana je bila v soboto popoldne prizorišče posebne slovesnosti. Kolektiv tovarne kondenzatorjev je tu priredil proslavo ob 15-letnici obstoja tovarne, navzočih pa je bilo tudi več ljudskih poslancev, predstavnikov občinske skupščine in družbeno političnih organizacij ter predstavnikov drugih Iskrinih tovarn.

Po uvodnih besedah direktorja Franca Koširja so krajši kulturni program izvedli člani kolektiva in učenci semiške šole. Program je bil dobro izbran in lepo izveden, posebno pa je občinstvo navdušilo moški oktet.

Predsednik obč. skupščine inž. Rado Dvoršak je zatem podelil odlikovanja najzaslužnejšim članom kolektiva. Medaljo dela

so prejeli: Marija Pečaver, Vida Pavlovič, Jelka Picelj, Stane Strumbelj, Julka Ivanetič, Anica Vidmar, Lojzka Vajs, Jože Jakša, Amalija Bevc in Tilka Živanovič. Red dela s srebrnim vencem je dobil Jože Kočevar, tehnični direktor tovarne. Razen tega je dobilo posebna priznanja 8 članov kolektiva, ki so zaposleni v tovarni kondenzatorjev že 15 let, 42 zaposlenih pa za več kot 10-letno uspešno delo v kolektivu.

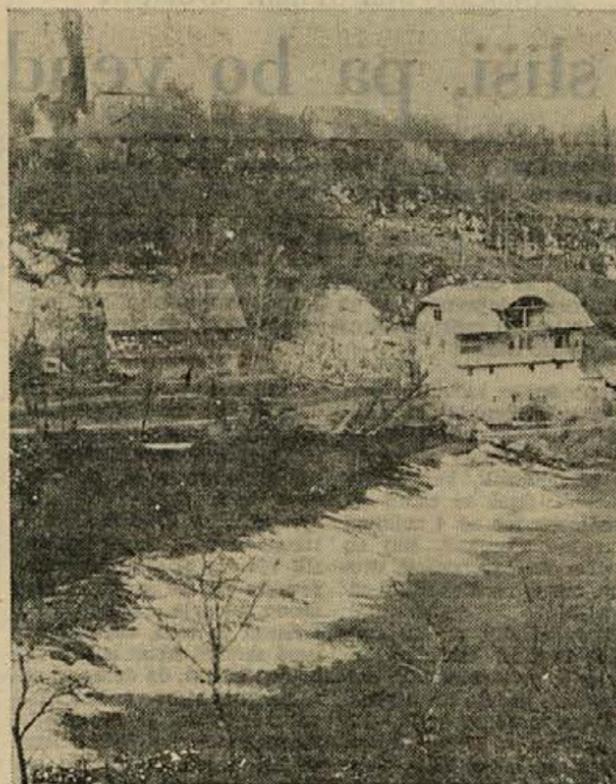
Slovesnost je bila reg. pristrčna, prav tako tudi zabava, ki je sledila v domu Partizana. Vsem odlikovancem in nagrajencem pristrčno čestitamo!

Zgodilo se je na viniškem koncu

4. aprila je bil na Vinici sejem, prvič odkar je bila po občinskem odloku prodaja telet prepovedana. Mesarji z Reke so tokrat odšli z dolgim nosom, zadruga pa je odkupila 122 telet, kar se še nikdar ni zgodilo. Zadrugi dogoni bodo na Vinici še nadalje ob sredah, teleta pa bodo odkupovali tudi vselej, kadar bo sejem za drugo živino.

SPOMLADANSKA SETEV je v glavnem končana. V trgovini kmetijske zadruge so prodali že okoli 100 ton umetnih gnojil, čeravno so letos precej dražja. Največ je bilo povpraševanja za mešana umetna gnojila, medtem ko je zadrugi ostalo v zalogi še precej čilskega solitra. Kmetovalci njegove prednosti premalo poznajo in ga zelo malo uporabljajo navzlic temu, da je dosti cenejši od drugih umetnih gnojil.

PO VSEH VASEH V BLIZINI VINICE se vse bolj ukvarjajo z oddajo mleka. Marca je odkupl-

Do slikovitih in znamenitih ostankov Pobreškega gradu v bližini Adlešič je težko priti. Z avtomobilom se vrtolomne vožnje po jamasti cesti nihče več ne podstopi, kdor gre peš, pa mora imeti za ta podvig primerno obutev. Neustrašeni turist, ki do gradu le prispe in se z brodarjem popelje še na izlet preko Kolpe na Hrvaško stran, je presenečen. Na naši strani izredno slaba pot, na oni gladka kot ogledalo... (Foto: P. Romanič)

Kaj bo delala Socialistična zveza?

Predlogi resolucije VI. kongresa SZDL naj veljajo tudi za republiška in ne samo za občinska vodstva, so menili na seji izvršnega odbora SZDL v Črnomlju — Sprejeli so okvirni načrt dela za bodoče obdobje ter izvolili Janka Štuklja za sekretarja občinskega odbora SZDL

K predlogu resolucije VI. kongresa SZDL v Črnomlju niso imeli bistvenih pripomb, pač pa so menili, da bi morali predlogi od točke 2 do 7 vsebovati tudi določila za modernizacijo republiške uprave in se ne bi smeli omejevati samo na občinska vodstva. Tudi s predlogom kandidatne liste za glavni odbor SZDL so se strinjali, vendar s pripombo, da je v novem vodstvu zastopanih premalo kmetov — od 157 članov samo eden.

V razgovoru o bodočem delu organizacij SZDL so določili kot prvenstveno nalogo nadaljevati z javnimi tribunami o kmetijstvu in gozdarstvu po vaseh, medtem ko bodo v Črnomlju na javnih tribunah razpravljali zlasti o vzgoji in izobraževanju mladine.

V pripravah na 25-letnico ustanovitve OF bo zavzela Socialistična zveza pomembno mesto. Občinski odbor bo razen vseh drugih nalog prevzel še skrb za nagraditev 3 najboljših nalog iz osnovnih šol in 3 iz gimnazije, razpisnih na temo »Ob obletnici ustanovitve OF«. Prav tako bodo sodelovali pri organizaciji svečanosti za 1. maj in dan mladosti.

Pri razčiščevanju organizacijskih vprašanj so sklenili, da

bodo v kratkem sklicali posvet s predsedniki in sekretarji krajevnih organizacij zaradi obravnav kongresnega gradiva, mimo tega pa bodo še posebna posvetovanja z manj aktivnimi organizacijami v Črnomlju, Stranski vasi, na Talčjem vrhu in na Strekljercu. Volitvam v samoupravne organe gospodarskih organizacij in v združni svet bodo v bodoče posvečali več pozornosti, zlasti pa si bo organizacija prizadevala pridobiti nove člane.

Na izredni občinski konferenci, ki mora biti zaradi volitev delegata za zvezni kongres še pred 20. aprilom, se bodo o vsem podrobneje pogovorili, predvsem pa bodo

Zilje: z izkupičkom na izlet

Mladinski kolektiv v Ziljah je zadnje čase zelo delaven, zlasti v igralski skupini. Pod vodstvom režiserja Franca Pavlakoviča so naštudiral »Dobrodošlo Miss Agata« ter z njo gostovali že na Vinici, v Bojancih, Adlešičih, Gradacu, Dragatušu in na Preloki. Izkupiček predstav jim je vrzel 90 tisočakov, porabili pa ga nameravajo za ogled predstave v Ljubljanski drami in za izlet na morje.

Na podoben način bi si lahko tudi mladina iz drugih odročnih krajev privoščila izlet, če bi se znašla kot so se Ziljani.

Neznanih talentov ne manjka

V preteklih dneh so bile po vseh osnovnih šolah na področju domače občine avdicije za oddajo »Pokaži, kaj znaš«, ki bo 23. aprila v Črnomlju. Prijavilo se je izredno veliko mladih pevcev, recitatorjev, instrumentalnih solistov in tudi skupin, med katerimi je bilo nekaj pozornosti vrednih talentov. Izbirna komisija bo v kratkem določila najboljše za nastop v Črnomlju in jih s pisemnimi vabilom pozvala na prvi večji nastop pred občinstvom.

o tej priložnosti obravnavali kmetijstvo in gozdarstvo. Za novega neplačanega sekretarja občinskega odbora SZDL je bil na seji izvoljen Janko Štukelj.

Po vseh osemletkah predavanja

V počastitev svetovnega dneva zdravja so se začela po vseh osemletkah na področju črnomaljske občine predavanja, namenjena učenecem višjih razredov in odraslemu občinstvu. Delavska univerza je poskrbela za predavatelje, ki seznanjajo občane s problematiko življenja človeka v mestu in vplivih na njegovo zdravje.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DOM JLA V ČRNOMLJU je 7. aprila priredil v prosvetnem domu koncert zabavnih melodij. Nastopili so veliki plesni orkester zagrebškega garnizona in pevci: Beti Jurković, Vice Vukov, Višnja Korbar in Toni Kljajčić. Za koncert je bilo v mestu veliko zanimanja, saj take prireditve niso pogostne. Dvorana je bila polna in občinstvo s programom zadovoljno. Priponnili so le to, da so pri izbiri repertoarja posegali predaleč v preteklost, medtem ko so si poslušalci želeli novjših melodij.

IZLOŽBA KNJIGARNE je polna fotografij pomanjkljivo oblečenih lepotic. Občinstvo pa je po večini do njihovih čarov neprizadeto in zanje ne kaže posebnega smisla. Ljudje menijo, da je izložba neokusno urejena.

ODLOČITEV KOLEKTIVA BELT, da ne zaposli več nobenega mladince, mlajšega od 18 let, je povzročila še večjo vrzel v pomanjkanju delovnih mest za mladino. Belt se je odločil za ta ukrep menda zato, ker mladine ne smejo zaposliti v nočnih izmenah.

PRODAJALEC SOLATE na trgu jo je črnomaljskim gospodinjam posteno zagodel. Medtem ko je prodajal solato vse do preteklega četrta po 260 din kg, je od tedaj dalje veljala okoli 700 din kilogram. »Da si boste zapomnile veliko noče! je zabrusil, če ga je katera pobarala, zakaj tak skok v ceni.

KADAR VEČ DNI NI DEŽJA, se ob vsakem vetru po Črnomlju vije prah okoli pešev, vdira v stanovanja ob cesti in trgovine. Obrtno komunalno podjetje bi lahko po mnenju meščanov vsaj od časa do časa poškrabilo ulice, da bi ta nevesočnost odpadla.

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA p. Črnomelj

razpisuje

prosto delovno mesto

FAKTURISTA

POGOJI:

1. srednja ekonomska šola z enoletno prakso ali
 2. nepopolna srednja šola s petletno prakso v stroki.
- Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prijave sprejema splošni oddelek do vključno 25. aprila 1966.

NOVICE črnomaljske komune

Učenje pri strojih je postalo predrago

Tovarna BETI v Metliki je pred kratkim ustanovila svoj izobraževalni center, v katerem bodo poslej šolali delavke in delavce za proizvodnjo

Kolektiv Beti ne bo več pričeval delavk na delovnem mestu, ker učenje pri strojih zaustavlja proizvodnjo. Ob tolikem izvozu izdelkov pa mora delo nemoteno potekati in si zastoj ne morejo več privoščiti.

Za izobraževanje je doslej skrbel kadrovski referent poleg vsega drugega dela. Organiziral so le nekaj tečajev

za interno kvalifikacijo, kaj več ni bilo mogoče. Tovarna pa ima še velike načrte v nadaljnjem razvoju in potrebuje čimveč kvalificirane delovne sile, zato so ustanovili svoj izobraževalni center, ki ga vodi profesorica Lidija Milošević

— Novoustanovljeni izobraževalni center — nam je povedala, — bo sistematično

vzgojal delavce in delavke preko poklicne šole konfekcijske stroke, ki bo v tovarni delovala kot oddelek ene izmed tekstilnih sol. Za potrebe centra dozidavamo prostore tik tovarne. Dobili bomo nekaj učilnic s stroji za praktični pouk. Vsa nova delovna sila bo morala najprej končati šolo, šele nato bo zavzela mesto v proizvodnji. Učenci med šolanjem ne bodo dobivali osebnih dohodkov, pač pa mesečno nagrado, kot drugi učenci v gospodarstvu. Zankrat bo poklicna šola delovala samo za metliški in okolni obrat, medtem ko bodo v obratih Mirna peč in Dobova še nadalje potekali interni izobraževalni tečaji.

V Beti že nekaj časa ne sprejmejo na delo nikogar, ki nima končane osemletke. Vsi zaposleni od prej brez popolne osnovne šole pa bodo morali manjkajočo izobrazbo nadoknaditi. Naš izobraževalni center jim bo pri tem pomagal. — Razen tega smo v sodelovanju z Dopisno šolo v Ljubljani že prevzeli organizacijo za 6-mesečni tečaj o varstvu pri delu. Obiskovali ga bodo vsi vodilni tovariši iz proizvodnje, kajti novi predpisi s tega področja nalagajo kolektivom vse večjo odgovornost v primeru nesreč pri delu. Tečaj se bo začel prve dni maja.

— In kdaj boste odprli poklicno šolo?

— Če bo šlo po sreči, se bo jeseni začel pouk. Mudi se nam, kajti šolanje izdelovalcev konfekcije nam primanjkuje.

R. B.

Metličan Janko Stipančič je v mladih letih videl precej sveta in je marsikaj doživel. Delal je v Franciji in Nemčiji, bil je partizanski mornar na Visu, od tam pa je bolan prišel domov. Zdaj je v pokoju in se največ ukvarja z vrtno. Zgradil si je lično utico, ob kateri se vsakdo ustavi in jo ogleduje. Njegovi znanci pa radi prihajajo v senco sedet, premlevajo metliške novice in obujajo spomine na veselo mladost...

24. aprila volitve v združni svet

12. aprila so se začeli po vaseh metliške občine zbori volivcev pred volitvami v združni svet, ki bodo 24. aprila. Do 18. aprila se bo zvrstilo 15 zborov kmetovalcev, na katerih bodo razen o kandidatih za združni svet razpravljali še o kooperaciji z zadrugo, ki doslej ni še nikdar zares prav zaživela.

Ob tej priložnosti bodo predstavniki občinskega odbora SZDL pojasnjevali gradivo in sklepe VI. kongresa SZDL Slovenije, predstavniki občine pa bodo odgovarjali

Vsi so v haljah

Ze od novega leta dalje imajo vsi učenci in učitelji osnovne šole na Suhorju in podružnične šole v Jugorju posebne delovne obleke. Deklice imajo zelene halje, fantje modre sukničke, učitelji pa svetlomodra oblačila. To je posebnost, ki je ne zasledimo na nobeni drugi šoli v Beli krajini.

Halje so prejeli med drugimi novoletnimi darili od podjetja Jugotekstil iz Ljubljane, ki je pred leti prevzelo patronat nad suhorsko šolo.

Krajevna skupnost Črnomelj, v kateri so občani iz mesta, Vojne vasi, Loke, Svibnika in Kanizarice, je lani precej naredila, četudi denarja ni bilo veliko.

V mestu in okolici smo zgradili del ceste na Sadež, uredili Kolodvorsko ulico in pločnike, dogradili 150 metrov Ulice Belokranjskega odreda z javno razsvetljavo, napeljali vodovod v Gorenjo Loko, v naselje Blatnik in do stavbišča nove šole v Loku. Začeli smo graditi kanalizacijo v ulici Belokranjskega odreda ter urejevati pota in zelenice v okolici 29-stanovanjskega bloka. Vsa navedena dela so veljala približno 32 milijonov dinarjev. Opravljena so bila v glavnem z družbenimi sredstvi.

Z letošnjimi načrti krajevne skupnosti smo seznanili

GOSTOVANJA V METLIKI

Pred kratkim je v Metliki gostovala igralska družina iz Semiča s Cankarjevo dramo *Kralj na Betajnovi*. Prizadevni igralci so pred polno dvorano poželi lepo priznanje.

V nedeljo, 17. aprila bo ob pol osmih zvečer v Metliki gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z dvema komedijama Petra Schafferja, ki nosita skupni naslov *Angleški trikotnik*. Vabimo prebivalce, da si ogledajo kvalitetno in duhovito predstavo.

Svoje gostovanje v Metliki so za prihodnji mesec napovedali harmonikarji iz Karlovca, ki bodo nastopili hkrati s »Karloškimi pokalnimi kvintetoma«. Tudi na to gostovanje že zdaj opozarjajo Metličane in okoličane.

Nov nasad na Partizanskem trgu

Delavci Komunalnega podjetja v Metliki so na koncu Partizanskega trga, to je na kraju, kjer so pred leti podrl staro, dotrajano Ribičevo hišo, uredili manjšo zelenico in jo zasadili s travo in okrasnim grmičevjem. Vrtnar pa je moral zemljišče potresti s strupom in postaviti opozorilno tablo, saj so kokihi okoliških hiš neprestano razbrskavale novo nasuto zemljo. Mogoče bo opozorilo na deščici kaj pomagalo. Kaj ko bi končno tudi v praksi začel veljati odlok o javnem redu, ki ga je predlanskim sprejela občinska skupščina in ki prepoveduje v mestu rejo perutnine. Vsa j na odprtih dvoriščih, po cestah in parkih!

To pa naj ne bi veljalo za vso Metliko!

Kmetijska zadruga METLIKA

razpisuje prosto delovno mesto TRGOVSKEGA POSLOVODJE za poslovalnico Gradac.

Pogoji: trgovski pomočnik z najmanj triletno prakso. Samsko stanovanje preskrbljeno. Ponudbo pošljite na naslov Kmetijska zadruga Metlika.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Načrti so lepi — bodo uresničeni?

Lani je dejavnost krajevne skupnosti Črnomelj dobro zaživela, še večje načrte pa imajo letos — Kaj bo v Črnomlju novega pri komunalnih delih, pripoveduje predsednik krajevne skupnosti Franc Magister

Krajevna skupnost Črnomelj, v kateri so občani iz mesta, Vojne vasi, Loke, Svibnika in Kanizarice, je lani precej naredila, četudi denarja ni bilo veliko.

V mestu in okolici smo zgradili del ceste na Sadež, uredili Kolodvorsko ulico in pločnike, dogradili 150 metrov Ulice Belokranjskega odreda z javno razsvetljavo, napeljali vodovod v Gorenjo Loko, v naselje Blatnik in do stavbišča nove šole v Loku. Začeli smo graditi kanalizacijo v ulici Belokranjskega odreda ter urejevati pota in zelenice v okolici 29-stanovanjskega bloka. Vsa navedena dela so veljala približno 32 milijonov dinarjev. Opravljena so bila v glavnem z družbenimi sredstvi.

Z letošnjimi načrti krajevne skupnosti smo seznanili

vsega tega z ostrejšo kaznovno politiko napraviti red. Kljub opominom in kaznim se namreč po parkih, nasadih in zelenicah še vedno sprehajajo kokoši, v novih naseljih pa se pojavljajo celo kokošnjaki, svinjaki in zajčniki!

Občani s področja mesta so se letos odločili v obliki krajevnega samoprispevka pomagati pri gradnji nujno potrebne osnovne šole. Krajevna skupnost računa pri investicijah za druga komunalna dela tudi na pomoč delovnih organizacij, kakor doslej.

Menim, da so vsi naši načrti uresničljivi, a dela bo precej. Svet krajevne skupnosti pa si lahko še toliko prizadeva, toda če ne bodo pri ureditvi mesta in naselij sodelovali občani — uspehov ne bo!

M. B.

Izleta v Zagreb ne bodo pozabili

Podmladek RK suhorske šole si že dalj časa dopisuje s podmladkarji osnovne šole Marko Oreškovič iz Zagreba. Prijateljstvo med obema šolama je postalo že prav tesno. Ko so pred kratkim šolarji s Suhorja pri Metliki priredili ekskurzijo v Zagreb, so jih učenci in učitelji osnovne šole Marka Oreškoviča zelo pristrčno sprejeli, razkazali so jim mesto in Maksimir, popoldne pa so si ogle-

dali balet Labodje jezero v zagrebški operi. Otrokom s Suhorja je pomenila ekskurzija v Zagreb nepozabno doživetje. Da bi se Zagrebčanom oddolžili za lep sprejem, so jih povabili 27. aprila na Suhor. Tedaj bo v šoli v počastitev obletnice ustanovitve OF kulturni program, zatem pa nameravajo goste iz Zagreba popeljati na izlet na Gorjance.

Udeležite se zborov volivcev

Kmetijska zadruga in občinski odbor SZDL v Metliki vabita na zbor volivcev v naslednjih krajih: 14. aprila ob 19.30 uri na Hrastu; 14. aprila ob 19.30 v Grabrovcu; 14. aprila ob 19.30 v Primostku; 15. aprila ob 19.30 v Dobravcih; 14. aprila ob 19.30 v Slamni vasi; 16. aprila ob 19.30 na Lokvici; 16. aprila ob 19.30 v Rosalnicah; 16. aprila ob 19.30 v Draščih; 17. aprila ob 8. uri zjutraj v Podzemlju; 17. aprila ob 9. uri na Suhorju; 17. aprila ob 14. uri v Božakovem; 17. aprila ob 14. uri na Radovici in 18. aprila ob 14. uri v Metliki.

IZBIRAM SI POKLIC

Oglejmo si na kratko štiriletne šole in sicer po strokah, da bo pregled boljši. Štiriletne šole, ki so podčrtane, so na našem področju (občine Novo mesto, Črnomelj in Krško).

1. TEHNIČNE SREDNJE SOLE: strojna, elektro, gradbena, kemijska, metalurška, rudarska, lesna, tekstilna, usnjarsko-galanterijska, papirniška;
2. ZDRAVSTVENE SREDNJE SOLE: za medicinske sestre, za otroške negovalke, za farmacevtske tehnike, za medicinske laborante, za zobotehnike, za ginekološko-porodniško smer, za sanitarne tehnike;
3. EKONOMSKE IN ADMINISTRATIVNE: ekonomska srednja šola, administrativna, srednja PTT šola;
4. KMETIJSKE IN GOZDARSKE: kmetijska srednja šola, gozdarska, šola za živilorejsko-veterinarske tehnike;
5. VZGOJITELJSKE: srednja vzgojiteljska šola (5 let), srednja šola za telesno vzgojo;
6. OSTALE SREDNJE SOLE: šola za oblikovanje, srednja pomorska šola, vojaške šole, glasbena, baletna;
7. GIMNAZIJA s pedagoškim oddelkom.

V srednje štiriletne šole naj se vpišejo učenci, ki jim učenje ne dela težav. Na skoraj vseh šolah bodo sprejemni izpiti v času od 20. do 30. junija, kar bo posebej objavljeno v dnevnem časopisju. Največkrat so sprejemni izpiti iz slovenščine in matematike, pri nekaterih šolah pa tudi iz drugih predmetov (tujega jezika, kemije, biologije, zemljepisa).

Tisti, ki nameravajo na gimnazijski oddelki, morajo vedeti, da bodo morali študij še nadaljevati, ker na gimnaziji ne dobijo poklica. Zato naj gredo v gimnazijsko res samo najboljše učenci, ki bodo zmogli študij na višjih in visokih šolah. Vedeti moramo tudi, da so na posameznih šolah nekateri predmeti zelo pomemb-

ni in je potrebno to upoštevati pri odločitvi za poklic. Tako zahtevajo skoraj vse tehnične šole dobro znanje matematike, fizike, kemije; ekonomske šole imajo poudarek na matematiki in slovenščini, zdravstvene na kemiji in biologiji itd. Ti predmeti tvorijo osnovo stroke, s tem pa seveda ni rečeno, da drugi predmeti niso pomembni.

Kako pa je letos s štipendijami? Čeprav poudarjamo, da nam manjka strokovnih kadrov in da na delovnih mestih, ki zahtevajo strokovnjake, dela precej ljudi z neustrezno oz. prenizko izobrazbo, se to v štipendiranju ne odraža, ker je bolj malo štipendij. Poglejmo, koliko štipendij bodo letos podelile delovne organizacije po posameznih občinah:

Novo mesto: strojni tehnik 4, ekonomski tehnik 4, kmetijski tehnik 3, grabenl tehnik 5, PTT prometnik 6 usnjarski tehnik 1, gozdarski tehnik 4, elektrotehnik 1, medicinska sestra 1 — skupaj 29 štipendij.

Krško: kmetijski tehnik 5, strojni tehnik 5, elektrotehnik 7, ekonomski tehnik 2, PTT prometnik 3; skupaj 22 štipendij.

Črnomelj: kmetijski tehnik 1, rudarski tehnik 1, metalurški tehnik 5, strojni tehnik 1, ekonomski tehnik 1, med. sestra 1; skupaj 10 štipendij.

nistrator (4 letna šola) 2, ekonomski tehnik 4, medicinska sestra 2, zobotehnik 1; skupaj 10 štipendij.

Metlika: kmetijski tehnik 1, administrator (4 letna šola) 2, ekonomski tehnik 4, medicinska sestra 2, zobotehnik 1; skupaj 11 štipendij.

Trebnje: strojni tehnik 4, kmetijski tehnik 2, ekonomski tehnik 2, učitelj 3; skupaj 11 štipendij.

Interesenti za štipendije naj zasledujejo v dnevnem časopisju in v Dolenjskem listu razglase za podelitev štipendij.

Vsem, ki si izbirate poklic, želimo, da bi bili z njim tudi zadovoljni!

KONEC

Na Smuku je postalo živahno

Na pobudo krajevne skupnosti Semeč so popravljali srednjo pot iz Semeča na Smuk. Pot je že toliko usposobljena, da se je po njej preteklo nedeljo že pripeljal

Usodno kolcanje

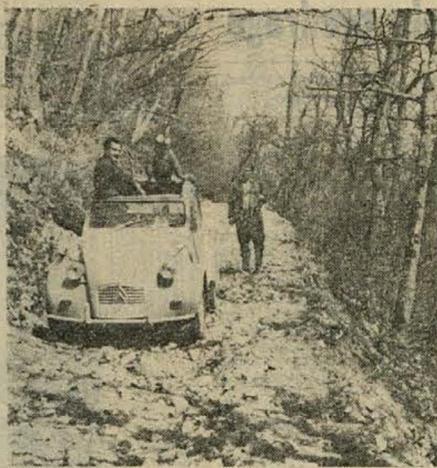
Ko je 36-letni Turek Sulejman Janar s simplonom prispel na carigrajsko železniško postajo Sirkež, je moral tu, di skozi carinsko kontrolo. Ko je čakal na konec običajnih formalnosti pri prehodu čez mejo, je nenadoma prišel silovito kolcat.

«Ste bolni?» ga je obzirno vprašal carinik. Namesto odgovora pa je nesrečni Sulejman nekajkrat zapovrstjo vse močneje zakolcal. Carinikova obzirnost se je kmalu spremenila v sum, ko je pri vsakem kolcanju zaslišal tudi trd kovinski zvok, tako znan usesu izkušnega carinika.

Zato je carinik prosil Sulejmana Janara, da vstopi v prostor za carinsko kontrolo. V zaščitnih žepih Sulejmanove obleke potem ni bilo težko odkriti 10.000 funtov v zlatnikih.

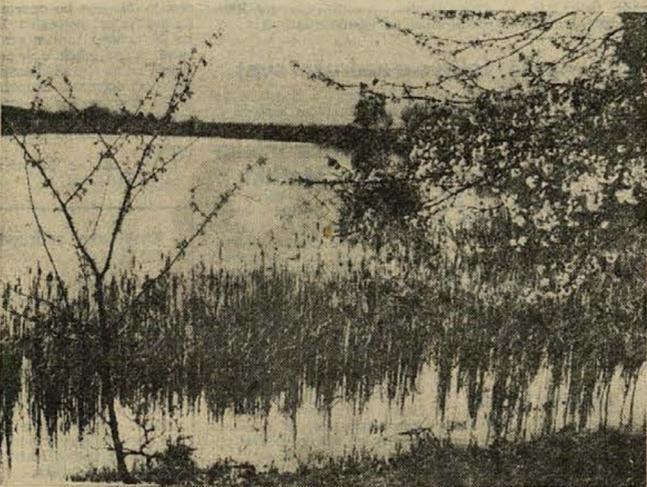
spatek vse do košenice na Smuku. Glede te poti je bilo doslej veliko kritik, vendarle pa se mnogi uporabniki niso odzvali udarnišnemu delu in so kar čakali, da jo bodo popravljali na občinske stroške. Skupina delavcev z drobilcem je pred kratkim pripravila dovolj gramoza za nadaljnje popravilo poti do vrh Smuka in tudi peska za gradnjo turistične posojanke. Pred kratkim je bila tudi udarniška akcija, katere se je udeležilo 55 prostovoljcev iz kolektivna Iskre in 4 pari konj. Zemljišča dela za novo turistično postojanko so že končana. Na prihodnjem prostovoljnem delu bodo sodelovala druga semiška podjetja in krajevne organizacije. Računajo, da bo do 1. maja že gotova betonska plošča, medtem ko naj bi bila stavba končana poleti.

Če bodo domačini še naprej tako sodelovali pri prostovoljnem delu, bodo na drugi lahko uresničeni. Lep zglede so dali semiški lovci, ki so na zadnjem obnem zboru sklenili, da bo vsak član lovke družine Smuk prispeval za gradnjo 3 delovne dni. FRANC DERGANČ

Prvi avtomobil na Smuku

Pot na Smuk, imenovano Srednja pot, so na pobudo krajevne skupnosti Semeč toliko popravili, da je prejšnjo nedeljo zapeljal spaček prav do košenice. Popravilo so začasno prekinili, ker ni denarja, upajo pa, da bo do otvoritve koč na Smuku dokončno narejena. — (Foto: F. Derganc, Semeč)

POMLAD NA JEZERU STRIT: pred leti smo že pisali o javnosti skoraj nepoznanim jezeru Strit med Bučko in Rako, komaj dober kilometer nad avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb. Zdej so domačini z denarno pomočjo sevniske občine in družbenih organizacij uredili do jezera vozno pot. Jezero Strit je menda največje in edino tako pri nas, saj je veliko približno 40 arov in globoko več kot 20 metrov. — V njem žive krapci in kleni. Med lanskim tekmovanjem RD Mirna jih je en sam ribič nalovil v dveh urah kar 58. Zdej, ko je postalo dostopno, bo marsikdo rad zvil tja na izlet (Foto: M. Moškon)

Činč na sledi

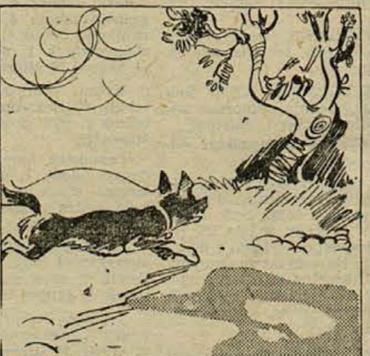
BRODAR - JEZERNIK

37. — Činč jih je privedel prav do grma, kjer je čepel prestrašeni in izčrpan otrok ter liho jokal. Mamica je skočila k njemu in ga dvignila v naročje. »Ti moj grdi fantek, kakšne skrbi mi delaš,« je med solzami vsa srečna dejala in ga stiskala k sebi. Postavila je fantka na tla in objela Činča okoli vratu. »Saj ga ne bi nikdar našla, če bi ne bilo tebe!« je rekla. Činč je v zadregi mahal z repom in ni vedel, kaj naj stori. Karajoče je gledal na malega človeškega mladička. Kaj pa hodi stran od mamic, če ne zna sam najti poti domov?

38. — Vračali so se k avtomobilu. Zapeljali so domov mamico, ki je vso pot občudovala velikega in močnega Činča, ter se ob slovesu še enkrat toplo zahvalila miličnikom in Mihi za pomoč. Utrujeni otrok ji je že med vožnjo v naročju zaspal. Položila ga je v posteljo in gledala: odpustila mu je, samo da ga je spet našla. Novica o Činčevem uspehu je šla drugi dan od ust do ust. Popoldne se je oglašil pri Mihi oficir in ga vprašal, če bi Činč lahko že kar nastopil službo. »Činč program je v glavnem predelal,« je priklimal Miha. »Pokazal je take sposobnosti, da bi bilo zanj izgubljanje časa, če bi ostal v šoli.«

39. — Tako je bilo sklenjeno, da gre Činč v službo. Drugo jutro je šel Miha z njim na postajo Ljudske milice, kateri je bil dodeljen. Zdej je bil Činč že odrasel pes, izredno velik in močan, saj je tehtal skoraj štirideset kilogramov. Imel je lesketajočo se črno dlako, le po trebuhu in po spodnji strani vratu je bil svetlorjav barve. Postal je resen in dostojanstven. V šoli se ni več menil za norčije mlajših psov-učencev, ki so prišli za njim. Le kadar je zagledal mačko, ga je prišla stara strast in je bil nadvse vesel, če mu jo je uspelo tako prestrašiti, da ji je sleherna dlaka stala pokonci.

40. — Mihi so predstavniki miličnika Jožeta, ki je bil določen za Činča, v glavnem. Pes ga je pozorno gledal. Med svojimi tovariši je slovel dvajsetih let. Med svojimi tovariši je slovel odlični boksar in je bil po velikemu prav posebno rad in prijetelj. »Činč,« je bosta kaj hitro dobila prijateljstvo. »Činč,« je rekel Miha, »to je zdej bosta delila težave in nevarnosti poklica.« Činč je pomahal z repom, kot da bi razumel njegove besede. Mihi slinca nista, da bosta že drugi dan sredi pustolovščin.

Več medvedov kot ljudi

Na Kamčatki lahko srečate tudi po deset medvedov na dan

Sovjetski novinar V. Pevskov je obiskal enega izmed najizkusejših in najbolj znanih lovcov na medvede na Kamčatki Stejana Ivanoviča Ušakov. Novinar je med potovanjem po Kamčatki zvedel za številne zanimivosti o lovu in o divjadi, posebno o medvedih.

Koliko medvedov živi na Kamčatki, sploh ne vedo. Navadno pripovedujejo: »Veliko jih je, gotovo več, kot je na Kamčatki ljudi.« »Medvedji spremljajo človeka kovo sled, geologi in lovci, ki potujejo po Kamčatki, pa se ravna po medvedjih sledih. Njihova srečanja niso nič nenavadnega,« piše V. Pevskov.

Redko se zgodi, da medved na Kamčatki napade človeka v nasprotju s sibirskim, ki je človeku nevaren. Toda tudi lovec na Kamčatki za vsak primer ne odhaja v divjino brez puške.

Nič nenavadnega ni, če sreča človek na Kamčatki še danes po tri, štiri in celo po deset medvedov. Še žive starci, ki so v enem dnevu srečali tudi po 40 do 60 medvedov.

Posebno zanimivi so prizori, spomladi, ko se prično ribe drstiti. V rekah in večjih potokih je vse živo rib, ki plavajo proti toku do svetlih naravnih drsišč. Takrat lovi ribe tako človek kot žival. Lovijo jih listice, vrane, volkovi in kune; na Kamčatki pripovedujejo, da jih edino zajet ne lovijo.

Toda medved je med živalmi Kamčatke najspretnjši ribič: do kolen zabrede v vodo in čaka. Potem nenkrat zamahne s šapo, in že si tlači ribo v gobec. Tudi ko se nasiti, lovi naprej, toda takrat mu od vse ribe dišijo le ikre. Vse leto se medvedji zadržujejo ob rekah in potokih, kjer jih tudi največ lovijo. Medvedje meso pa ima v tem času okus po ribah...

Tudi slavni lovec Ušakov je novinarje, ki ga je obiskal, pogostil z medvedjim mesom. Na vprašanje, koliko medvedov je že ubil, je lovec odgovoril: »Veliko, seveda! Prav zdej jemo devetstopenindvajsetega.«

V lovcu beležnici bi lahko prebrali: »20. avgusta 1937 smo lovili na Jelovki.«

Povsod naokrog naletiš na v zemljo zabite količke. Vsak količek — ubiti medved, v tednu dni šest količkov.

»Leta 1944 ubitih 49 medvedov, mnogo smo jih nalovili. Vojna! Treba je bilo skrbeti za živeč. Predal sem tri tone mesa. V enem dnevu sem ubil štiri medvede.«

Lani je bil spet na Jelovki. Ubil je 13 medvedov.

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

RAZVEDRITE SE Z NAMI!

- 23. aprila: Enodneveni izlet v Trst (Gorica, Doberdob, Sežana).
 - 1. do 3. maja: Trodnevni izlet v Avstrijo — Italija: na Grossglockner, po italijanskih Dolomitih v Benetke.
 - 1. do 3. maja: Trodnevni izlet v Madimpešta — Blatno jezero — letovališče Badonjldvar.
 - 2. do 3. maja: Dvodnevni izlet v Benetke in Trst skozi Udine — Vicenza — Padua.
 - 3. maja: Enodneveni izlet v Trst skozi Gorico — Doberdob — Sežana.
 - 1. do 3. maja: Trodnevni izlet na Kornalske otoke — nato z motornimi čolni na razne otoke, ogled plitvinskih jezer.
- Za izlet, ki bo 23. 4., je rok prijave do 18. aprila 1966.

Za prvomajske izlete se prijavite najkasneje do 20. aprila!

Razvedrite se z nami — prese-nečeni boste!

Odgovorite na vprašanja v našem nagradnem razpisu v DOLENJSKEM LISTU z dne 7. aprila! — Obiščite nas v nedeljo, 24. aprila ob 9. uri dopoldne nagradno žrebanje!

SAP — LJUBLJANA
Turistična poslovalnica BREŽICE

HELIKOPTERJI NAMESTO DELAVCEV

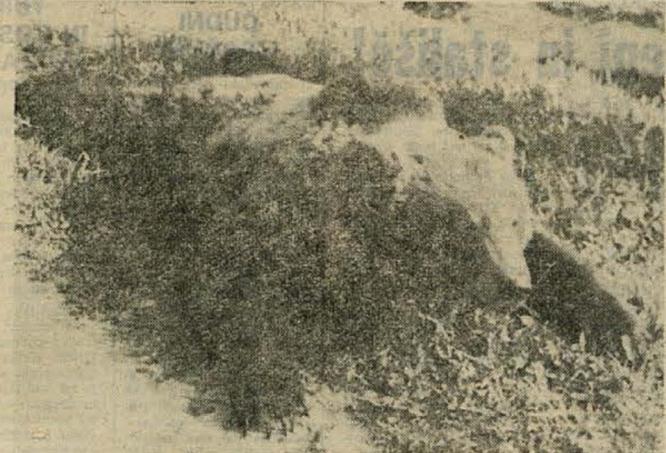
Sovjetski Aeroflot gnoji iz letal polja, seje in se s kemičnimi sredstvi bori proti škodljivcem na 54 milijonih hektarjev — torej na površini, ki meri več kot vsa Francija. SZ je tudi v tem pogledu prva na svetu, saj deluje v njegovem kmetijstvu več letal kot kjerkoli drugje.

Aeroflotove storitve izkoriščajo največ kolhozi severno od Karkaza, v Ukrajini in Sibiriji. Poslužujejo se jih predvsem pri gojenju koruze, krompirja, lanu, sladkorne pese pa tudi v vinogradih, sadovnjakih in na bombažnih poljih.

Razvoj kmetijskega letalstva je ozko povezan z razvojem kemizacije sovjetskega kmetijstva. Leta 1940 so v SZ proizvedli le 740.000 ton umetnih gnojil, lani pa že 30 milijonov ton. Računajo, da bo ta proizvodnja do leta 1970 narasla na 70 do 80 milijonov ton.

Da bi zmogel vse te velike naloge, ima Aeroflot zelo razvit kmetijski letalski park: nekaj tisoč dvokrilcev, enokrilnih letal ter helikopterjev in celo »vojskov izkušnih pilotov, ki dobro poznajo osnovne pojme kmetijstva. Aeroflot uporablja največ letala domače proizvodnje. V boju proti škodljivcem v sadovnjakih uporabljajo predvsem helikopterje. Vsak od njih helikopterje. Vsak od njih helikopterje. Vsak od njih helikopterje.

Samom pred mrtvašnico
Ko se je 50-letni André Bonnet, lastnik restavracije v Cormeilles-en-Vexinu, odločil za samomor, se je z avtomobilom ustavil pred mrtvašnico bolnišnice v Pontosu, kjer se je ustrelil v glavo.

Tale medved je ležal v sredo pretekli teden pred vhodom v novomeško sodnijsko poslopje. Ni se sončil, pač pa so ga za nekaj trenutkov položili v travo, da bi si ga lahko radovedneži ogledali. Ustrelil ga je dr. Adolf Schnerich iz Ferlach, doma nedaleč iz avstrijske meje. Medved je bil težak okoli 130 kg. Dr. Schnerich je znan lovec, ki si je priboril že mnogo trofej. Vsako leto prihaja v Jugoslavijo na dopust. Lovišča v okolici Kočevja že dobro pozna, medtem ko je medveda ustrelil prvič v Brezovi rebri. Odpeljal ga je s seboj v Avstrijo, se prej pa je — seveda v devizah — plačal lepo trofejo (Foto: R. Bačar)

Tega medveda je 3. aprila ob 20. uri položil na dlako italijanski lovec (na sliki v sredini) na Mestnem vrhu pri Kočevju v bližini Slovenske vasi v revirju LD Kočevje. Mrcina je tehtala 170 kilogramov, lovec pa je zanj odštel 600 dolarjev. Na področju Lovske zveze Kočevje (od Velikih Lašč do Kolpe) so v tej lovski sezoni odstrelili 4 medvede, do konca sezone (15. maja) pa nameravajo odstreliti še 3 do 4. Tuji gosti (lovci) za te medvede so se že prijavili, na lov pa bodo prišli okoli 25. aprila, ko bo spet polna luna. (Foto: Cvetko Krž, Kočevje)

SMEH STOLETIJ

DOVTIPI, KI SO ŠVICARJEM VŠEČ

Skupina vojakov se pomika preko pašnikov na reber visoke planine. Zaradi poletne vročine so na zadnjem postanku, v vasi, izpili nekaj kapljic vina. Strelec Borgeau ima zaradi tega neko nujno potrebo. Sramežljivo se oddalji od skupine, ko v bližini opazi osamljeno kolibo. Naglo se pripravi in že poganja preobilico zažute pijače proti crvivemu zidu kolibe, v kar manjka celo nekaj desek. Nenadoma se zasliši miren, močan glas, ki z nepopisnim planinskim naglasom spregovori: »Hej, vojaček, če hočeš to napraviti zunaj, moras stopiti noter.«

KAJ RAZVESELUJE ITALIJANE?

Na Spanskem trgu v Rimu opazi slikar kmetico, ki ima zelo lepo oblikovane roke; bile pa so umazane, da niso mogle biti bolj. Kljub temu se slikar odloči in žensko naprosi, naj mu bo za model. Ko se pogodita za primerno odškodnino, jo pelje slikar na dom, v kopalnico in ji reče, naj si umije roke. Nekaj časa za tem se vrne ženska v delavnico in v zadregi vpraša: »Prosim lepo, katero roko pa hočete naslikati?«

Neki novinar zbira pri igralcih podatke, da bi zvedel, katerih deset let življenja imajo za najlepše. Znana neapeljska filmska zvezdnica Tina de Filippo mu odgovori: »Najlepših deset let mojega življenja so tista med osemindvajsetim in tridesetim.«

Za današnjo ljubezen, ki jo ovirajo vse močje težave sedanjega časa, je značilna naslednja izjava mladega dekleta svojemu fantu: »Dragi, prisiži, da se boš z menoj poročil, če boš našel delo, stanovanje, če te ne bodo poklicali k vojakom in če te ne bom ubila.«

Spustil se je po stopnišču s škaflo iz lepence pod pazduho, moral se je preriniti skozi množico, ki se je zbrala spodaj. Na to, kako se bosta peljala, se ni pomislil. Bila sta čisto na drugem koncu mesta. Sam od sebe jima je planil naproti časninar iz Bordeauxa.

— Kam želite, da vaju popeljem? — Na moj dom. — V Clemencaujski ulici? — Večji del poti so se peljali molče. Sele sto metrov daleč od svoje hiše je Chabot zamrmral: — Domnevam, da je zadeja s tem končana. — O čem? — O tem, kar je naredil. — Čemu, če ni bil kriv... — Saj si prebral nekaj njegovih pisem, ali nisi? — Chabot je pobesil glavo. — Komisar Féron je včeraj vdrl v Luizino stanovanje, jo zasliševal, odpeljal na komisarjat, pridržal vso noč v luknji. — Ravnal je brez mojih navodil. — Vem. Vseeno pa je to storil. Davi je Alain brž stekel k njej in je vse zvedel. — Ne sprevidim, kaj se je s tem spremenilo. — Sodnik se je poročevalcu zahvalil, zadelo se mu je, da ga je dolžan povabiti: — Ga boste kozarček? — Hvala. Neogibno moram takoj telefonirati časopisu. — Pečenka bo že preveč započena. Pričakovala sem vaju ob pol enih. Videti si utrujen, Julien. Se vam, Jules, ne zdi, da ni videti prav zdrav? — Za trenutek naju boš morala pustiti, mama. — Ne bosta jedla? — Ne takoj. — Oklenila se je Maigret. — Ali ni nič hudega? — Nič takega, da bi bili vi lahko v skrbeh. — Menil je, da ji je bolje priznati resnico, vsaj del resnice. — Alain Vernoux je naredil samomor. — Rekla je samo: — Ah! — Potem je zmajala z glavo, se napolnila v kuhinjo. — Pojdiva v pisarno. Razen če si lačen? — Nisem. — Kar nalij si. — Maigret bi rad kozarec piva, vendar je vedel, da ga v hiši nimajo. Pogledal je po omarici z likerji, kar na slepo je vzel steklenico pernod. — Roza ti bo prinesla vode in ledu. — Chabot se je spustil v naslanjač, kjer je v glavo njegovega očeta pred njegovo vtisnila v usnje temnejšo liso. Skafila za čevlje je bila na pisalni mizi, skupaj s trakom, ki ga je sodnik znova zavezal, da se v svojih sodbah zmoti.

ČVRSTA KARAKTERJA

Ne sme biti različnih mnenj in stališč!

Na nedavnem plenumu občinskega komiteja ZK Kočevje so komunisti razpravljali predvsem o smernicah III. plenuma in o njihovem prenosu v praktično delo ter o gospodarski reformi. Sekretar komiteja Miro Hegler je v uvodnih besedah poudaril, da je premalo čutili delo komunistov pri reševanju raznih odprtih vprašanj. Ko je govoril o vplivu reforme na delovne organizacije, je povedal, da se jih je več znašlo v manjših ali večjih težavah. Tekstilna in Pletilstvo zaradi reprodukcijekega materiala, ITAS zaradi prodaje, Rudnik zaradi zvišanih železniških tarif, Lesna industrija zaradi pomanjkanja strokovnega kadra itd. V vseh podjetjih, razen v Kemični tovarni, je še vse preveč obrtniške proizvodnje. Nadalje je govoril o izkoriščanju obstoječih objektov (mlin), kmetijstvu (združitev FZ s KGP ni dala pravih rezultatov), združitvi šol v Kočevju, novih oblikah birokratizma in poudaril, da je nujno krepiti boj mnenj.

V razpravi so sodelovali: Lojze Levstik, Stane Lavrič, inž. Savo Vovk, Ana Bevc-Gole, Jože Košir, Rudi Rauh, Alojz Rauh, Tilka Kovačević, Ivan Brudar, Drago Benčina, France Zagar, Jože Benčina, Lojze Hočevar, Jože Grabrijan in Andrej Marinc (član CK ZKS).

PODJETJA, KI SO PRISPEVALA SREDSTVA

Lojze Levstik je v razpravi poudaril, da morajo o razširjeni reprodukciji odločati delovni ljudje, ki prispevajo tudi sredstva zanjo. Želja po investicijah je veliko, sredstev zanje pa razmeroma malo, zato mora vsak vloženi dinar prinesiti čimveč koristi. Usmerjanje investicij v najrentabilnejše objekte pa bo ustvarjalo presežek delovne sile in s tem ustvarjalo nezaposlenost. Vendar bo mogoče te ljudi zaposliti v terciarnih dejavnostih (trgovini, gostinstvu, obrti, turizmu) in kmetijstvu.

Opozoril je tudi, da imajo starejše tovarne iztrošena in zastarela proizvodna sredstva, ker so prav ta podjetja prispevala največ k akumulaciji skupnosti, se pravi k gradnji in opremitvi objektov (predvsem tovarn) po vsej državi. Starim podjetjem zato primanjkuje za modernizacijo lastne proizvodnje. Inženir Savo Vovk je v zvezi s tem v razpravi predlagal, da bi podjetja, ki so se gradila oziroma modernizirala, s posojili plačevala višjo stopnjo obresti od poslovnega sklada (7 - 10 odst.), medtem ko bi ona, ki so se modernizirala iz lastnih sredstev, plačevala minimalne obresti od poslovnega sklada (1 odst.).

čevali, da je treba bolje gospodariti. Danes mora boljše gospodarjenje temeljiti na gospodarskih izračunih. Pogoj gospodarjenja v kolektivih bodo še zaostreni, znanost pa bo pripomogla, da bo delo učinkovitejše in uspešnejše.

ČE BI DOSLEDNO UPOŠTEVALI PREDPISE, NE BI MOGLI GRADITI

Jože Košir je opozoril na nekatere težave, ki vplivajo, da podjetja ne dosegajo še boljših gospodarskih rezultatov. Tako na primer še vedno ni določeno, kolikšen odstotek deviz ostane podjetju, ki jih ustvari. Jugobanka tudi še ne razdeljuje pravilno deviz, saj celo visoko aktivna podjetja ne dobe deviz, ki jih potrebujejo, da bi lahko še več izvozila.

Tudi postopek za izdajo gradbenega dovoljenja je zelo čuden. Tako zahteva gradbeni organ pred izdajo dovoljenja potrdilo od banke, da ima podjetje zagotovljen kredit. Banka pa potrdila o kreditu ne izda, če podjetje nima gradbenega dovoljenja!

V nemogoč položaj zaidejo tudi podjetja, ki bi hotela med letom preusmeriti (začasno ali za stalno) sredstva iz enega svojega sklada na drugi (naprimer: iz sklada skupne porabe na poslovni sklad). Takega sklepa delavski svet sploh ne more sprejeti, čeprav so to sredstva podjetja. Se pravi, da podjetje ne razpolaga s sredstvi, ki jih je ustvarilo. V takem položaju mora podjetje na primer sredstva sklada skupne porabe pustiti (ne da bi se obrestovala) pri banki, hkrati pa mora pri banki najeti kredit, za katerega mora plačevati obresti.

POČUTJE LJUDI JE POMEMBNO PODROČJE DELA ZVEZE KOMUNISTOV

Tovariš Andrej Marinc je v razpravi še posebej opozoril, da reforma nalaga delovnim organizacijam, naj ustvarijo tako nadgradjo, ki jim je potrebna. Nadgradnja ni stvar občine in drugih organov, ampak stvar delovnih organizacij. Tako na primer naj podjetja ustanavljajo le take zbornice itd., ki jih potrebujejo in ki jim koristijo.

Tudi bančno - kreditni sistem mora biti podaljšana roka gospodarstva. Ustanovitvi bank pa naj bodo kolektivni.

Vloga in področje dela komunistov sta v času reforme in po III. plenumu mnogo jasnejša kot prej. Gospodarstvo, gospodarjenje in gospodarski rezultati so zadeva samoupravnih organov, skupščin itd. Najvažnejše področje dela ZK pa so družbeno ekonomski odnosi, se pravi predvsem počutje ljudi. Komunisti moramo odstranjevati razna protislovja, ki se pojavljajo. V kolektivih je potrebno ustvariti vzdušje, kjer bo prevladovala borba mnenj. Le tako so lahko sprejeti najboljše sklepi, ki pa jih je treba potem tudi uresničevati.

JOŽE PRIMC

ČUDNI IZRAČUNI

Pred kratkim je neki kočevski avtomobilist imel majhen karambol. Opraskal je malo prvi in zadnji blatnik svojega fička. In potem se je pozanimal, koliko bi stalo popravilo. Pri Avto Kočevje so mu dejali, da bi veljalo 45 - 50.000 starih din. Privatni avtomehanik Henigman iz Dolenje vasi je izračunal, da bi stalo popravilo 11.000 starih din. Pozanimal se je še v delavnici TNZ v Ljubljani na Vodovodni cesti, kjer so mu naračunali 8 - 9.000 starih din. Končno je vprašal še pri nekemu, ki nima obrti in ta mu je dejal, da mu popravi vse skupaj za 5.000 starih din. Avtomobilista zanima, kako so pri nas mogoče take razlike za isto delo?

TURIZEM IN GOSTINSTVO IMATA MARSIKAJ Povedati

V torek bo v Kočevju 14. redna seja sveta za blagovni promet, na kateri bodo razpravljali o možnostih razvoja trgovin ter o gostinstvu in turizmu. Predvidevajo, da bo o gostinstvu in turizmu na seji največ govora, ker bodo obravnavali investicijski program do leta 1970 ter razvoj turističnih krajev okoli Dola ob Kolpi in Predgrada.

Razen tega se obeta razprava o ureditvi del na Rinži, o oddaji počitniškega doma na Belem Križu ter o prenosu upravljanja avtobusne postaje na podjetje SAP Ljubljana in drugo. — Ob tej priložnosti bodo govorili še o kočevskem turističnem društvu in njegovi dejavnosti.

ko

Razpored zborov volivcev v občini Kočevje

Na zborih volivcev, ki bodo v kočevski občini v teh dneh, bodo razpravljali in sklepali predvsem o gospodarskem in proračunskem poslovanju občine letos. Zbori volivcev bodo za območja posameznih volivnih enot po naslednjem razporedu:

1. območje Strug — 17. aprila ob 11. uri v osnovni šoli,
2. območje Starega loga — 19. aprila ob 19. uri v šoli,
- 3., 4. ter 5. območje Ložin, Stare cerke v Slovenke vasi — 17. aprila ob 10. uri v šoli Stara cerkev,
6. in 7. Kočevje — Ljubljanska cesta od Ljubljane — desna stran do Rožne ulice, Rožna ulica desna stran do Gozdne uprave in vas Mahovnik, Ljubljanska cesta od Rožne ulice do mostu desna stran, cesta na Stadion, Bračičeva ulica in Rožna ulica leva stran: 19. aprila ob 19. uri v sejni dvorani občinske skupščine,
8. in 12. Kočevje — glavna cesta od glavnega mostu do Podgorske ulice in nato do kegljišča in ob Rinži do glavnega mostu, leva stran glavne ceste od glavnega mostu do križišča pri spomeniku in ob Rinži nazaj do glavnega mostu: 19. aprila ob 19. uri, dom telesne kulture;
9. in 10. Kočevje — Podgorska ulica leva in desna stran, Trg 3. oktobra leva stran do Podgorske ulice in Reška cesta do lovske koč:

19. aprila ob 19. uri v šoli Mirka Bračiča;

11. Kočevje — od mostu pri veterinarski postaji na obe strani Roške ceste do križišča Tomšičeve in Črna majške ceste, Tomšičeva cesta do podjetja »Avto« Kočevje, Prešernova ulica, Mestni log in Cvišlerji: 19. aprila ob 19. uri, dom Dušana Remiha;

13. Kočevje — Ljubljanska cesta od Cankarjeve ulice do mostu leva stran, ulica Jože Seško do križišča Cankarjeve ulice, Seškova ulica do križišča Kolodvorske ulice z vhodom iz Kolodvorske ulice leva stran, Tomšičeva ulica do delavnice »Avto« Kočevje ob Rinži do mostu, Cankarjeva ulica z vhodom iz Tomšičeve ceste do križišča Seškove ulice: 18. aprila ob 19. uri v dvorani družbenih organizacij;

14. in 15. Kočevje — Ljubljanska cesta od Kolodvorske ulice do Cankarjeve ulice leva stran, Kolodvorska ulica do Ljubljanske ceste desna stran do križišča Seškove ulice, Seškova ulica do križišča Kolodvorske ulice do križišča Cankarjeve ulice desna stran in Cankarjeva ulica z vhodom iz Ljubljanske ceste leva stran, Ljubljanska cesta od Ljubljane leva stran do Kolodvorske ulice, Kolodvorska ulica leva stran do odcepa proti Tekstilani, nato Kolodvorska ulica do železniške

proge do Novomeške ceste in Novomeška cesta: 18. aprila ob 19. uri v sejni dvorani občinske skupščine;

16., 17. in 19. Kočevje Rudnik — Roška cesta od križišča Tomšičeve ceste do vključno upravne zgradbe Rudnika ter kolonije na Trdnjavi, od upravne zgradbe Rudnik vse hiše levo in desno stran Roške ceste do Salke vasi in do vključno Rudniško naselje, Salka vas: 19. aprila ob 19. uri kino dvorana Salka vas;

18. Trata — 19. aprila ob 19. uri Elektro Kočevje, v šoli;

20. Zeljne in Klinja vas — 21. aprila ob 19. uri.

21. Dolga vas — 21. aprila ob 19. uri v domu kulture;

23. območje Mozlja — 17. aprila ob 9. uri v šoli;

24. območje Koprivnika — 21. aprila ob 19. uri v šoli;

25. območje Predgrada — 17. aprila ob 10. uri v združnem domu;

26. območje Kočevske Reke — 21. aprila ob 19. uri v prosvetnem domu;

27. območje Banje loke — 24. aprila ob 10. uri v dvorani družbenih organizacij;

28. območje Vas — Fara — 24. aprila ob 10. uri v prosvetnem domu;

29. območje Osilnic — 24. aprila ob 10. uri v šoli in

30. območje Drage — 17. aprila ob 10. uri v krajevni uradu.

Nesreča dveh otrok

8. aprila ob 17. uri se je zgodila v Koprivniku huda prometna nesreča. 15-letni J. O. se je vozil z mopedom po Koprivniku, ko mu je pri hiši številka 26 pritekel pred moped 4-letni B. G. Mopedist, ki nima potrdila o znanju cestnoprometnih predpisov, je zadel otroka z levim delom krmila in ga zbil po cesti. B. G. je bil pri nesreči hudo poškodovan (prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico), mopedist pa lažje.

Ana Bevc - Gole je menila, da strokovnjaki odhajajo iz podjetij, če podjetja nimajo primerno urejen sistem delitve po delu. Pravilnike o nagradovanju navadno prirejamo ali prepisujemo od drugih delovnih organizacij, namesto da bi imeli v podjetju strokovnjake, ki bi strojno pripravljali take pravilnike in jih potem spremljali ter dopolnjevali.

Andrej Marinc, član CK ZKS, je poudaril, da so minili časi, ko smo na subjektivni in aktivistični način prepra-

DROBNE IZ KOČEVJA

KDO NAS JE DAL NOTER? vprašujejo tisti, ki so zaradi napak pograjeni v tej naši rubriki. Iščejo grešnega Janeza, namesto da bi hiteli napako odpraviti! Tudi pohvalili smo že koga v tej rubriki, oboje, hvalili in grajali pa bomo še naprej! Naša zahvala vsem, ki so kritiko prav razumeli in postorili tisto, kar je bilo treba!

Z ZRACNIMI PUSKAMI se spet spravljajo fantiči po sprehajališčih v Gaju nad ptice. Pred njimi ni varno prav nič, tudi pri delu pevke ne! Čudno, da še ni prišlo do kakšne nesreče! Morda pa bi bilo treba uvesti ostrejšo kontrolo nad zračnimi puškami, ki jih imajo nekatere sindikalne podružnice? Mladi slovcis se pojav-

ljajo tudi v drugih mestnih predelih, toda kje dobijo puške?

TELEVIZORJEM SKODIJE slaba napetost v električnem omrežju. Sprejem je zelo slab in tudi stabilizatorji nič ne pomagajo. Mar smo res sumo potrošniki brez vseh pravic?

POZIGANJE TRSJA in bičja ob Rinži pri športnem stadionu je navadno pobalinstvo. Ponavljajo se že nekaj let semi Letos je s trsjem in bičjem zgorelo tudi nekaj smrek in okrasnih dreves v parku. Neznani zlikovci so s poziganjem uničili tudi gnezda divjih rac, ki so bile lepa posebnost. Pa čeprav počno takšne objestnosti mladoletniki, je potrebna kazni! Tudi starši so odgovorni za svoje otroke!

UPRAVA DOMA TELESNE KULTURE IN ŠPORTNIH OBJEKTOV KOČEVJE SPOROČA,

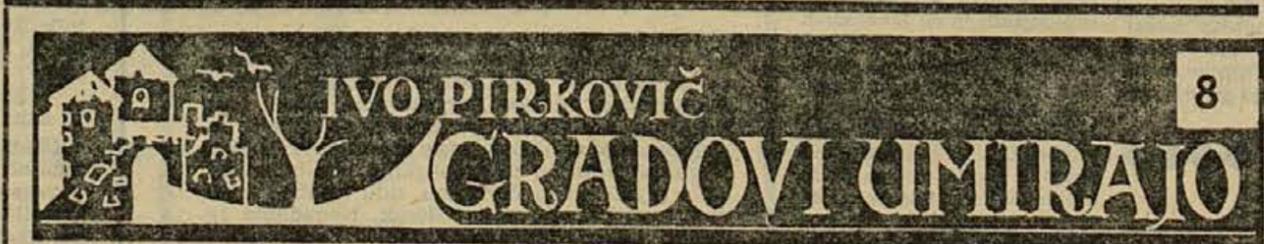
da se bo v bodoče strogo ravnala po občinskem odloku glede varstva parka, športnih igrišč in sprehajališč v »GAJU«.

S tem v zvezi prosimo starše, da opozarjajo svoje otroke na vsebino opozorilnih tabel, ki bodo razobešene v parku.

Ker kljub vsem prošnjam in prometnim znakom nekateri brezvestni avtomobilisti še vedno vozijo po parku, je bila uprava prisiljena postaviti zaporne stebričke na nekatera pota.

Uporaba športnih igrišč in naprav ni dovoljena brez predhodne odobritve uprave. To velja za klube, društva in vse dosedanje koristnike.

Smatramo, da bodo občani in vsi drugi z razumevanjem sprejeli naše sporočilo, ker je končno v korist vsakega občana, da čuvamo podobo mesta in športnega centra, za katerega je skupnost že veliko žrtvovala. UPRAVA

Začel se je učiti ruščine, si naku-pil knjig in študiral rusko preteklost in kulturo. In zakaj ne črnogorske? Ne moremo si tega razložiti drugače, kakor da je zdravnik postal avstrijski vohun na cetinjskem dvoru. Najbolje bomo stvari razumeli, če dodamo majhno pojasnilo.

Črna gora je bila takrat privesek, stražar in opazovalec carske Rusije na Balkanu. Besedo »državni budžet«, so Črnogorci prvič slišali in se je ustrašili menda šele l. 1912. Prej je bilo državno gospodarstvo zelo preprosto: car je poslal Nikiti vsako leto zaboj denarja in ruskih medalij, denar za domače, odlikovanja za tuje dolgovce. Knez si je od-delil najprej sebi in za državne potrebe, ostanek pa pod staro lipo, pod katero je opravljal vladarske posle, razdelil poglavarjem gorskih plemen. Bil je skopuh, ki svojih dolgov ni plačeval. Svojemu brivcu na Dunaju, ki bi rad plačilo, je dejal, da je lahko ponosen, da sme zastopj briti vladarja. Za potovanje na Dunaj si je bil do Trsta naročil pri avstrijskem Lloydju posebno ladjo. Ko pa je dobil že drugi ali tretji opomin, naj vožnjo plača, je lastnikom ladje razdelil ruska odlikovanja. Dobil jo je takrat tudi oče poznejšega novomeškega lekarnarja

Karla Andrijaniča, kjer jo z zgodbo vred še danes hranijo.

Seveda je avstrijska vlada vedela, da ruskim nameram na Balkanu lahko najuspešnejše prisluškuje prav na črnogorskem dvoru. Svojemu poslaniku je naročila, naj čim več zahaja k Nikiti kvartet. Prebrisani vladar je seveda takoj razumel, kakšne karte zanimajo avstrijskega diplomata. Posadil ga je pred veliko zrcalo in mu nesramno gledal v ogle, dobro vedoč, da mu žrtev ne sme pobeigniti. Poslanik je na Dunaj obupan sporočil, da bo njegovo kvartanje na Cetinju Avstrijo drago veljalo.

Dvorni zdravnik je bil dunajski vladni seveda mnogo zapeljivejša priložnost od poklicnega diplomata. Tako lahko sedaj razumemo, zakaj se je avstrijski štabni zdravnik na črnogorskem dvoru začel učiti ruščine in se zanimati za carsko državo in ne za Črno goro.

Po povratku na Draškovec je štabni zdravnik tudi kmete zdravil po vojaško: z odvajalno kuhinjsko sodo, podobno kot so v hrvaško ogrski polovici monarhije imeli za vse vojaške bolezni »lake cipele«, kot so imenovali ricinusovo olje. O draškovekem univerzalnem zdravilu, ki ga je dobil vsak bolnik papirnato škatljico, so krožile anekdote.

Draškovski zdravnik se je poročil z bratovo hčerko Matildo, potem ko jo je ozdravil nevarne bolezni. »Rešil si jo, pa naj bo tvoja.« mu je rekel srečni oče, sodnik dr. Franc Ksaver v Novem mestu.

Štabni zdravnik je imel dve sestri, Ano in Mici. Ana ali Neti, kot so jo doma klicali, se je poročila z znamenitim tolminskim pomorščakom Antonom Hausom. Zanj je cesar posebej ustanovil naslov »vleikega admirala«, ker avstrijska mornarica ni poznala več kot admirale. Hausovi otroci so postali pozneje nacisti in ob koncu druge vojne zapustili domovino.

Mici Trenz je vzela jurista Alojza Keslerja, sina vandrovskega kovača iz čeških Sudetov, ki se je bil oženil in naselil v Šentjerneju. Tuji kovač, ki je po sejmovih prodajal ključavnice, se ni bil nikoli čisto privadil našemu jeziku, sin pa je po materi Pirčevi postal zaveden Slovenec. Iz protesta proti nemčur-skim profesorjem v Novem mestu je nekoč z dvema sošolcema demonstrativno zapustil gimnazijo. Ravnatelj se je, prestrašen zavoljo pretečega škandala pognal s kočijo za be-guni. Iskal jih je po domovih, jih na poti na Hrvaško dohitel in pregovoril, da so se vrnili.

Turizem v deželi suhe robe

Na nedavnem občnem zboru Turističnega društva Ribnica so turistični delavci sprejeli zelo obširen program. Tako so sklenili, da bodo postavili turistični zemljevid »dežele suhe robe« tudi na Smalčevi hiši, sredi Ribnice, medtem ko so enega že na bencinski črpalki. Okrepili bodo sodelovanje s sosednimi turističnimi društvi, z muzealci, ja-

marji, lovci, ribiči, s taborniki, športnimi društvi, z občinsko skupščino, s SZDL in z drugimi. Za boljše sodelovanje so zaželeli sekcijo za propagando. Sklenili so še, da bodo pomagali z naveti tudi gostincem, ki jih bodo obveščali o pripombah turistov in izletnikov.

Turistični delavci se bodo zavzemali še, da bi se industrija preselila iz Ribnice, da bosta urejena cesta in trg pri spomeniku pred vhomom v grad, da bi Ribnica imela popoldne in zvečer čuvaja, da bodo urejeni parkirni prostori, da bo Ribnica čimlepše urejena, da bodo še naprej pospeševali spomin-karstvo in domačo obrt,

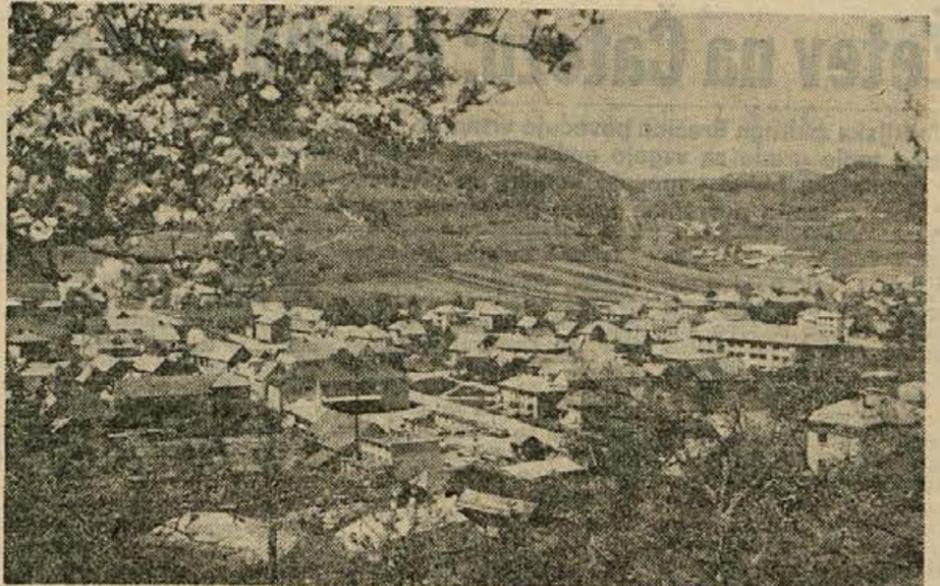
da bodo še naprej olepševali Ribnico z gredicami in okrasnim drevjem oziroma grmičevjem itd. Sklenili so tudi, da bodo na vsaki seji pregledali, kako so izpolnili sklepe prejšnje seje.

ŠOLA RASTE

Gradnja nove šole v Ribnici lepo napreduje. Iz temeljev je zrastle že precej zidu, ki daje podobo novega poslopja. Lepo vreme omogoča graditeljem, da gre gradnja po načrtu, po katerem bo šola dograjena do konca leta.

Za pokopališče največ Breg in Dolenji Lazi

Poročali smo že, da so na pobudo krajevne skupnosti Ribnica začeli na območjih krajevnih skupnosti Ribnica, Dolenji Lazi, Bukovica, Goriča vas, Nemška vas in Lipovec zbirati krajevni samopri-spevek za povečavo pokopališča v Hrovači. Prebivalci Brega, Dolenjih Lazov in Zapuž so do zdaj zbrali 120.000 dinarjev in 19 kubičnih metrov lesa. Na pokopališču že delajo.

Sodražica postaja iz leta v leto pomembnejši turistični kraj in se je po vojni zelo spremenila. Skoraj v celoti je na novo pozidana, zrastle pa je tudi industrija. Asfaltirane ceste po trgu dajejo kraju mestno podobo. Iz Sodražice vodijo pota na Slemena, proti Kadicam, kjer so znani slapovi, proti Loškemu potoku, kjer si turizem počasi, a vztrajno utira pot, in na Travno goro, kamor nameravajo potegniti vlečnico (Foto: D. Mohar)

Trgovina z medom

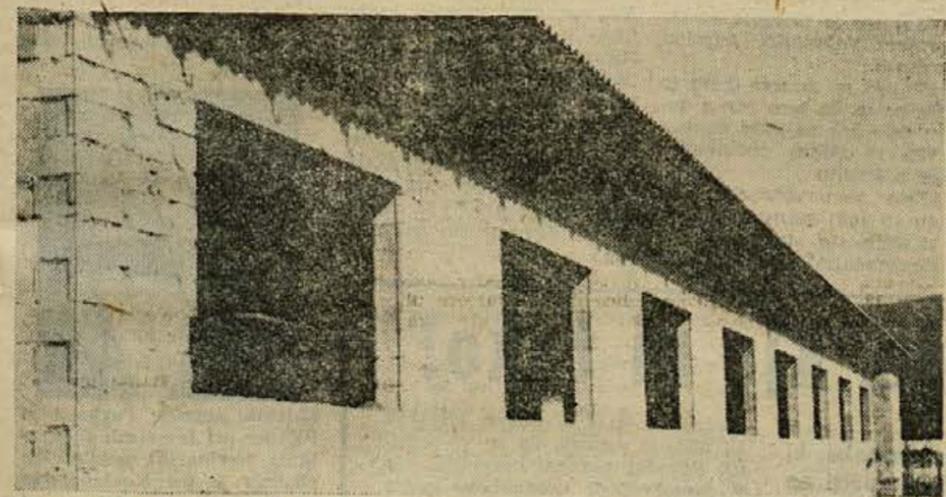
V Ribnici že nekaj časa aktivno deluje društvo čebelarjev, v katerem sodelujejo vsi čebelarji. Društvo ima v Ribnici svojo trgovino, kjer prodajajo med in predmete, ki jih čebelar pri delu potrebuje. Po konkurenčnih cenah prodajajo zelo okusen naravni med.

V maju na izlet!

Krajevna organizacija ZB v Ribnici prireja sredi maja dvodnevni izlet. Udeleženci si bodo ogledali zloglasni taborišči Gonars in Visco ter gredo obiskali Gorico, Benetke in Trst. Za izlet je veliko zanimanje. Vsi zainteresirani si morajo pravočasno oskrbeti po 2 fotografiji, moški, mlajši kot 55 let, pa tudi potrdilo, da so izročili vojaško knjižico vojnemu odseku. V. P.

Sodražica: 230.000 din za Indijo

Zbiranje pomoči, pri katerem sodelujejo Rdeči križ, Socialistična zveza in sindikalne podružnice, za gladijoče v Indiji v ribniški občini lepo napreduje. Uspeh je že do sedaj lep, saj so samo na področju RK Sodražica zbrali nad 230.000 starih dinarjev.

Tole naj bi bilo novo kegljišče v Ribnici. Vendar pa je malo verjetno, da bodo Ribničani kdaj v tej stavbi kegljali. Naročnik gradnje, menda je to domači Partizan, dolguje namreč SGP Gradbeniku za doslej opravljena dela okoli 4 milijone starih din. Vse kaže, da bo Gradbenik zaradi neplačanih računov stavbo prodal in da bo v njej skladišče enega domačih podjetij. (Foto: J. Primc)

Ortneško TD o Grmadi

Turistično društvo »Grmad« se je po 2 letih spet zbralo na občni zbor. Članov je zdaj več, pa tudi turistični obisk v domu na Grmadi se je povečal. Na zboru so sklenili, da bodo letos, ko poteka 10-letnica društva, nadaljevali z gradnjo doma. Radi bi dogradili prostor za prenočišča, saj po njih zelo povprašujejo obiskovalci. Predsednik je predaval na zboru svojo zbirko barvnih diapozitivov iz okolice Sodražice, Ribnice in Velikih Lašč. Na zboru so pohvalili upravnika doma na Grmadi, ki z gostinskimi ko-

lektivom lepo skrbi za goste. Za predsednika društva so vnovič izvolili Lojzeta Skulja, novi odbor pa ima manj članov, ker je bil dosedanji prevelik. V. P.

KS Grčarice ne more brez denarja

Na seji sveta krajevne skupnosti v Grčaricah so v februarju razpravljali o denarju in o načrtih. Za lani jim je občina dolžna denar za vzdrževanje ceste v vas in za izpolnitev javne razsvetljave. Letos bi radi nastavili cestarja za 1,5 km dolgo cesto skozi vas, z nasipom bi radi zavarovali vaški studenec, postavili bi javno luč v naselju Grčarske Ravne, skrbeli bi za vaški kulturni dom in sanirali več vaških vodnjakov. Za vse to potrebujejo 17.200 Ndin. Ugotovili so, da dobra volja sicer veliko zaleže, da pa brez denarja kljub temu ne gre. ... Vaško pokopališče bodo letos uredili s prostovoljnimi delom.

Norbert Černe

Dražje alkoholne pijače

Odborniki občinske skupščine v Ribnici so na nedavni seji sprejemili prometni davek za posamezne vrste pijač. Prometni davek od alkoholnih pijač v trgovini in gostinstvu bo odslej znašal pri naravnemu vinu, pivu in žganju 20 odst., od drugih alkoholnih pijač pa 25 odst. Sprememba se je takoj odrazila v gostilnah in trgovinah, saj se je pivo podražilo za 20 Sdin pri steklenici, vino pa za 50 Sdin pri litru.

Dve zmagi Ribničanov

Rokometni klub Partizana v Ribnici, ki tekmuje v LCL, je spomladansko sezono začel zelo razveseljivo, ko je premagal Križe v nedeljo, 3. aprila, z rezultatom 3:14 (13:7). Igra, ki je prinesla prvi dve točki domači ekipi, je bila ostra in igralci zelo postrvovalni. Gledalci so bili zadovoljni z domačo ekipo, ki je pokazala, kaj zmore, če le hoče.

Preteklo nedeljo, 10. aprila, so se Ribničani pomerili z Rudarjem II iz Trbovelj. Tudi ta tekma je Ribnici prinesla dve točki, ki so jih igralci priborili z uigrano igro v slabem vremenu. Številni gledalci so kar pod dežniki spodbujali domače moštvo. F. L.

Ortneške serpentine so nevarne

Modernizirana cesta je od Zleblca pa vse do Lašč polna ostrih in dvojnih ovinkov, ki so zelo nevarni. Nevarnost je toliko večja ob dežju in ob jutrih, ko se leži nad asfaltom meglica. Pred nedavnim je prišlo že do druge smrtno nesreče. Cesta je lepa, okolica pa zelo privlačna, toda vozniki naj ne pozabijo na nevarnost! Vozijo naj previdno, pa tudi pešci naj hodijo po skrajni levi strani!

V. P.

Pet oziroma sedem lepih knjig za nekaj stotakov

Konec leta bo izdala Prešernova družba za svoje člane pet rednih in dve doplačilni knjigi:

REDNA KNJIZNA ZBIRKA:

1. Prešernov koledar 1967 bo obsežnejši od dosedanjih. Zaradi aktualnih člankov in drugih prispevkov literarne, poučne, zabavne in praktične vrednosti bo imel zopet trajno vrednost.
2. Smiljan Rozman: »Poletje« — roman, ki obravnava značaje treh mladih fantov, ki se križajo v odnosu do dekleta.
3. Anton P. Čehov: »Dvoboje«. Zgodba je zapletena okrog nesrečne, odmirajoče ljubezni med sicer akademsko izobraženim, s skrajno lahkomiselnim, surovim zapeljivcem (prevedel Josip Vidmar).
4. Vera in Aleš Bebler: »Otroci zemlje in morja« — potopis, napet kot roman, zanimiv kot potopis in poučen kot znanstvena razprava. Knjiga bo bogato ilustrirana z mnogimi posnetki indonezijskega življenja in dela.
5. Dr. Emilijan Cevc: »Slovenska umetnost«. Bralci bodo dobili s tem poljudno napisanim delom vpogled v okolje, v katerem se je porajala naša umetnost skozi stoletja. Delo bo še posebno koristno za učečo se mladino. Knjiga bo imela 32 strani slik v bakrotisku in 16 strani v barvnem tisku najznamenitejših naših umetnin.

DOPLACILNI KNJIGI:

1. Janez Trdina: »Bajke«, ilustrirana mladinska knjiga, ki jo bodo z enakim zanimanjem brali tudi odrasli.
 2. E. Rackwitz: »Tuji svetovi — neznana morja«, — poljudna zgodovina odkritij, ki se bere kot najbolj napet roman.
- Za članarino 12 Ndin bodo prejeli člani 5 knjig, za 20 Ndin pa 7 knjig. — Če pa doplačajo 8 oziroma 12 Ndin, dobijo knjige trdo vezane in primerne za vsako knjižnico. Če ne veste za poverjenika, vplačajte članarino na naslov: Prešernova družba, Ljubljana, p. p. 61/1.

Alojz Kesler je odlično končal študije v Gradcu in postal državni pravdnik v Novem mestu. Hčerka Ana se je poročila s pesnikom Otonom Zupancem, Vera z literatom Franom Albrehtom.

Draškovski zdravnik je ostal s svojo nečakirno brez potomcev. Tudi nezakonski sin Jovo iz časov vojaške službe je kot oficir padel v Dubrovniku s konja in se ubil, ko mu je bilo komaj enaindvajset let. Tradicija zdravnika in Ferdinanda je prešla na nečaka, ženinega brata dr. Ferdinanda Trenza. O njegovi ženi Vidi, aristokratski in romantično tragični dami iz znane hiše leskovskih Pfeiferjev, je Cankar nekoč dejal, da pretirava z lepoto. Ta najmlajši dr. Ferdinand Trenz je bil dolgo zdravnik v štajerskem zdravilišču Dobrni, kamor je prihajala, bolj zavoljo avantur in zapravljanja denarja kot iskat zdravja, beogradska in novosadska čaršijska gospoda, razvajena v pariškem okusu. Čeprav je kazalo, da bo ostal draškovski grad kmalu brez gospodarja, si je kupil topliški zdravnik v Sentjernej star fevdalni dvorec Kastel. Zgradba, ki se vsaj od Valvasorjevih časov ni spremenila, je ležala na najlepšem prostoru na zahodnem robu vasi. Starinske hiše, ki so jo v zadnji vojni požgali Nemci, ne bi maral domačin za bivališče. Ljudje so se ga izogibali zavoljo starih čudnih govoric, ki so tudi nam pastirjem slikale razburljive prizore, da smo samotnemu bivališču pri vaški gmajni od daleč s kamenjem pobijali šipe. Od Jožefa Bušiča, poštnega ravnatelja v Ljubljani, si ga je sredi prejšnjega stoletja pridobil bogatli mesar Anton Majzelj. O njem so

si pripovedovali, da je na samotnem Kastelu skrival slovitega ponarejevalca denarja Prelesnika. To je bila resnica, saj sem našel na podstrešju skritih petnajst čisto novih avstrijskih tisočakov. Bili so izvrstno izdelani, razen enega samega, kateremu je ponarejevalec pomotoma odtisnil na obeh straneh enako podobo.

Kastel je Valvasor uvrstil med kranjske gradove pod imenom Dobravca-gutenhof, čeprav leži v Sentjernej, precej proč od sosednje Dobravice. Uganko si lahko razločimo samo tako, da je bil zgrajen kot višnjegorsko spanheimska protiogrška trdnjava, ki so jih imenovali v tistem času zares »kastele« ali tudi »strelske dvorce«.

Ko je več kot sto let po Valvasorju starograbski kronist Anton Breckerfeld kranjskega zgodovinarja in topografa dopolnjeval, je zamenjal dvorec Dobravce. Ime je bilo že pozabljeno, oziroma verjetneje nikoli v vsakdanji rabi. V zadregi se je odločil za Dobravo pod Hmeljnikom. To je očitno napak, saj ni hmeljniška Dobrava niti v ravnini sredi polj niti dve do tri milji od Novega mesta, kot najdemo zapisano pri Valvasorju; pač pa pridemo s tako mero zares prav v »Sentjernej na polju«, če računamo, da je merila avstrijska milja 7,585 kilometra.

Novi kastelski gospodar si je pridobil pozneje še Gagernov sivi Šrajbarski turn, nekoč dom Anastazija Grūna-Auersperga nad Leskovcem pri Krškem. Varčni zdravnik, ki je živel edini brigi, da preskrbi tri otroke, je svoje prihranke posojal obubožani grofici Adaschy, ženi

znamenitega pisatelja Friderika Gagerna na Šrajbarskem turnu, dokler se ni neki dan na njeno mogočno graščino prepisal in je odšla beraška grofica s culico po svetu.

Neko drugo ime iz rodu Trenzev je poseglo, kot bomo slišali, globlje in nevarneje v zgodovino naše osvobodilne vstaje: brat kastelskega lastnika inženir Avgust Trenz, ki nam je edini postajal zares nevaren in ki se pozneje povzpne celo v vrhove nemško domobranske dežele generala Rupnika v Ljubljani.

O MOKRIŠKIH IN TURNSKIH GAGERNIH

Titanske zemeljske moči, ki so pred davnimi milijoni let nagubale in izoblikovale gorsko verigo Gorjancev, so s to naravno pregrado začrtale človeku večno mejo med dvema deželama. Temu neuničljivemu prirodnemu limesu se bodo morali prilagoditi vsj tokovi zgodovine. Prav iste tektonske sile pa so uvidevno pustile med Savo in zadnjimi obronki Gorjancev široka naravna vrata, skozi katera si je že v sivi davnini utrla prehod velika cesta narodov z Vzhoda na Zahod. To prirodno ožino je v stoletjih prvega železa zapirala mogočna ilirska in pozneje rimska trdnjava pri Velikih Malencah. Ko pa so v srednjem veku skozi tesen vdrla Ahalove turške tolpe, je nekoliko vzhodnejše, verjetno na temeljih kakega starega antičnega ali morda kasnejšega srednjeveškega kastela, zrasel slikovit grad Mokrice, ki s tremi trdnjavskimi stolpi še vedno nemo straži ob moderni cesti narodov.

Žetev na Čatežu: 45 000 cvetov

Kmetijska zadruga Brežice povečuje vrtnarijo — Poleg rastlinjakov so uredili nizke tople grede za vzgojo sadik — Na leto jih bo zrastle po 900.000 — V rastlinjaku bujno uspevajo kumare in jih bodo pridelali 140 ton — Na zunanjih površinah imajo namakalni sistem za 50 hektarov

Na čateški vrtnariji je veliko novega in kdor nekaj mesecev ni bil tam, bo ob ponovnem obisku prijetno presenečen. Poleg rastlinjakov so med tem uredili nizke tople grede, v katerih že vzgajajo sadike za zunanjo proizvodnjo. Nizke grede obsegajo 1.200 kvadratnih metrov. V njih bodo vsako pomlad gojili sadike za lastne potrebe in delno tudi za prodajo. Jeseni bo sadike zamenjala solata, 600 kvadratnih metrov nizkih grad ogrevajo s termalno vodo, prav tolikšna površina pa je brez ogrevanja.

Druga pomembna novost na vrtnariji je silnica za siljenje ranega krompirja na kalitev. Jeseni bo v njej skladišče za gomoljnice in korenčnice, pozimi pa jo bodo lahko izkoristili za siljenje radiča. Letna zmogljivost silnice znaša 10 vagonov krompirja za siljenje in 15 vagonov gomoljnic.

Izredno koristna pridobitev je tudi zunanji namakalni sistem za površino 50 hektarov. Namakalna mreža je urejena tako, da naenkrat lahko namakajo 2 hektara zemljišča. Na novo so na vrtnariji postavili skladišče za pridelke, garaže za kmetijske stroje, za delavce pa kuhinjo, jedilnico, kopalnice in garderobe. V vse te objekte je kmetijska zadruga vložila 1.700.000 Ndin.

OD MARCA DO JULIJA KUMARE — OD NOVEMBRA DO JANUARJA PARADIŽNIK

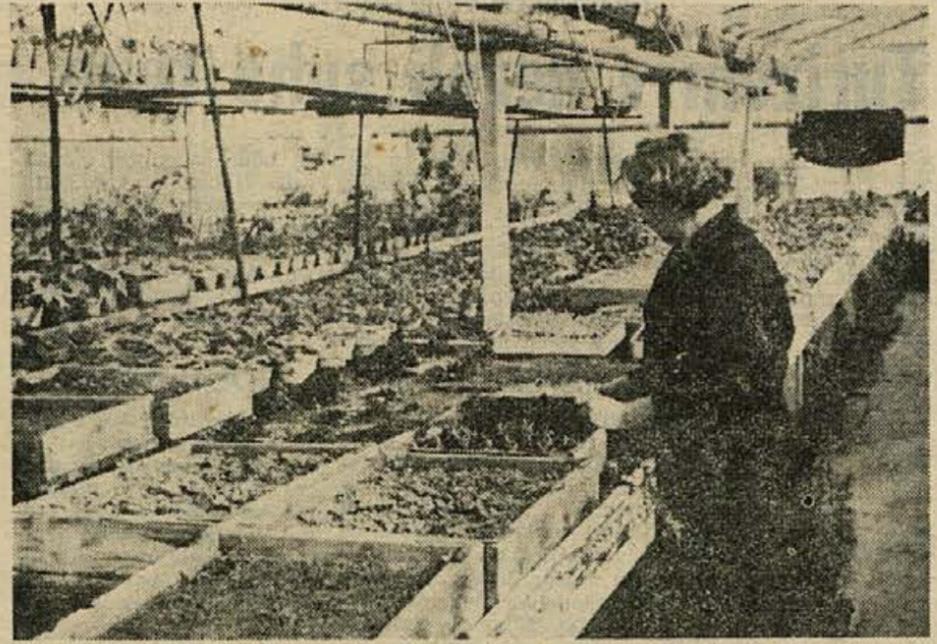
O tem, koliko bodo letos pridelali, mi je med sprehodom po bujnih rastlinjakih sproti razlagal upravnik vrtnarije tov. Mohor. Izredno bogat pridelek obetajo kumare, ki rastejo na površini 8.000 kvadratnih metrov. Prve plodove so začeli trgati 10. marca. Rodnost bo trajala do

srede julija in do takrat pričakujejo, da jih bodo natrgali in prodali 140 ton. Tedaj bo zaključen pomladanski turnus in na teh površinah bodo jeseni posadili paradižnik. Plodovi bodo začeli zoreti v novembru. Paradižnikova letina bo končana sredi januarja 1967. Računajo, da bo pridelek znašal okrog 25 ton.

V rastlinjakih imajo na 20 arih zasejane cvetlice, predvsem nageljčke in vrtnice. Razcvetajo se vsak dan in vsak dan sproti jih tudi porazejo. V zasteklenih gredah se od zime do zgodnje pomladi razcvete na tisoče cvetov, za katere je vedno dovolj odjemalcev. Letos bodo vzgojili 25.000 cvetov nageljčkov in blizu 20.000 cvetov prekrasnih vrtnic. Tudi asparagus goje v toplih gredah, saj je nepogrešljiv dodatek k šopkom. Narezali ga bodo 600 do 700 kg. V rastlinjaku vzgajajo še lončnice in za letos predvidevajo, da jih bodo imeli za prodajo že 10.000.

Tople grede na Čatežu dopolnjujejo obsežne zunanje površine, kjer pridelki ne prehitujejo letnih časov. Letos bodo posadili zgodnji krompir na 6 hektarjih. Vseh zunanjih obdelanih površin je 20 hektarov. Na 3 ha raste por. na 2 ha bo solata, na 2 ha paprika, na drugih površinah pa bo uspeval paradižnik, ohrovt, radič rdeča pesa, šnoca in druge povrtnine. Vrtnarija se bo še širila, saj ji pripada 53 ha zemljišč. Na nekaterih zemljiščih so še poljske kulture, drugod pa travniki. Počasi jih bodo pripravili na zahtevnejšo proizvodnjo, saj čateški vrtovi vsako leto povečujejo obseg.

J. T.

Vrtnarski tehničarki Anki Balonovi mineva delovni čas med cveticami, ki jih z ljubeznijo vzgaja v rastlinjakih na Čatežu. Na sliki jo vidimo v oddelku za lončnice (Foto: J. Teppey)

Dekle iz kovinarske delavnice

V Kovinoplastu na Jesenicah delajo štiri tovarišice — Delo v tej stroki jih veseli in ne bi rade menjale poklica

V obrtni delavnici Kovinoplasta na dolenskih Jesenicah delajo med kovinarji tudi štiri tovarišice. Srečanje z ženskami na teh delovnih mestih je skorajda nenavadno, toda same ne mislijo tako.

»Kaj vas je privedlo sem?« vprašam najmlajšo, Angelco Povhovo.

»Najbrž to, da sem doma iz Ribnice in da sem želela dobiti delo kar najbliže doma.«

»Pa se dobro počutite v tem poklicu?«

»Zelo sem zadovoljna in bom tu tudi vztrajala.«

»Koliko ste stari?«

»Sedemnajst let.«

»Je to vaša prva zaposlitev?«

»Ne. Ko sem zapustila šolske klopi, sem dobila delo v brežiški opekarni. V službo sem se vozila s kolesom približno 12 kilometrov daleč. Na pot sem morala vsako jutro in ob vsakem vremenu. Zaradi tega sem zbolela. Pa tudi delo je bilo tam težje kakor tukaj. Na srečo sem zvedela za prosto delovno mesto v Kovinoplastu in res sem dobila zaposlitev. Sodelavci so me lepo sprejeli in mi vedno tovariško pomagali, če mi delo ni šlo prav od rok.«

Pozanimala sem se kako da le tako lahko napreduje nekvalificirana delavka v tem obrtnem podjetju in povedali so mi, da se na primer Angelca Povhova lahko priučijo ključavnarskega poklica in da ji v podjetju priznajo polovično kvalifikacijo. To pa seveda velja le znotraj delovne organizacije.

17-letna Angelca Povhova iz Ribnice pri Jesenicah si je izbrala kovinarski poklic. Zaposlena je pri Kovinoplastu in pravi, da jo delo v tej stroki zares veseli (Foto: J. Teppey)

Zenske se torej med kovinarji dobro počutijo. Zadovaljne so in menijo, da je veliko vredna zaposlitev v neposredni bližini doma. Delovnih mest ni na izbiro, nobe na pa se ne želi voziti drugam.

J. T.

Ustanovljena je počitniška skupnost

Upravni organ počitniške skupnosti Savudrija, ki vključuje GP Brežice, Rudnik Globoko, Združenje borcev NOV in Zvezo prijateljev mladine Brežice, je te dni sprejel osnutek statuta in sklep o ustanovitvi te skupnosti. Osnutek predvideva, da bo v svetu skupnosti zastopan 1 član občinskega sindikalnega sveta, 1 predstavnik občinske skupščine, člani počitniške skupnosti pa bodo imeli v tem organu dva zastopnika.

Strokovnjaki prihajajo iz šol

Brežiška občina bo letos dobila več novih pedagoških strokovnjakov. Na pedagoški akademiji bo končalo študij 5 študentov, dva študenta pa bosta končala srednjo šolo za telesno vzgojo. Razen teh bo nastopilo učiteljsko službo še 5 dijakov učiteljske šole. Služatelje višjih in srednjih šol v glavnem študenti občinske skupščine, nekaj na tudi posamezne osnovne šole.

Zvočniki s kombija so minuli teden na Bizeljskem hitro privabili mladino, saj so napovedali nastop artistične skupine »Variete mystic«, ki je gostovala nekaj dni prej v Dobovi (Foto: J. Teppey)

»Pota bomo popravljali vsi!«

Na Bizeljskem so občani sklenili, da bo vsakdo izmed njih prispeval delež za krajevno skupnost, ki je prevzela skrb za vaše poti. Posestniki morajo za vsak hektar zemljišča plačati prispevek 20 Ndin ali pa ta prispevek nadomestiti s prostovoljnim delom. Za 20 Ndin morajo delati 10 ur.

Krajevna skupnost bo letos zbrala precej denarja za komunalne potrebe, ki seveda niso majhne. Kmetje iz 4. davčnega okoliša bodo prispevali 6 odst. od katastrskega dohodka ne glede na to, v katerem okolišu prebivajo. Obrtniki bodo prispevali 2 odst. od letnega davka, vsi zaposleni pa 1 odst. od mesečnega osebnega dohodka.

Jutri bo predaval Franček Bohanec

Jutri, 15. aprila, bo v Brežicah ponovno predavanje Frančka Bohanca o vlogi družbeno političnih organizacij v delovnih kolektivih. Predavanje je organiziral občinski sindikalni svet, namenjeno pa je izobraževanju sindikalnih vodstev.

Kakšni bodo davki?

Na sobotnem posvetovanju z obrtniki, ki ga je sklicala občinska skupščina v Brežicah, so govorili o davčnih olajšavah in obveznostih v letošnjem letu. Med drugim so razpravljali tudi o posameznih obrtnikih in njihovih obveznostih, o registraciji računov in podobnem.

„Vprašajmo se raje, kje ni tako!“

Komunisti so dolžni odločno odstranjevati vse zapreke, ki ovirajo samoupravo — Osnovna naloga članov ZK: učiti se zato, da bi lahko učili druge in jih usposobili za odločanje v samoupravnih organih

V soboto, 2. aprila, smo na razširjeni seji občinskega komiteja razpravljali o delu komunistov v občini v obdobju po III. plenumu CK ZKJ in po IV. plenarni seji CK ZKS. Obe seji sta bili v času resnih prizadevanj za uresničitev reforme, njen namen pa, da pospešita uresničevanje politike ZKJ, sprejete na VIII. kongresu. Zato sta bila plenuma delavna in kritična do vseh pojavov, ki ovirajo ekonomski in samoupravni razvoj.

Gradivo obeh sej je bilo v celoti objavljeno v časopisju, po radiu in televiziji, zato ga ne bom ponavljal, poskušal bom le povedati, kako naj delajo komunisti v občini, da bi ob podpori delovnih ljudi zavrnili vse odkrite in prikriti poskuse zaviranja samoupravljanja.

Delovnim kolektivom ostaja vsako leto več denarja, prav tako tudi skupščini in krajevnim skupnostim. To pa še ne pomeni, da je delovni človek dobil več samoupravnih pravic. Vsaj ne tam, kjer o delitvi odločajo posamezniki ali manjše skupine ljudi. Kje pa se to dogaja? Bolj ali manj v vseh delovnih organizacijah, kjer z izgovori, da delavci niso sposobni presojudati, delijo dohodek drugi. Da se to ne dogaja, ne moremo potrditi. Naši delavci so resnično že velikokrat dokazali. Predstavnike podjetij zelo pogosto slišimo, ko takole govorijo: »Jaz nisem za to«, »Jaz bom dal toliko denarja«, »Pri meni je disciplina, kdor je ne upošteva, dobi knjižico in gre«. Zopet se boste vprašali, kje pa je tako, toda raje bom postavil vprašanje, kje ni tako.

Razumljivo je, da so tudi pojavi, ko delavci na primer ne razumejo, da je treba zaposliti stro-

kovnjake, da pri osebnih dohodkih morajo biti razlike, da so z izvozom težave ipd., če jim tega pravilno ne obrazložijo. Ni pa jim mogoče razumeti visoke osebnih dohodke posameznikov, če niso odmerjeni po vložnem delu; tako je tudi z izplačili nagrad za razne pravilnike, statute, razne provizije, dvomljive kilometrine, pretirano službeno odsotnost ipd.

Zaradi tega je nujno, da komunisti odločno in kritično odstranjujejo vse take deformacije v odnosih do ljudi in do družbenega premožja.

PIŠE VINKO JURKAS, SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS BREŽICE

nja. Ni dovolj, da na tiho protestirajo, potrebno je odločna akcija samoupravnih organov, komunisti pa so jo dolžni podpreti.

Ljudi, ki ovirajo razširševanje odnosov ali pa so zapleteni v kršnje samoupravnih pravic in samoupravnih aktov, je treba klicati na odgovornost. V hujših primerih je vsekakor umestna disciplinska kazen ali celo izključitev iz kolektiva, četudi gre za vodilne ljudi in člane ZK.

Sodobni idejni boj ima nekatere specifičnosti in komunisti jih moramo globlje oceniti. Predvsem ne bi smelo biti dileme, če smo za samoupravljanje ali ne. Samoupravljanje si utira pot v delavskem gibanju vsega sveta, tudi tam, kjer

Štovičkove umetnine v Tržiču

Prijetno presenečeni so se zbrali ljubitelji umetnosti pretekli četrtek popoldne v II. nadstropju muzeja v Tržiču, kjer so ob 17. uri slovesno odprli razstavo plaket, medalj in skulptur našega rojaka akadem. kiparja Vladimira Stovička iz Leskovca. Po sporazumu med gorenjskimi muzeji so razstavo, ki je bila od 8. marca v spodnjih prostorih Prešernovega muzeja v Kranju, zdaj prenesli v tržiški muzej. Kustos muzeja Josip Rakovec je pozdravil zbrane domačine, predstavnike obč. odbora SZDL Tržič, umetnika VI. Stovička, njegovega brata književnika J. Stovička in arhitekta D. Stovička iz Ljub-

ljane, posebej pa tudi predsednika Obč. SZDL Krško Petra Markoviča in direktorja delavske univerze Slavka Smerdela. V krajšem, strnjem nagovoru je podal zbranim prerez življenjske in umetniške poti mojstra VI. Stovička ter se mu hkrati zahvalil za vse, kar je doslej že prispeval v zakladnico slovenske in svetovne kulture. Pevci učiteljskega zbora STANE ŽAGAR, ki praznuje letos desetletnico svojega plodnega javnega dela in združuje pevce-učitelje iz občin Kranj, Skofja Loka in Tržič, so nato povabili zbrane domačine in

goste v salonček muzeja, kjer so ubrano zapeli v počastitev razstave vrsto lepih pesmi. O zboru je povedal nekaj besedi Tržičanom predsednik društva Niko Slapar, dirigiral pa je nekaj let kvalitetno vodi pevke in pevce edinega učiteljskega pevskega zbora pri nas.

Po koncertu je mojster Stoviček vodil goste in domačine po razstavi in sproti razlagal nastanek posameznih del. — Kakor smo zvedeli, obetajo prenesti razstavo tudi na Bled in v Skofjo Loko, še letos pa bodo razstavo videli tudi Kranjčani.

Kakor ob nedavni otvoritvi razstave umetniških del akadem. kiparja Vladimira Stovička v Prešernovem muzeju v Kranju, tako so tudi ob otvoritvi v Tržiču prenesene razstave pretekli četrtek ubrano zapeli požrtvovalni pevci Učiteljskega pevskega zbora STANE ŽAGAR iz Kranja v salončku prikupnega tržiškega muzeja. Zbor, ki slavi letos desetletnico plodnega javnega dela, vodi prof. Peter Lipar (na sliki na skrajni desni), predsednik društva pa je Niko Slapar, ki je pred vojno učiteljeval tudi na Studencu (na sliki na skrajni levi) — Foto: Tone Gošnik

Kurirčkova pošta med nami!

Kurirčkovi pošti bodo pionirji iz občine Krško posvetili veliko pozornosti, saj bodo sodelovali vsi pionirski odredi, tako, kot so se dogovorili na skupnem posvetovanju.

19. aprila jo bodo sprejeli v Gorenjem Leskovcu iz rok sevnjskih pionirjev. Takoj po sprejemu jo bodo ponesli na Bohor, kjer bo zbor 60 pionirjev iz vse občine. Tem pionirjem bo govoril komandant Kozjanskega odreda tovariš Marjan Jerin. Sodelovali bodo tudi drugi udeleženci bojeva na Bohorju. Odred predvojaške vzgoje bo uprizoril napad in tako ustvaril nekdanje vzdušje. Pionirji se bodo ob tabornem ognju povesečili

in skupno z borci obujali spomine na čas, ko je preko Bohorja šel klic po svobodi. Šele drugo jutro bodo zapustili Bohor in spremili kurirje proti Senovem, kjer bo ob 9. uri prejem pošte. S Senovega jo bodo ponesli preko Koprivnice, Kostanjka in Zdoi proti Krškem, kjer bo svečan sprejem pošte s proslavo. V četrtek bodo pionirji iz Dolenje vasi predali pošto artiškim pionirjem. Pionirji iz Podbočja in Kostanjevice pa bodo 23. aprila predali pošto šentjernejskim pionirjem, ki jo bodo ponesli proti Bell krajini.

Pionirski odredi z Velikega Trna, Rake, Leskovca, Velikega Podloga in Brestanice bodo organizirali lokalno pošto, ki se bo priključila glavni v Krškem, kjer bo sprejem iz vseh smeri 20. aprila ob 16. uri. Vabimo vse prijatelje pionirjev in mladine, da se udeležijo sprejema kurirčkove pošte v Krškem.

Da bo pošta bolje uspela, sodelujejo v pripravah tudi organizacije ZB in ZROP ter odred predvojaške vzgoje.

Akademski kipar Vladimir Stoviček iz Leskovca je vodil obiskovalce tudi na svoji razstavi, ki so jo v četrtek popoldne odprli v tržiškem muzeju.

DROBNE S SENOVEGA

■ **KOTALKARJEV JE VEDNO VEČ**, kotalkajo pa se kar po asfaltiranih ulicah in pločnikih. Otroci niso dovolj preudarni in kaj hitro lahko pride do nesreče, saj je promet živahen. Morda bi kazalo asfaltirati igrišče za odbojko in košarko in dovoliti na njem tudi kotalkanje.

■ **POLOVICO NOVIH ČLANOV CDS** bodo volili 28. aprila rudarji rudnika na Senovem. Volitve je razpisal DS na zadnji seji, zbori delovnih enot, na katerih so predlagali kandidate, pa so bili 12. aprila. Letos bodo prvič volili tudi svete ekonomskih enot po dveh kandidatih listah: polovico članov za 1 leto, drugo polovico pa za dve leti.

■ **ZA K-15 NAJ DOBI VSAK** na roke izplačano nadomestilo. Tako so menili rudarji na nedavnih zborih, ki jih je sklical izvršni odbor rudniškega sindikata. Vozne olajšave so ukinjene, zato so menili, da bo najpravičnejše, če dobijo nadomestilo vsakdo izplačano. O zadovi bo dokončno sklepal DS.

■ **ZA PLAVALNI TECAJ** se ogrevajo na Senovem, kjer imajo plavalni bazen, mnogi otroci pa ne znajo plavati. Starši se boje zanje, saj otroci zelo radi skačejo v vodo. vroči dnevi se bližajo, zato bi bilo kar prav, ko bi TVD Partizan že zdale razmisljalo o plavalnem tečaju za mladino.

R. K.

Novice iz tovarne papirja

■ **DELAVSKE PREVOZE** z avtobusi je tovarna ukinila s 1. aprilom. Organiziran prevoz bo vsako leto samo v jesenskem in zimskem času. Za prihod na delo uporablja avtobuse 43 odst. delavcev. Za prevoze v minulih letih in zimi je plačala tovarna skoraj 14 milijonov Sdin.

■ **9 UPOKOJENIH ČLANOV KOLEKTIVA** je na zadnji seji DS prejelo za vrnino in dolgoletno delo pismena priznanja in denarne nagrade. Med upokojenci je bil tudi spomeničar Jože Preskarlija.

■ **KREDIT ZA GRADNJO STANOVANJ** želi dobiti 60 članov kolektiva. Na razpolago je okoli 60 milijonov Sdin. O merilih za podelitev teh kreditov bo razpravljala UO DS na prihodnji seji. Hkrati bodo govorili tudi o ureditvi

naselja pri hotelu, o gradnji nove sole na Vidmu in o dograditvi 24-stanovanjskega bloka.

■ **NOV DELAVSKI SVET** in obratne DS so izvolili v tovarni 7. aprila. Udeležba je bila zadovoljiva, na nekaterih voliščih pa je bila celo 100 odst. V celoti je volilo 94,8 odst. zaposlenih.

■ **REKORDNA PROIZVODNJA** je bila dosežena v marcu. Veliko je pripomogel na novo poljani premijski način nagrajevanja, ki spodbuja zlasti ekonomske enote.

■ **ZARADI TEŽJE KRŠITVE** delovne dolžnosti je DS tovarne izključil iz kolektiva Martina Fabjančiča. Imenovani si je prisvojil del klobočevinastega traku pri papirnem stroju. S tem je povzročil večmilijonsko škodo. Za povrnitev škode je tovarna vložila seveda še civilno tožbo.

KRATKE IZ KRŠKEGA

■ **JAVNO KOPALISCE** je začelo spet obratovati. Zaprto je bilo dlje časa zaradi okvare na napravi za gretje vode. Popravilo so jo instalaterji TSS Krško, ljudje, ki nimajo kopalnice, pa se spet lahko vsak petek in soboto kopajo.

■ **RESEVALCE PRI GRADNJI** mostu v Savi bo zagotovil podjetje PIONIR plavalni klub Celulozar. Reševalce bodo izbrali iz vrst aktivnih, starejših plavalcev. Če bo potrebno, bodo reševali gradbince, ki bodo v vodi gradili opornike mostu.

■ **DVE DRAMSKI DELI** pripravljata DPD Svoboda Krško za uprizoritev v maju. Z obema bodo sodelovali tudi na reviji amaterskih gledaliških skupin Dolenjske.

■ **GRADNJA NOVEGA MOSTU** se spet odvija hitreje, na gradbišču pa je več delavcev. Slišati je, da bodo uvedli trozmenzsko delo. Zdej gradijo temelje drugega opornika na desnem bregu Save.

■ **KERAMICNIH VRCEV** v katerih so stregli v AGRO KOMBINATOVEM gostišču na Sremiču, ni več. Videti je, da je zaleglo opozorilo v TOVARISU, da je nepošteno zbirati denar na tak način. Vrči so namreč držali samo po 9 dol., bili pa so tudi sila neokusni!

■ **TURISTIČNO-SPORTNI RIBNIK** gradil ob Zdoiskih cestni Turistično društvo Krško. Denarja je zavoljo podražitve zmanjkalo, zato je društvo prosilo za prispevke tudi sindikalne podružnice. Vse Krško, še posebej pa predel proti Zdolam, naj bo čisto in lepo urejeno. To bo v dobro občanov in gostje se bodo boljše počutili!

■ **TRBOVELJSKI SAHISTI** so preteklo soboto v tekmovalstvu za pokal maršala Tita premagali Krčane s 4,5:1,5. Krški sahisti torej niso uspeli povrniti poraza, ki so ga pretrpeli v boju s Trboveljčani v Zasavski ligi.

Predolgi prsti

V Podbočju in okoliških vaseh se je v prejšnjem tednu zelo razvila »trgovina« s perutnino in prekajenim mesom. Kupci so prihajali vedno ponoči, ko so lastniki kokoši in mesa sladko spali. Bili so toliko uvidevni, da jih niso hoteli buditi in so robo odnesli kar brez plačila. To pa ni bilo prav varuhom pravice v Kostanjevici, ki so »trgovce« polovili in jih spravili na varno. Verjetno bodo dobili zasluženo plačilo. Ljudje pravijo, naj bi jim na sodišču porezali na prstih tisti del, ki je predolg in ki jih zavaja v skušnjava!

J. S.

stava za naslov občinskih ekipnih prvakov;

6. maja bo prva javna oddaja »Poznaš mladinsko organizacijo« za vse osme razrede osnovnih šol v Podbočju;

8. maja se bodo vse zmagovalne ekipe občine udeležile tekmovanja zasavsko-posavske skupnosti v Brežicah;

13. maja bo druga javna oddaja »Poznaš pionirsko organizacijo« za 4. in 6. razrede osnovnih šol v Leskovcu;

20. maja bo tekmovanje »Poznaš osnove prve pomoči in PRK« za 7. razrede osnovnih šol na Senovem;

25. maja bodo vsi pionirski odredi praznovali dan mladosti v svojih odredih;

29. maja bodo sektorska praznovanja dneva mladosti in podelitev priznanj za dosežene uspehe. Pionirji se bodo lahko udeležili mednarodnega plavalnega mitinga, ki ga prireja plavalni klub iz Krškega;

3. junija bo zadnja javna prireditve »Poznaš prometne predpise« za 3. in 5. razrede ter ocenjevalna koledarska vožnja za učence 5. razredov. Pri organizaciji tega tekmovanja bo sodelovalo AMD Krško in komisija za varnost prometa pri občinski skupščini.

Od 15. do 22. maja organizira občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij kulturno revijo, kjer bodo nastopali mladinski pevski zborji, mladinske dramske skupine in glasbena šola.

Od 21. do 28. maja bo odprta občinska pionirska foto razstava v Kostanjevici, sodelovali pa bomo tudi na republiški razstavi »Pionirski foto«, ki bo prav tako v Kostanjevici.

Mladi športniki se bodo pomerili med seboj še v lahki atletiki, krosu in nogometu.

Udeležencem vseh tekmovanj, zakor tudi prirediteljem želimo mnogo uspehov. Hkrati vabimo vse prijatelje mladine, da se udeležijo vseh prireditve!

—ic

Krški plavalci v Kranju

17. aprila bo odpotovalo iz Krškega 10 pionirjev in 6 pionirk, ki se bodo kot predstavniki Celulozarja udeležili zimskega slovenskega pionirskega plavalnega prvenstva v Kranju. Mladi krški reprezentanti so začeli trenirati 9. aprila v domačem odprtem olimpijskem bazenu, ki so ga v ta namen napolnili s toplo vodo. Trenirali bodo točen dni. Pričakovati je, da se bodo v Kranju uvrstili na 2. ali 3. mesto.

v. n.

Končno stanovanje!

Te dni je gradbeno podjetje »Sava« iz Krškega začelo z gradnjo novega stolpca za prosvetne delavce, ki so zaposleni v kostanjevski šoli. Težke stanovanjske razmere, ki so se skozi več let brezupno vleklo, bodo s tem rešene, saj bodo praktično s tem vsi prosvetni delavci v lepo urejenih, sodobnih stanovanjih.

Prvi blok za prosvetne delavce v Kostanjevici je bil zgrajen leta 1959 in že takrat je nekaj prosvetnih delavcev ostalo z neuslišanimi prošnjami. Čakali so torej dolgo in potrpežljivo in bodo končno le dobili prepotrebni življenjski in delovni prostor, v katerem se bodo lahko z vso odgovornostjo pripravljali na vzgojiteljsko delo.

Kostanjeviška šola je letos v jubilejnim letu, saj praznuje 60-letnico sedanjega šolskega posloplja in 175-letnico šolstva v Kostanjevici. Osrednja proslava bo predvidoma v septembru in na tej priložnosti dobe prosvetni delavci ključke od novih stanovanj.

Sklep občinske skupščine v Krškem, da je treba takoj zgraditi stolpce za prosvetne delavce v Kostanjevici, so kostanjeviški prosvetni delavci sprejeli z velikim olajšanjem, hkrati pa kot priznanje njihovega požrtvovalnemu delu.

V stolpču bo tudi dvoje stanovanj za delavce tovarne perila »Laboda«.

Odlikovani člani ZB iz krške občine so se po slovesnosti na ustanovni skupščini ZB, na kateri jim je predsednik Obs inž. Franc Dragan podelil odlikovanja, fotografirali. Na sliki jih vidite skupaj s predsednikom tov. Draganom. Vsem odlikovancem še enkrat iskreno čestitamo! (Foto: Kristijan Pavliha)

Zadruga in kmet v dveh taborih?

Na razširjeni seji občinskega odbora SZDL so 4. aprila prisostvovali kmetje in predstavniki zadruga — Obravnavali so razvojne poti kmetijstva v občini — Skupen razgovor je pomagal razčistiti vrsto nesporazumov med zadrugo in kmeti

Ostre razprave na zborih volivcev, naperjene proti zadrugi in razlaščenju kmetov v Loki, na Kropolju in drugod, so dale pobudo, da je občinski odbor SZDL v Sevnici sklical 4. aprila razširjeno sejo o načrtu kmetijskega razvoja v občini. Vabljeni so bili predstavniki družbenih organizacij in obč. skupščine, kmetje in predstavniki zadruga. Odziv je bil zelo dober.

Predsednica obč. odbora SZDL tov. Elka Grlic je v uvodu spregovorila o sedemletem planu kmetijske zadruge »Zasavje«, ki usmerja hodo gospodarjenja pretežno v hmeljarstvo in sadjarstvo. Nasade hmelja v Loki in na Kropolju namerava razširiti od sedanjih 50 hektarov na 110 hektarov površine, sadne plantaže v Čanju in Kladju pa od sedanjih 75 hektarov na 120 hektarov.

Tov. Grličeva je posebej naglasila, da gojitev hmelja oz. sadnega drevja ni nujno vezana na zadrugo lastnino. V kooperaciji ga lahko pridelujejo tudi kmetje in drugi lastniki zemljišč. Zadruga bi jim seveda morala nuditi strokovno pomoč, gnojila in škropliva, oni pa bi delali. Medsebojne odnose bi v takih primerih morale natančno določiti pogodbe.

V razpravi se je oglasilo precej prisotnih, toda začetek je bil zelo nepomirljiv. Odražal je predvsem negodovanje kmetov, ki so menili, da jim preti odvzem zemljišč. Do nesporazumov med kmeti in zadrugo je prišlo v glavnem zaradi odloka o rajonizaciji kmetijske proizvodnje, ki naj bi ga v kratkem sprejela občinska skupščina. Svet za kmetijstvo je že dva

krat razpravljalo o njem, vendar ga je začasno odložil, ker meni, da bi ga morali obravnavati prej še zbori volivcev.

»Z ZADRUGO SMO PRIPRAVLJENI DELATI Z ROKO V ROKI«

Vsebinsko odloka o rajonizaciji kmetijskih površin so si nekateri napačno razlagali in odhod tudi protesti na zborih volivcev. Odlok govori le o podružbljanju kmetijske proizvodnje, ne pa o podružbljanju zemljišč! Slabo informirani občani so se seveda takoj dvignili, zlasti še, ker dosedanj odnosi s kmetijsko zadrugo niso bili najboljši. Prejšnje arondacije so bile ponekod precej ostre in bilo je premalo medsebojnih dogovorov.

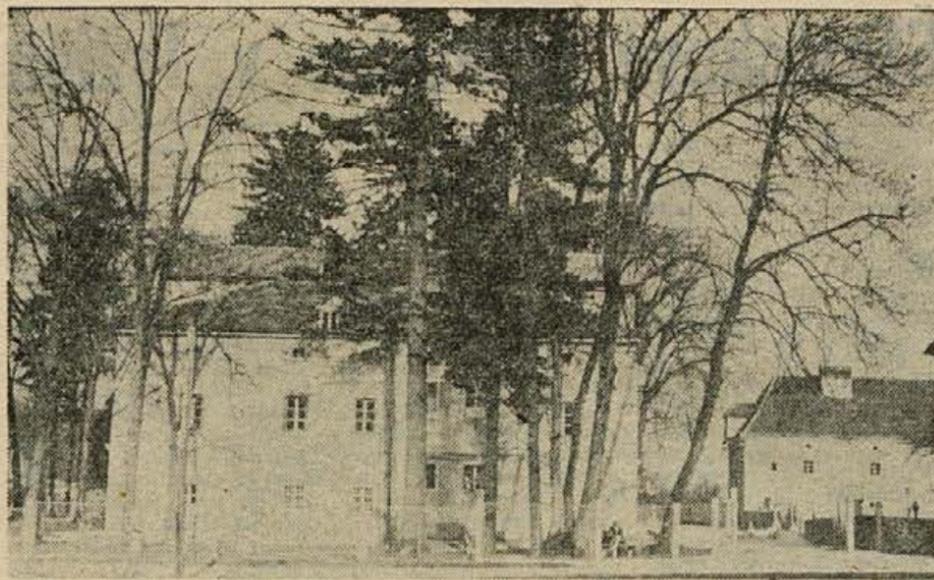
Vse to je seveda povzročilo, da so kmetje na ponedeljkovi seji Socialistične zveze tako nepomirljivo nastopali in se z načrti zadruga popolnoma razhajali. V razpravi pa so kmetje hkrati priznali, da so pripravljene delati z zadrugo z roko v roki, vendar ne tako, da bi jih k temu zdaj nenadoma prisilil odlok. Če bodo koristila obojestranske, bodo rade volje spreminili del poljskih kultur in pridelovali tisto, kar je bolj donosno.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik centralnega komiteja ZKS inž. Marinc. Poudaril je, kako nesmiselno je nastopati v dveh taborih, ko bi vendar morali imeti pred seboj enoten cilj. V bistvu gre za povečan donos na zadruginih in zasebnih posestvih to pa govori za skupen interes in za skuene delovne napore. V razpravi je tov. Marinc omenil, da bi se

morali v sevniki občini bolj usmeriti na kooperacijo. Zadruga je žal vse svoje sile preveč osredotočila na lasno proizvodnjo, premalo pa je iskala sodelovanja s kmeti, ki obdelujejo veliko večino vseh kmetijskih površin v občini.

Takega mnenja so bili tudi drugi udeleženci in menili so, da je bil posvet izredno koristen, saj je pomagal razčistiti pomembne nesporazume, hkrati pa je pokazal pot za skladno usmeritev zasebne in zadrugne proizvodnje.

J. TEPPEY

Okrog doma onemoglih v Impoljci je bilo v nedeljo, 3. aprila popoldne, vse tiho. Sončno vreme je varovance zvabilo na krajše sprehode v okolico (Foto: P. Miklič)

Rezbarski izdelki potujejo po svetu

Mizarska produktivna zadruga v Sevnici izvažata stilno pohištvo — Vanj je vloženo veliko ročnega dela — Rezbarji z ljubeznijo obnavljajo ustvarjalnost preteklih obdobij

Rezbarski poklic spremlja nadih preteklosti in dandanes rezbarja komaj še kje srečamo. Sedanjost je poenostavila stile, vendar od časa do časa še oživlja stare linije. Marsikaj prav moda pripomore k temu.

Pri pohištvo je že tako. Moda odpira tržišča obnovljenim slogom, proizvajalci pa tekmujejo, kdo se bo hitreje in bolje uveljavil. Rezbarji imajo spet polne roke dela, četudi namesto njih marsikaj opravijo stroji. Te ga izdelovalci seveda nočejo priznati, saj prodajajo vendar samo pristno ročno delo.

V Sevnici se je odločila za izdelovanje stilnega pohištva Mizarska produktivna zadruga. V njej sta zaposlena dva poklicna rezbarja in dva priučena delavca te stroke.

Rezbar Jože Baumkircher dela v podjetju 11 let in se je tam tudi izučil. Eden tistih redkih delavcev je, ki ga je že zgodaj navdušilo specifično lesno oblikovanje, tesno povezano z ustvarjalnostjo. Tovarišu Baumkircherju sem zastavila vprašanje, ali je res težko pridobiti mladino za ta poklic. Odgovoril je takole:

»Naraščaja v naši stroki manjka in vsakogar ne veselijo delo te vrste, vendar tudi nimamo nobene šole za to. V našem podjetju bi še potrebovali nekaj rezbarjev. Pomagali si bomo najbrž s

priučevanjem. Obeja se nam precej dela.«

»Kam prodajate rezljane izdelke?«

»Večinoma delamo za izvoz na Zapad, kjer zadnje čase narašča povpraševanje po stilnem pohištvo.«

»Izdelke Mizarske zadruga iz Sevnice ste že večkrat razstavljali. Kako so bili ocenjeni?«

»Zelo dobro. Na vseh razstavah industrijskega oblikovanja smo dobili pohvale, diplome in kolajne.«

»Kateri stili so vam najbolj pri srcu?«

»Renesansa in barok, vendar ne poenostavljena.«

»Ali morda veste, kam so potovali izdelki, ki ste jih rezljali z vašimi rokami?«

»Za nekatere salone in spalnice se spominjam. Naša oprema je v salonu predsednika republike, v prostorih pakistanske ambasade, v naših predstavništvih v Parizu, v letovišču Sveti Stefan na Jadrani in še marsikje po svetu.«

»Ste tudi za dom kaj napravili?«

»Ni bilo časa, čeprav imam take načrte. Ne vem, kdaj se jih bom lotil.«

»Gojite še kake želje v zvezi s poklicem?«

»Da, izpopolnjeval bi se rad. Moral bi iti v tujino, v Verono ali Milano, kjer je

središče italijanskih rezbarskih in mizarskih mojstrov. Pri nas je ta obrt že skoraj popolnoma zamrla.«

JOŽICA TEPPEY

Uredili bodo 15 turističnih sob

Turistično društvo Sevnica je imelo 29. marca drugo letošnje sejo, na kateri so razpravljali o turizmu, predvsem pa o olepšavi in čiščeni v naseljih. Dogovorili so se za letošnji program društva, po katerem bodo uredili 15 sob v gradu, za kar so dobili kredit. S sobami bo upravljal Gostinsko podjetje Sevnica. Razpisali bodo tekmovalce v ureditvi vrtov, parkov in hiš. V društveni pisarni bo vrtnarica KZ dvakrat na teden po dve uri svetovala ljudem, kako lahko najlepše uredijo vrtove hiš in parke. Predsednik društva Ivan Nagode je na seji dobil diplomno in priznanje Turistične zveze za letošnje in nesebično delo pri društvu. J. N.

Radi bi delikatesno trgovino

V Smarju, ki je industrijski predel Sevnice, želijo občani imeti mesnico z delikatesno trgovino. Tako bi si delavci, ki prihajajo z dela, lažje preskrbeli malico. Najbolj primerni prostori bi bili v sedanji knjižnici, kjer je že bil nekaj bife.

Okroglice: le s stroji nam naj pomagajo!

Na cesti Breg—Jurklošter se odcepi po 300 metrih dovolj široka krajevna pot proti Okroglicam. Nekdanja občina Radeče je na njej napravila tri solidne betonske mostove. Škoda je, da je ta pot tako zanemarljiva. Bližnji sosedje so pripravljene prostovoljno popravljati, tovariš Beršnjak bi dal brezplačno gramoz, potrebno bi bilo le nekaj ur dela z buldozerjem. Gozdarski obrat Sevnica je precej pokvaril to pot in bi bilo prav, da bi skupno s Cestnim podjetjem Novo mesto priskočila na pomoč. Krajevna skupnost Loka, kamor spada ta pot, je dobila od občinske skupščine Sevnica le 438.000 S din dotacije in nima denarja za popravilo te poti. S. Sk.

Lasten prostor — živahnjša mladina

Mladinci v Sevnici so dolgo želeli imeti svoj prostor, kjer bi se zbirali. Z razumevanjem občinske skupščine so dobili sobo v nekdanji šoli. Z mnogo prostovoljnih ur so lepo uredili klub, prosvetno društvo Svoboda pa jim je odstopilo nekaj svojega inventarja. Delo v klubu je zaživelo. Mladinci so organizirali plesne vaje in več razstav, ki so bile dobro pripravljene, žal pa premalo obiskane. Priredili so tudi tekmovalne v šahu, ki je priljubljena klubska dejavnost. Sedaj tekmujejo v namiznem tenisu. Zelo radi spremljajo televizijski program v klubu. Z. K.

KAJ JE POKAZAL PREGLED STANOVANJSKIH HIŠ

Stanovanjsko podjetje Sevnica je v prejšnjem mesecu pregledalo vsa stanovanja v družbeni lastnini na območju Sentjanža in Tržišča. Ve-

čina stavb je starih, ki jih nanečaja zob časa. Razmeroma slabo so vzdrževane, nekatere komaj primerne za stanovanja. Sami stanovaleci notranjost večinoma dobro vzdržujejo, vendar so bili tudi primeri, ko so kuhali v kuhinji krmo za prašiče. V večini stanovanj je treba obnoviti okna in vrata. Tudi strehe in tla v sobah in kuhinjah so potrebna manjših popravil. Za šolo v Krmelju, ki je bila zgrajena za potrebe bolnišnice, naj bi občina uveljavila olajšave pri točkanju in odmeri stanarine, čeprav stavba še ni stara sto let.

Se slabše je stanje v Sentjanžu in Tržišču, kjer so še stanovanja v lesenih barakah brez sanitarij in shramb. Prosvetni delavci v Tržišču pa stanujejo v podstrešnih sobah.

Povsem napačno je mnenje, da so hišni sveti odev, češ da bodo denar tako in tako pobrala stanovanjska podjetja. Republiški zakon je uvedel novo obliko — skupščino stanovalcev, ki ima pomemben vpliv na delo stanovanjskih podjetij. Od teh ne moremo pričakovati, da bodo dobro gospodarila, če ne bodo imela v hišnih svetih svojih zavaznikov in pomočnikov. BORIS DEBELAK

V METALNI: 44 ur na teden

1. aprila je uvedla METALNA Krmelj delovni čas — 44 ur na teden. Delavci bodo prosti vsako drugo soboto v mesecu.

VID JERIČ:

V kraljevi vojski ob njenem razpadu

Za mene se je vojna začela že 9. oktobra 1940, ko sem šel služiti kadrovski rok v vojsko kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zelo živo mi je ostalo v spominu tisto oktobrsko jutro, ko sem prvič okusil vojaško življenje. Pri povelovanju starejših prijateljev o življenju v vojski takratne kraljevine nisem verjel. Bil sem vesel, da so me poklicali, ne sluteč kaj me čaka. Nisem vedel, da bom moral nositi uniformo tako dolgo, dokler bom za to sposoben. S tem je bila tudi združena moja brezskrbna mladost.

Megleno in žalostno je bilo tisto jutro, ko sem se poslovil od domačih. Vstal sem, ko se še ni noč umaknila jutru in se pripravil za pot. Deževalo je, ko smo sedli na zapravljenček in se odpeljali na postajo na Mirno.

Sam sem bil iz naše vasi vpoklican v to skupino. Na mirenski postaji ni bilo nič znanec in nič meni podobnih potnikov. Še enkrat smo nagnili steklenice s cvičkom

in že je prisopil iz mokronoške smeri vlak. Toda vse je bilo tiho in nihče ni vriskal kot je navada, ko gredo fantje v vojsko. Za premišljanje ni bilo časa, moral sem se posloviti od brata in strica, lokomotiva je zapiskala in že smo krenili proti Trebnju. Dijaki, ki so se vozili vsako jutro z vlakom v šolo, so me ogledovali. Mislim, da si naj počakajo, saj pridejo na vrsto. Vsak mladenič je ponosen, ko postane vojak.

Že smo prispeli v Trebnje. Majhna skupina fantov je vriskala in prepevala. Priključil sem se jim. Na vlaku proti Ljubljani sem spoznal v tej skupini Stanka Uhana iz Gradišča, ki je nakupoval po Gradišču suhe gobe. Imela sva isti poziv, v Sentlovcu pa se nama je pridružil še Markovič iz Medvedjaka in Miha Vrhovšek s Trebnjskega vrha, tudi onadva z isto šifro. Veseli smo bili, ko smo se spoznali, ker smo vedeli, da bomo služili vojsko v isti enoti. »Reveš! neumni, saj ne veste kam greste,« nam je re-

kel starejši možakar, ki je vedel, kako je biti vojak, ko smo vriskali in prepevali. Takrat se nam je njegova beseda zdela smešna in neumna. Za premišljanje ni bilo časa, ko smo zaslišali močan glas moškega v uniformi: »Zbor po dva, kar hitro! Vzemite kovčke!« Ob priganjanju smo krenili s kolodvora proti »belgijski« vojašnici, kjer je bilo načelnštvo ljubljanskega vojaškega okrožja. S seboj smo nosili kovčke. Za pravilno vrsto se nismo zmenili kljub večkratnim opominom vojaka, ker smo bili še pod vtisom civilnega življenja. Spomnil sem se besed starejšega potnika z vlaka, ko nam je neki vojak na glas rekel: »Čekajte! Udesit čemo vas, samo dok prodjete kapiju!« Mislim, da sva, odslužil bom tistih 9 mesecev, pa naj delajo z menoj, kar hočejo.

Prišli smo v vojašnico. Ceremonije pri pregledu kovčkov. Steklenice z alkoholom so nam zmetali v kanal ob stavbi. Prenočili smo na tleh, pregrnjenih s slamo. Postaja-

li smo vedno bolj mirni. Dobili smo nekaj navodil, ki so spominjale na grožnjo. Pod oknom se je vso noč sprehal stražar z bajonetom na puški. Spoznali smo, da je konec naše svobode. V sobi nas je bilo 30 in ni bilo moč spati.

Naslednji dan smo nadaljevali pot z vlakom proti Gorenski. Vsem je bilo že jasno, da bomo ostali v Sloveniji. Zopet smo začeli prepevati kot fantje na vasi. Celo domačim smo na postaji v Skofji Loki, kjer smo se ustavili, odpisali, kam gremo. S postaje so nas tovornjaki odpeljali po lepi Poljanski dolini ob bistri Sori proti Gorenski vasi. Bili smo prva skupina iz ljubljanskega vojnega okrožja. Odpeljali so nas do prve barake na pobočju, kjer nas je čakal podoficer. Naš spremljevalec je strumno stopil pred njega in raportiral: »Podnaredniče, doveo sam 23 regruta za zadatkom, da oprime odevu i obuču!« Razporedili smo se in se po eden pomikali v skladišče, kjer smo dobili šotorsko krilo in vanj naložili vse, kar so nam dali. Le podpisali smo se še in krenili smo v drugo barako, zadovoljni z načinom, kako so ravnali z nami. V drugi

100.000 LJUDI

Prejete vaš oglas v DOLENJSKEM LISTU

Namesto embalaže za stekleničke, »embalaža« za ljudi

Na poti iz Trebnjega proti Mirni stoji pred odcepom na desni strani precej čudna zgradba s širokim dimnikom (nekateri so jo zaradi tega imenovali »krematorij«), ki je preti, da bo postala spomenik ne dovolj pretehtane investicije v trebanjski občini, ker ni in ni hotela postati tovarna farmacevtske embalaže — Modna oblačila iz Ljubljane so lani v njej uredila obrat za izdelavo moških suknjičev

Danes ima v tej stavbi 114 ljudi, po večini žensk, svoj vsakdanji kruh, toda ne z izdelavo farmacevtske embalaže, temveč s konfekcijo moških suknjičev. Na tečajih, na katerih odberejo tiste, ki imajo smisel in spretnost za tako delo, je še 15 ljudi, ki bodo delali že v drugi izmeni, ki jo bodo začeli uvajati

še ta mesec. Ko bodo popolnili tudi to, bodo imeli zaposlenih 220 ljudi. Na tečajih se usposobi približno 80 odstotkov prijavljenih, drugi pa odpadejo.

Od novembra lani delajo samo za izvoz — za nemško firmo Bäumlner iz Ingolstadta, ki ima tradicijo v tem in ki jim posreduje svoj sistem

dela. Obrat vložil samo svoje delo, vse drugo pa dobi iz Nemčije. V januarju so poslali 2500, v februarju pa že 3000 suknjičev. Na prvo pošiljko je bilo 15 manjših pripon, na drugo pa samo še sedem. V glavnem so zadovoljni; prvo pogodbo so sklenili do maja, dogovarjajo pa se za 5-letno pogodbo, tako

da bodo imeli delo zagotovljeno. Kljub nekaterim začetnim težavam in še ne dovolj izkušenim delavcem že naredijo 1,5 suknjiča na delavca v osmih urah. Nemška firma, ki je vodilna v proizvodnosti svoje stroje v deželi, dosega 2,5 suknjiča. Krojač obrtnik pa ima pri nas za enega okoli 25 ur dela.

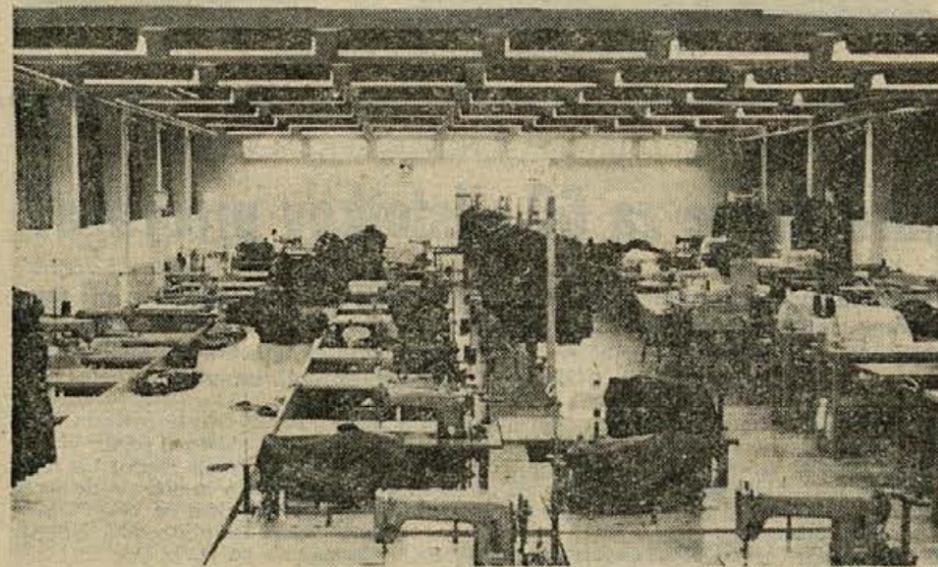
V februarju so povprečno zaslužili 45.500 din, razpon pa je bil med 32 in 70 tisočaki. V administraciji obrata, ki ima centralo v Ljubljani, delata le dva, ki obračunavata norme in sestavljata plačilne liste. Da bi dosegli še večjo produktivnost in večjo zavezost pri delu, bo obrat plačal vožnjo na delo le tistim, ki normo dosega.

Mlad kolektiv se še ne zaveda vseh samoupravnih pravic, ki mu gredo, ker je za njih važno predvsem to, da imajo delo. Nov statut podjetja obeta, da bo obrat razpolagal z ustvarjenim dohodkom in da bo odvisen od svojega uspeha. Če bo tako, potem bodo zaposleni v novih pogojih financiranja lahko po svojih možnostih prispevali tudi za urejevanje širših problemov, kar bo predvsem njim v korist.

Ko sem si ogledoval obrat in izdelke, ki jih na žalost ni videti tudi v naših trgovinah in vprašal tov. Baskoviča, vodjo obrata o ovirah pri poslovanju s tujim partnerjem, mi je odgovoril: »Naši predpisi so še vedno preveč togi in preveč papirja je treba popisati pri tem delu. Večkrat izgubimo preveč časa za to, Nemci pa se nam čudijo, da nismo bolj prožni. Vendar ni treba tega zapisati.«

Pa sem vseeno.

M. LEGAN

Pogled v notranjost obrata, kjer pod pridrnimi rokami nastane čez 100 novih suknjičev na dan.

Preveč govorimo o »ključih«!

Teško bo vsem 17 krajevnim skupnostim v občini Trebnje razdeliti 5 milijonov dinarjev iz občinskega proračuna, kar bi lahko ena sama porabila. Tega se je komisija zavedala, ko je izbrala ključ delitve. Odločila se je, naj bo število prebivalcev, število vasi in zborov volilcev ter moč javne razsvetljave odločilno, koliko naj kdo dobi. Na seji skupščine se odborniki niso strinjali, da je javna razsvetljava eden izmed kriterijev česa, da naj prebivalci, ki imajo korist od nje, to tudi plačajo. Nekateri so zagovarjali stališče, da naj bodo potrebe osnovna delitve, drugi pa, da naj bo ta osnova pripravljenost ljudi za prostovoljno delo in samopriskpevek. Ker ni bilo moč

doseči sporazuma, je bila delitev preložena. Pravijo, da se je treba dogovoriti še z volilci.

Vsekakor smo bolj navdušeni za delitev in več govorimo o njej kot o delu!

Velike Dole: oropana kapelica

Nedavno so mimoidoči opazili, da v kapelici ob cesti na ovinku pri Velikih Dolah ni več okrog pol metra velikega lesenega kipeca Marije, ker ga je nekdo ukradel. Ker je bil kipec etnografska zanimivost, obstaja sum, da ga je ukradel nekdo iz koristoljubja. Prebivalci so ogorčeni, miličniki pa raziskujejo tatvino.

VESTI IZ MIRNE

■ PRED KRATKIM SO slovesno odprli lepo obnovljeno dvorano v prosvetnem domu. Mladi igralci z Mirne so ob tej priložnosti igrali igro Glavni dobitek. V dvorani bodo kmalu montirali tudi projektor, da bo imel kraj tudi kino predstave. Pri prenovitvi dvorane je največji pomogel KPD Dob, čigar uslužbeni so prostovoljno delali pri obnovi.

■ MLADI SMUCARSKI SKAKALCI niso prenehali vaditi, ko je odlezel sneg. Kljub vodstvom prizadevnega telovadnega učitelja Ivana Polajnarja pridno pridobivajo kondicijo, moč in spretnost s splošnimi vajami. Poleti bodo najboljši šli na trening na plastično skakalnico v Ljubljano.

baraki nas je spremljevalec vprašal, če je kdo od nas brivce. Sedli smo na stole po vrstnem redu in ostrigli so nas do gole glave, ker vojak ni smel imeti las. Kasneje so nas strigli tako še vsakih 15 dni. Ko smo se okopali, smo si prvi oblekli vojaško obleko. Nekaj časa se skoraj nismo poznali. Odpeljali so nas v spalnico, kjer so nam določili, kje bo kdo spal. Spali smo na pogradih, na katerih so bile slamarice ena poleg druge. Še so prihajali tovariši iz celjskega in mariovskega vojnega okrožja in čudili smo se, da smo vsi samo iz Slovenije, ker to ni bilo v navadi. Skupno nas je bilo okoli 40.

Kmalu smo se spoznali z mnogimi vojaki in kaplarji, ki so bili naše glavne starešine. Seznanil sem se z Rudim Strojnikom iz Dobrave pri Podbočju, iz Ljubljane pa sem poznal samo Azmana. Spoprijateljil sem se s Karlom Pišekom in Golobom, ki je po treh tednih pobegnul iz vojske v Nemčijo. Dobro so mi ostali v spominu kaplarja Anton Puškin iz Ljutomera in Andrija Hamdič iz Zagreba, podnadrednik Djordje Vojnovič in kapetan I. stopnje Dragotin Pojeftič.

Služil sem v bateriji IV. posadnega divizionu, 16. artiljerijskega polka. Vsi fantje smo bili dovolj močni, da smo prevažali težke haubice kalibra 100 mm. Klavrne so bile ure, ko smo se seznanjali o kraljevi dinastiji in o kraljevini Jugoslaviji. O kraljevi rodbini smo vedeli vse mogoče podrobnosti. O moči naše vojske so bila mnenja deljena. Ko smo se pogovarjali v manjših skupinah prepričani, da nas nihče ne sliši, smo bili drugačnega mnenja kot na političnih urah.

Kasneje so prišli v baterijo še rezervni vojaki, oficirji in podoficirji. Razporeženje in disciplina sta se spremenila. Do takrat je bilo na dnevnem redu tekanje okoli barak samo zato, ker se je tega zahtevalo kateremu kaplarju. Pretepanje z vojaškim opasom je bilo na dnevnem redu. Vsak večer smo imeli pregled nog pred spanjem. Če nas je kaplar ali dežurni zaslišal, da imamo umazane noge, nas je udaril po prstih z opasčem, kolikor je mogel. Še hujša kazen je bilo redarstvo pri konjih in požarni v stranišču. Ko so prišli rezervisti, smo pozabili, da bi moral za nas vladati strožji red. Nekega dne je prišel oficir,

ki se je hotel prepričati, kakšno je naše mišljenje o vojski in če je hrana dobra. Kljub temu, da je vsak izmed nas tehtal nad 80 kg, smo trdili, da je slaba. Pritoževali smo se, da so batine na dnevnem redu. Zgovorni smo bili, ker ni bil prisoten nihče od naših nadrejenih. Toda zmotili smo se. Naš »zaščitnik« je vse povedal našim nadrejenim in že naslednjega dne smo občutili posledice. Odpeljali so nas na vezbanje daleč od taborišča, čisto drugam kot druge. Z nami so bili kaplarji in kot »glavni« podnadrednik Djordje Vojnovič. Snega je bilo do kolen. Ko smo končali redno vajo, nas je kaplar postrojil v dve vrsti in začel spraševati, če je hrana dobra. Nihče ni hotel odgovorjati. Zakričal je, da nas bo pobil, ko se je javil nekdo na desnem krilu in vsi smo ga začudeno pogledali. Bil je Rudi Strojnik. Z njim sva spala skupaj. Povedal je tako, kot smo povedali prejšnji dan tistemu iz višje komande. Vojnovič ni premišljeval. Zavpil je: »V strelce! Kar najhitreje smo se morali razvrstiti v strelsko vrsto. To smo morali tolikokrat ponoviti, dokler ni bil s tem zadovoljen. Nato se je

začelo: »Lezi! Diž'se!« To je trajalo dve uri, in nekaj jih je obnemoglo. Bili smo popolnoma izčrpani, podnadredniki in kaplarji so se v povelejanju menjavali. Na koncu nas je podnadrednik Vojnovič vprašal, če se bomo še pritožili. Ni dobil odgovora. Ponosni smo bili, da smo bili enotni in vztrajni. V naših očeh je videl je prezir.

Tako je bilo do usodnega 6. aprila 1961. leta. Takrat smo videli pravo sliko naše vojske. Kljub temu, da se je v svetu marsikaj dogajalo, mi o tem nisimo ničesar vedeli, saj nismo smeli brati časopisov. Naši odredjeni so bili edino poklicani, da nam razložijo stališče našega državnega vodstva. Sicer pa so zelo malo vedeli, ali pa celo nič o političnem položaju. Povedali so nam le, da je kralj Peter II. prevzel vso oblast v svoje roke in da knez Pavle ni več pooblaščen za stopnik kralja. Ta dan smo imeli že v zgodnjih jutranjih urah »uzbuno«. Odšli smo na položaje in peljali s seboj municijo. Začeli so prihajati rezervisti. V enoto smo dobili več kmečkih konj in vozov.

(Nadaljevanje sledi)

Prvič obširneje o potrebah duhovnega življenja

Največ časa so odborniki na seji posvetili zaskrbljujočemu stanju aktivnega udejstvovanja občanov v kulturnem življenju. Ponovno so opomnili, da morajo podjetja priporočila skupščine upoštevati in spoštovati, ko so bili seznanjeni s pomanjkljivim izvajanjem. Potrdili so resolucijo o usmeritvi razvoja v letošnjem letu, sprejeli letošnji program dela skupščine in njenih svetov, potrdili zaključne račune skladov in poslednje statute krajevnih skupnosti. Niso pa se strinjali z odlokom o preživninskem varstvu kmetov in s predlogom za delitev sredstev 17 krajevnim skupnostim, kar bo treba ponovno proučiti.

Posebne komisije, ki jih je določila občinska skupščina, so imele naloge v podjetjih proučiti, kako le-te izvajajo priporočila skupščine, ki jih je sprejela novembra lani o nalogah ob gospodarski reformi. Komisije so ugotovile, da priporočila z izjemo nekaj večjih podjetij slabo izvajajo predvsem zaradi nizke strokovnosti vodilnih kadrov in premajhne volje sodelovati s skupščino. Odbornik Bojan Bukovec je zahteval, naj sledijo temu sankciji, naj podjetej, ki nečejo spoštovati splošnih priporočil v primeru, da zaidejo v težave, naj občina ne da sanacijskih kreditov. Ko so razpravljali o uvajanju skrajšanega delovnika v podjetjih, je bilo samo slišati: »dela se«, »dalo bi se«, pre malo vztrajno in temeljito po podjetja to proučujejo.

Obširna razprava je sledila poročilu o stanju kulturnoprosvetne dejavnosti v občini. Franc Režun se ni strinjal s površno oceno vzrokov stalnega upadanja aktivnega udejstvovanja v kulturnem življenju. Dejal je, da spriču vse večjega hlastanja po materialnih dobrinah vsi pozabljamo, da dravimo v duševno revnejši svet in da izgubljammo čut za kulturno življenje. Vzrok vidi tudi v tem, da na področju izobraževanja in kulture ni denarja za delo, idealistov — amaterjev pa je

vedno manj, ker ni dovolj niti moralne spodbude in družbenega priznanja. Amaterskih dejavnosti ne bi smela zamenjati radio in televizija. Janez Gartner je opozoril, da ne odmerjamo za kulturne potrebe niti toliko denarja, da bi lahko povabili na gostovanje nekaj kvalitetnejših kulturnih skupin. To še ne bi bilo aktivno udejstvovanje prebivalcev, bi pa bil korak naprej. Predsednik sveta za izobraževanje in kulturo Vladimir Silvester je opozoril, da tri leta niso knjižnice, z izjemo matične v Trebnjem, dobile niti dinarja in da je potrebno nekaj ukreniti. Govorniki so opozorili tudi na strokovno izobraževanje kmetov in delavcev v bojznji, da bomo z zanemarjanjem izobraževanja naredili nepopravljivo škodo.

Ko je Franc Jevnikar pozval odbornike da je v odloku o preživninskem varstvu kmetov določena preizkušna preživnina, ki zneso le 10 oziroma 16 tisočakov na mesec, so se odločili, da je treba odlok ponovno proučiti.

M. LEGAN

■ KOCA NA DEBENCU je odprta vsak dan. Zal slaba cesta preprečuje večji obisk lepega in mirnega kotečka z edinstvenim razgledom s stolpa po vsej Mirenski dolini.

Kaj pripravljajo na Mirni za 150-letnico

Amaterji iz Kostanjevice bodo uprizorili Miklovo Zalo na prostem na dvorišču DANE — Odprli bodo šolsko razstavo in priredili zbor prosvetnih delavcev, ki so nekdanj poučevali na Mirni, ter njihovih učencev

Priljubljeni odbor za proslavo 150-letnice šolstva na Mirni, ki ga vodi ravnatelj šole Vladimir Silvester, je na petkovi seji sprejel okvirni program proslavljanja v začetku junija.

Vsekakor bo za obiskovalce zelo privlačen že prvi dan, sobota 4. junija, ko bo na dvorišču Dane uprizorilo prosvetno društvo Lojze Košak

iz Kostanjevice ljudsko igro Miklovo Zalo na prostem. Režiser Zave, znanj kulturni delavec Lado Smrekar, ki je domačin v teh krajih, se je rad odzval vabilu Kostanjevčani bodo na Mirni prvič uprizorili to igro na prostem.

Prvega dne praznovanja bodo odprli šolsko razstavo, kjer bo prikazana dejavnost šole, posebej pa poudarjen zgodovinski razvoj šole in kraja. Posebna komisija že zbira dokumente in preslikuje slikovni material iz NOB in let pred njo. Odbor prosi lastnike dokumentov, da podprejo delo komisije in pripomorejo, da se gradivo ne bo razgubilo in spomini tonili v pozabo. Priporoča se tudi za kak kos partizanske opreme, če ga je še kje mogoče najti.

Naslednji dan, 5. junija, bo zbor prosvetnih delavcev, ki so poučevali ali še poučujejo

na Mirni. Ker organizatorji nimajo vseh naslovov, prosijo vse tiste, ki so vzgajali mirensko mladino, da jim le-te sporočijo. Na zbor so vabljene tudi vsi nekdanji učenci in želja je, da bi ga zaključili v prijetnem obujanju spominov iz šolskih klopi na piskniku na Debencu. Ta dan bosta tudi dve kino predstavi v obnovljeni dvorani.

Tretji dan praznovanja bo posvečen krajevnemu prazniku. Dopoldne bodo na urejenih igriščih športne igre v me rilu občine, popoldne pa slavnostna seja krajevne skupnosti. Položili bodo tudi vence na spomenik Proti večeru bo zabavni del programa v gostiščih in na prostem. Bojan Kolenc bo odprl novo gostišče pod gradom.

Odbor za proslavo bi rad posnel kratek film o življenju kraja in šole, kar bi imelo tudi turistični pomen.

TREBANJSKE IVERI

■ V SREDO, 6. APRILA, je predaval Franc Režun pred polno dvorano v združenem domu o svojih vtiših s potovanja po deželah Bliznjega vzhoda. Zanimivo predavanje, ki ga je priredila Delavska univerza, so spremljali lepi diapozitivi.

■ DOLGO SE NI NIHCE ZMENIL za ostanke vitrine, ki sta jo razbila dva jerna mladeniča, katerima so čuvarji prometa odvzeli motor, ker sta se okajena peljala po avtomobilski cesti. Od jese sta popila še nekaj kozarec konjaka in pustila spomin v Trebnjem, kjer sta morala počakati naslednjega dne. Vitrina AVTOMOTO društva je zdaj že popravljena,

vsaj za ostala prazna.

■ STEVILO OBISKOVALCEV kino predstav v Trebnjem naste kljub vse večjemu številu televizijskih anten po strelah. Obiskovalci so predvsem iz okolice, vedno več jih pride tudi iz Mirne peči. Predvsem mlajši obiskovalci občajno končajo nedeljo v gostilni Opara. Izbor filmov ni tako slab, vendar vrtilj predvsem starejše filme. Znani ameriški film »V vrtincu je dokazal, da je moči tudi trikrat napolniti dvorano, če je film dober in znan.

■ V PONEDELJEK, 11. aprila, je v prosvetnem domu nastopil ansambel Antona Birtiča — Beneški fantje.

TREBANJSKE NOVICE

MIRNA PEČ SE NE MORE POMIRITI

Mirnopeška osnovna šola je morda izjemen primer, da v 110 letih, kolikor obstaja, ni menjala strehe nad glavo — Krive so finančne težave — Pripravljajo opremo za (novo) šolo, ki je še ni

V krajevnem leksikonu Dravske banovine iz leta 1937 piše, da je bila mirnopeška osnovna šola ustanovljena 1857. V tistih časih so bile učilnice v župniščih oziroma kaplanijah. Tudi v Mirni peči ni bilo drugače. Šolstvo si je postlalo v kaplaniji in sčasoma dobilo nekaj učilnic. Pa so ugotovili, da se šola nima več kam povečevati.

Leta 1931 so dali napraviti načrte za novo šolo, ki bi bila še dandanes moderna. Z načrti in željami naposled ni bilo nič. Tako je šolstvo dočakalo osvoboditev prav tam, kjer se je rodilo.

Sele po letu 1945 se je dalo malo bolj zadihati, ko so kaplanijo v celoti spremenili v šolo. Vendar problem ni bil do konca rešen. Otrok je bilo čedalje več in prostora je začelo zmanjkovati. Zato so spet začeli napeljevati prizadevanje za novo šolsko poslopje.

Nekako pred petimi leti je bilo o tem še celo veliko govora. Zahtevali so, da je treba problem prostorov skoraj rešiti. Pomislili so, da bi se rešili z adaptacijo obstoječih prostorov. To misel so opustili, ker se je na obzorju svetlikala boljše rešitev. Pristojni moške so rekli, da bo v Mirni peči kmalu stala nova šola. Do danes, ko smo doživeli že toliko sprememb na vsej črti in ko napredek

na isti črti ni tako majhen, pa se v zvezi z mirnopeškim šolstvom ni moglo doseči kaj več kot to, da so potrebo po gradnji dali na prioriteto listo.

Odvisni od kreditov ...

Da je v Mirni peči potrebna nova šola, povedo mnoga dejstva. Da vedno zmanjka denarja, je tudi znano. Lani je bila rešitev že zelo blizu, pa ... letos je spet daleč. Se dije. Vse je odvisno od tega, ali bo republika imela kredite. Občina denarja nima. Kot je povedal tajnik ObS Novo mesto Francj Kuhar, je po predlogu za finančni načrt družbenega sklada za šolstvo za novo mirnopeško šolo predvidenih le 20.000 Ndin (ali 2 milijona starih dinarjev). To bi zadostovalo za polog na kredit, ki bi ga najela občina, če bi tudi repu. blika zagotovila sredstva.

Težave so, o tem ni dvoma. V Mirni peči je nova šola potrebna in tudi o tem ni dvoma. Še zlasti ne, če naj šola dela po sodobnem predmetniku.

Stiska na preperelih tleh

Da bo bolj prepričljivo: šola ima 6 učilnic s skupno površino 202 kv. metra, 13 kv. metrov sanitarij, vodo iz kapnice in 409 učencev v dveh izmenah. In še, kar je najhujše: strah, da najmanjši

potresni sunek stavbo na preperelih temeljih nevarno zamaja. Znotraj, v učilnicah je videti vse drugo, samo tistega ne, kar smo vajeni v učnovzgojnih ustanovah: zastarelo pohištvo, špranje na tleh, razpokane kote, labirintske prehode iz prostora v prostor, obrabljene in hudo škripajoče stopnice in ... zamračene obraze šolnikov, ki tu preživijo pretežni del dneva. Tudi zunaj šola ni nič podobna šoli. V njeni neposredni bližini je odkupna postaja KZ, kjer živina z mukanjem pogosto moti pouk, okoli in okoli pa blata do gležnjev, kadar je dež. Skratka: neprimerna lokacija. Pa zahtevamo sodoben pouk v takem okolju!

Občani, Mirnopečani in drugi, so na zborih volivcev, sestankih, posvetovanjih in javnih tribunah že nekolikokrat »obdelovali« problem šole. Zadnja leta še celo. Ko so letos spet slišali nekaj o gradnji nove šolske zgradbe, so takoj pristali na samoprivek za opremo učilnic v njej. Medtem ko sredstva že zbirajo, pa je vprašanje, ali bodo letos naposled pričeli graditi ali ne, še vedno v meglicah. Vse je torej odvisno od tistega ČE DAS, DAM. Lahko se samo tolažijo z upanjem, da nekoč BO, češ: »Bodo pa drugi otroci na boljsem!« To pa jih v zahtevi po novi šoli najbrž ne bo pomirilo.

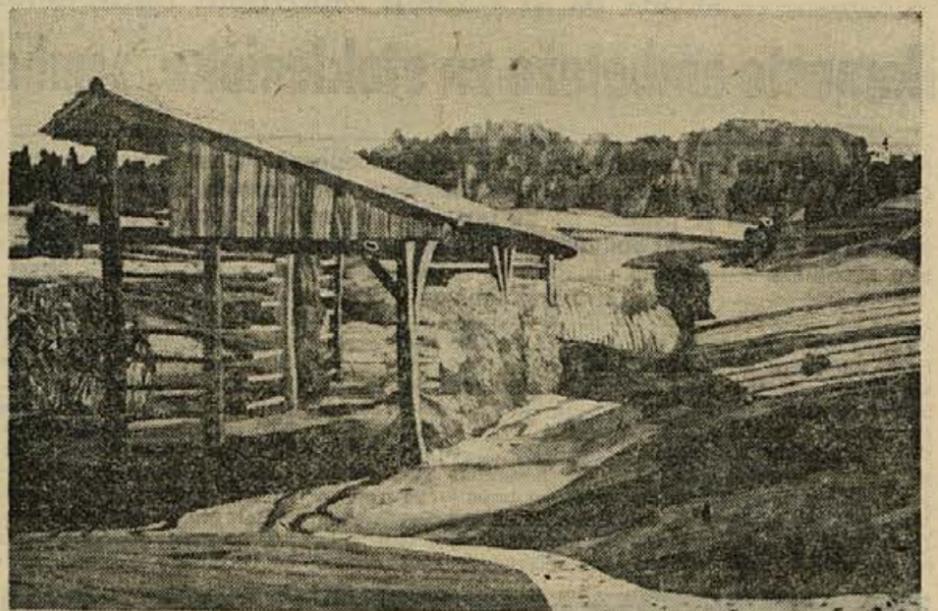
IVAN ZORAN

Bršlinska KS združena z novomeško

Krajevna skupnost v Bršlinu ni zaživele, zato so se občani na nedavnem zboru volivcev odločili, da se združi z novomeško. Svet novomeške krajevne skupnosti se je na zadnji seji strinjalo z združitvijo, vendar bodo zadnje besede o tem rekli občani.

KS Bučna vas ustanovljena

3. aprila so volivci v Kamencah ustanovili krajevno skupnost Bučna vas. V njej so vsa naselja od Male Bučne vasi do Karteljevega.

Ciril Podbevšek: Dolenjska pokrajina

RAZGOVOR O IZVOZU V NOVOMEŠKEM »LABODU«

Surovina je za 60 odstotkov predraga?

Tekstilna industrija dobiva dolarje za uvoz surovin in te surovine predela v blago, tega pa predrago prodaja predelovalni industriji — Z devizami naj razpolaga ta, ki jih ustvarja! — Z njimi naj kupuje surovine bodisi doma bodisi na tujih tržiščih, toda po svetovnih cenah!

Tovarna perila LABOD Novo mesto je izvozila lani za 169.590 dolarjev izdelkov. Na področja trde valute so izvozili neposredno za 105.600 dolarjev, v kooperaciji z drugimi tvrdkami pa še za 49.900 dolarjev, na vzhod pa so izvozili za 14.500 dolarjev.

Ce bi bila v gornjih zneskih upoštevana vrednost surovin, ki so jih dobavile tuje tvrdke LABODU neposredno, bi se vrednost vsega izvoza povečala na 200.000 dolarjev. Industrija lahke konfekcije se namreč vedno bolj loteva te oblike izvoza.

Celotna proizvodnja je bila lani vredna v LABODU 1 milijardo 825 milijonov Sdin. Če upoštevamo še izvozne premije, je LABODOV lanský izvoz predstavljala po vrednosti okoli 14 odst. celotne proizvodnje. Če ga ocenjujemo količinsko, so naredili za izvoz 164.000 srajc in pri tem predelali 328.000 m² blaga, kar je 20 odst. celotne proizvodnje po količini.

Iz pravkar povedanega sledi, da so bili za cene na mednarodnih tržiščih predragi.

saj je bil njihov izvoz manjši po vrenosti kot pa po količini. Še bolj po domače: v tujino so prodajali z izgubo! Zaradi previsokih cen domačih surovin pa se lahko konfekcija vedno bolj zateka k tzv. »plačanemu delu«. Tuja tvrdka-naročnik dobavi potrebne surovine, pri nas pa srajce samo izdelajo in tuja tvrdka plača delo.

Plačano delo bo najprimernejša rešitev tako dolgo, dokler ne bomo spremenili našega deviznega sistema. Doseči je treba, da bo razpolagal z devizami ta, ki jih ustvarja. Sele takrat bo lahko kupil bodisi na domačem bodisi na tujem tržišču surovine po svetovnih cenah in bo lahko enakovredno prodal kjerkoli.

Oglejmo si to na stvarnem primeru: svetovna cena za 1 m diolena, iz katerega so lani pri LABODU delali srajce, je 0,50 dolarja. Za vsako srajco so jim tuje tvrdke dobavile za 1,10 dolarja diolena, izgotovljena srajca pa velja 1,70 dolarja. 0,60 dolarja je pri vsaki srajci ostalo LABO-

DU za delo in potrošni material (sukanec, gumbi in podloga). To je skupaj 750 Sdin: 350 Sdin za potrošni material in 400 Sdin za delo. Takšna ponudba ni blesteča, sprejemljiva pa je.

Povsem drugače pa je, če prodajajo na tujem tržišču srajce iz domačih surovin. Domači diolen je bil lani po 1000 Sdin meter, kar je približno 0,80 dolarja. Ker porabijo za 1 srajco 2,20 m blaga, jih torej samo blago stane v tem primeru 1,80 dolarja, srajco pa lahko prodajo za 1,70 dolarja. Vse delo morajo opraviti zastoj in dati zastoj še gumba, sukanec in podlogo. Sprememba deviznega sistema je torej več kot potrebna.

MILOŠ JAKOPEC

Z asfalta v jarek

Na cesti III. reda pri Dolnjem Kronovem se je 12. marca pripetila prometna nesreča vozniku Viktorju Pišterju iz Spodnjih Lakan pri Mokronogu. Z mokronega asfaltnega cestnišča ga je zaneslo v obcestni jarek, kjer je z levo stranjo vozila zadel v greben in obtafal. Škodo cenijo na 150 N dinarjev.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Komisija za sprejemanje in odpoved delovnega razmerja pri

KOMUNALNEM PODJETJU TREBNJE

razpisuje prosti delovni mesti:

elektro varilca kleparja

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

OD po pravilniku.

Pismene prošnje z navedbo kvalifikacije in dosedanje zaposlitve je treba poslati na upravo podjetja do 25. aprila 1966.

Po sklepu združnega sveta

razpisuje

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev

dne 17. aprila 1966, ki bo na delovišču Velika Loka pri Bukovcu ob 8. uri, in v Trebnjem pri mehanični delavnici KZ ob 10. uri

Na licitaciji bodo naslednji stroji:

- 3 traktorji Ferguson 35
- 3 traktorski dvobrazdni plugi
- 2 škropilnici »Biserka«
- 1 rezalnik za meso
- 1 mešalec za meso
- in druga drobna kmetijska mehanizacija

Eno uro pred licitacijo za privatni sektor ima prednost pri nakupu družbeni sektor.

Kmetijski Grm se začenja pri Slapu

V devetinsemdesetih letih je dala kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu 1.809 absolventov, nad 700 tečajnikov (med leti 1936 in 1952) ter nad 200 traktoristov. Od ustanovitve 1886 do danes se je zvrstilo v vodstvu šole sedemnajst direktorjev in nad 40 predavateljev (med temi 11 inženirjev) za nekatere strokovne predmete. Jeseni praznuje šola 80-letnico obstoja

Predhodnica grmske šole je bila Vinnorejska in sadjarska šola v Lanthieriji graščini na Slapu pri Vipavi. Ustanovni pečat tej, prvi slovenski kmetijski šoli, je dal kranjski deželni zbor leta 1873. Ker Slap ni imel pravega zaledja, se je deželni zbor 14. oktobra 1884 odločil šolo premestiti. 23. januarja 1886 je sklenil, da se šola preseli na Grm pri Rudolfovem. Ze istega leta je lastnik grmske graščine Anton Vincenc Smola pristal na prodajo svojih posejil in posestva za 30.442 goldinarjev in 50 krajcarjev. Tako so že 18. novembra 1896 tu odprli ustanovo z uradnim nazivom Vinarska, sadjarska in poljedelska šola. Direktor je postal Rihard Dolenc, ki je šolo vodil vse do leta 1902, ko ga je nasledil Viljem Rohrman.

OD GOLDINARJEV K DINARJEM

Ob ustanovitvi je imela grmska šola posestvo, ki je merilo 35 ha, že čez dve leti pa se je toliko povečalo, da je bilo vredno 62.000 goldinarjev.

Sprva dveletna šola je imela zimski in letni tečaj, kjer so se kmečki sinovi učili 22 predmetov in se praktično izpopolnjevali pod nadzorstvom učiteljev. Prvotni program šole je veljal za dobrih dvajset let, dokler niso leta 1908 skrajšali pouka na eno leto. Tako je bilo do 1919. Šola se je tedaj uradno imenovala Kranjska kmetijska šola na Grmu.

Po prvi svetovni vojni je šolo neposredno vodilo ministrstvo v Beogradu, ki je tedaj dajalo tudi denar. Kasnejši naziv Državna kmetijska šola so morali 1925 opustiti, ker je ministrstvo zahtevalo, da se mora šola imenovati Specialna živinorejsko-poljedelska šola, kar je hkrati pomenilo, da mora ustanova delati v občutno zoženem obsegu.

1928. je pokroviteljstvo nad grmsko šolo prevzel oblastni odbor v Ljubljani. Ta je ustanovo znatno finančno podprl.

Grmska šola je tažo leta 1936 dočkala 50-letnico. Jubilej so proslavili

zelo slovesno. V premoženjski knjigi je bilo zapisano, da vima šola že 66,75 ha zemljišč, 80 prašičev in 30 glav goveda.

Solska kronika našteva zelo razgibano dejavnost tudi za vsa nadaljnja leta. Med drugim so poskrbeli tudi za notranjščino stavbe in 1937. povabili akademskega slikarja Franca Sternena, da je restavriral znamenito umetnino v stolpu.

MED ORGANIZACIJAMI IN REORGANIZACIJAMI

Obdobje druge svetovne vojne je grmska šola še kar srečno prestala, saj jo je prizadel le bombni napad 30. marca 1945. Stavbo so naslednje leto popravili, tako da se je že jeseni lahko pričel pouk v enoletni splošni kmetijski šoli.

V letu 1947 je šola pridobila 25 ha v Srebrničah.

Leta 1951 je prišlo njeno premoženje pod Glavno upravo za kmetijstvo LRS. Na Grmu je bila tedaj postaja za obnovo sadjarstva in vinogradništva (za šest nekdanjih okrajev).

Še istega leta, jeseni 1951, je bila na Grmu organizirana dveletna poljedelska šola.

Preprečimo napake pri paši na hoji!

Od maja preteklega leta je zaživelo čebelarstvo društvo v Dol. Toplicah. Na svojem območju ima 53 čebelarjev, od teh je 40 članov društva. Na obnem zboru 13. marca so razpravljali, kako bi naredili društvo še bolj delavno. Čebelarjem so priporočili, naj berejo glasilo Slovenski čebelar. V aprilu bodo priredili predavanje o čebelarstvu. Koristno bi bilo, da bi v osemletkah ustanovili čebelarске krožke.

Na območju čebelarstva so obsežni gozdovi hoje, kamor vozijo čebele tudi čebelarji iz drugih krajev na pašo. Odbor je zaradi raznih napak pri tem določil, koliko panjev je mogoče postaviti na vsako pasišče. Vsak tuj čebelar, ki bo pripeljal čebele na pašo, se bo moral prej javiti čebelarškemu društvu Dolenjske Toplice.

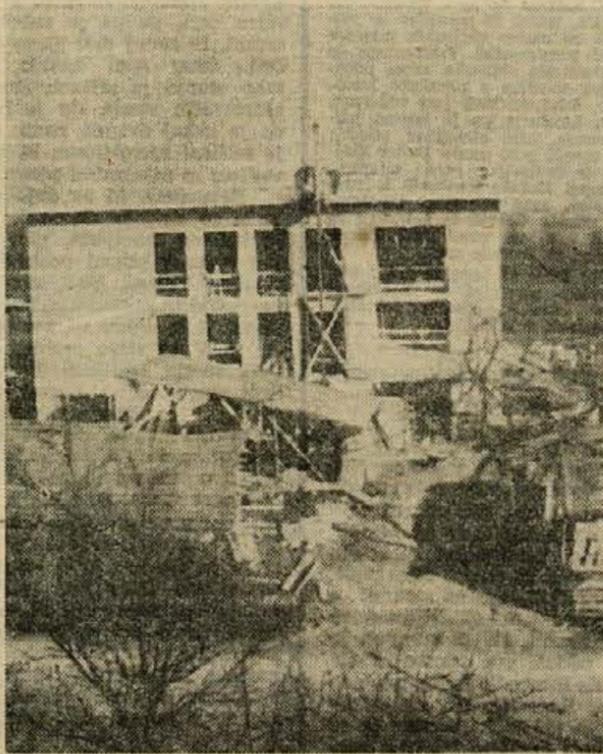
D. G.

KMALU PO NOVI GESTI

Iz Štrauberka v Novo goro

Med Štrauberkom in Novo goro do nedavnega ni bilo poti, kaj šele cesta. Prebivalstvu je bil to trn v peti, pa se je odločilo, da si samo kaj uredi. V drugi polovici preteklega leta so na sestanku izvolili gradbeni odbor, 5. oktobra pa že začrtali traso nove ceste »čez drn in strna od Štrauberka proti Novi gori. Pobudnika za delo sta bila Štrauberčana Leopold Piletič in Franc Blažič. Vaščani Štrauberka, Lešč, Sel, Gor, Grčevja in Jagodika so krepko zasadili lopate v zemljo in novi cesti uredili smer. Jeseni so opravili veliko prostovoljnega dela. 28. marca so delo nadaljevali in bo cestna trasa dokončana v nekaj dneh. Pri delu je pomagalo GG iz Novega mesta, ki je dalo 400.000 din in buldozer, KGP Brežice je pomoč obljubilo, krajevna

skupnost Otočec pa je sklenila akcijo podpreti z 200.000 din. Prebivalstvo je hvaležno za pomoč.

Sentjernejskemu prebivalstvu se bo uresničila dolgotrajna želja, ko bo začel delati zdravstveni dom, ki je te dni že pod streho. Če bo šlo vse po sreči, bo dom odprt 29. novembra letos. V njem bodo zobna in splošna ambulanta, lekarna, posvetovalnica za matere in otroke ter dve stanovanji za zdravnike. To bo velika pridobitev za vso šenjernejsko dolino (Foto: P. Miklič)

Samo dobra volja ne zadostuje

Tako pravijo v Orehoviči pri Sentjerneju, kjer so pripravili že ves material za združni dom. Material so začeli zbirati pred tremi leti, prispevali pa so skoraj vsi kmetje. Zdaj je tudi temelj deloma že zabetoniran. Zaradi pomanjkanja denarja se je zataknilo.

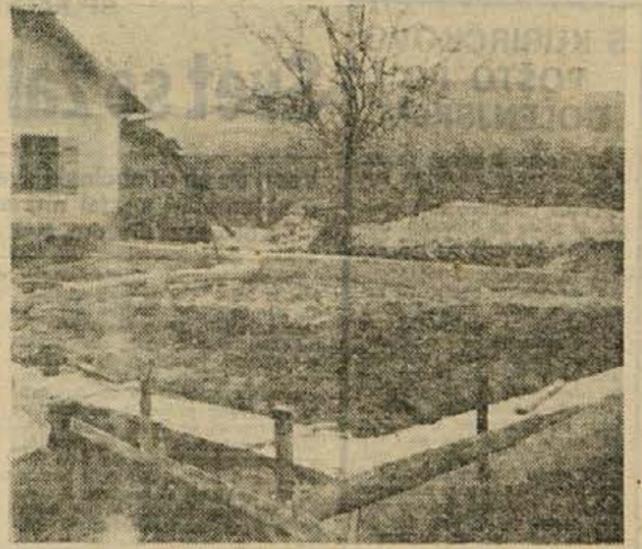
Predsednik krajevne skupnosti je rekel: »Če bo občinska skupščina v Novem mestu prispevala 700.000 starih dinarjev, ki jih je obljubila, bo dom še letos pod streho. Če tega ne bo, se bojim, da se bo začel material (zlasti cement) kvariti. Orehovičani in okoliški prebivalci so množično darovali les, pomagali s prostovoljnimi delom pri zemeljskih izkopih in betoniranju temeljev, tesarji pa so les brezplačno obtesali. Vrednost del cenimo na okoli 3 milijone starih dinarjev. Nekateri so prispevali sredstva z obveznic ljudskega posojila za obnovo Skopja. Teh sred-

stev je 156.000 starih dinarjev. Ljudje so se pripravili pomagati, vsega pa le ne moremo zahtevati od njih. Zato upamo, da bo le prišla pomoč od občine in da bomo dom spravili pod streho.«

Novomeška strelska liga

Za tekmovalje v novomeški občinski strelski ligi se je prijavilo sedem strelskih družin. Tekmujejo s 30 strelci. Liga se je začela 6. aprila, po prvem kolu pa je stanje takole:

»13. maja: 1862 krogov, 28,6 točke, Milan Majcena: 1822 krogov, 28,2 točke, Novoteks (20 strelcev) 1327 krogov, 23,2 točke, Birčna vas: 1760 krogov, 17,6 točke, Viniko Paderšič: 1579 krogov, 15,7 točke in Zelezničar (20 strelcev): 1226 krogov, 12,2 točke. — Pionir je bil prost.«

Temelji so postavljeni in bi bila škoda, ko bi jih zarastle koprive. (Foto: Polde Miklič)

Predlog za samoprispevek

8. aprila popoldne je svet novomeške krajevne skupnosti razpravljalo o uvedbi krajevnega samoprispevka za ureditev ulic, cest, poti, vodopreskrbnih objektov in kanalizacije. Delavci in uslužbenci naj bi plačali 1 odstotek od osebnih dohodkov, obrtniki in osebe svobodnih poklicev 1 odstotek od davčne osnove oziroma 50 Ndin v pavšalu, če e njihova osnova manjša od 5.000 Ndin, lastniki kmetijski zemljišč pa 2 odstotka od katastrskega dohodka. Samoprispevka ne bi plačevali delavci in upokojenci za prejemke do 350 Ndin, vajenci, dijaki in študentje, socialni podpiranci in tisti lastniki, ki imajo malo katastrskega dohodka. Letos bi se nabralo 150.000 Ndin samoprispevka. O uvedbi samoprispevka bodo morali razpravljati še občani, ki so svojčas zavrnili odlok o prispevku na uporabo mestnega zemljišča.

Vlomilec v PIONIRJEVI menzi

V noči med 9. in 10. aprilom je neznanec vlomil v PIONIRJEVO menzo v Bršlinu. V oknih in vratih je razbil vse šipe. Nekaj gotovine, ki jo je našel v pisarni menze, si je prisvojil. Preiskava je še v teku.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Zadnjih 14 dni go darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Aleksander Zupan in Jože Gorenc, člana kolektiva IMV Novo mesto; Anton Gregorič, klepar iz Bršlina; Jože Surla, član kolektiva Cestno podjetje Novo mesto; Franc Brule in Marija Erjavec, člana kolektiva Pionir Novo mesto; Marija Ueman, gospodinja iz Gabrja; Ana Trante, gospodinja iz Gabrja; Franc Gazvoda, upokojenec iz Brusnic; Rozalija Plut, članica kolektiva Zdravstveni dom Crmonej; Elizabeta Franko, gospodinja iz Gabrja; Franciška Cerne, gospodinja iz Gabrja; Pepca Matko, gospodinja iz Gabrja; Franciška Erjavec, gospodinja iz Gabrja; Stanislav Franko, delavec iz Gabrja; Marija Lukše, gospodinja iz Velikih Brusnic; Franc Vidrih, posestnik iz Smolenje vasi; Marija Seničar, gospodinja iz Smolenje vasi; Ivan Seničar, posestnik iz Smolenje vasi; Alojz Prešern, posestnik iz Smolenje vasi.

Danilo Kovačič, Lado Jane, Franc Hrovat in Anton Kastelic, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Janez Salehar, Stane Senica, Cilka Pršina, Franc Kren, Pepca Zupančič, Milan Pelko, Zalka Bradač, Branko Matkovič, Anica Vidle, Olga Pezdrišek, Mimica Senica, Mimica Uhan, Marjeta Pelko, Viniko Križe in Jože Peršina, člani kolektiva BOR Dolenjske Toplice; Avgust Bradač, Marjan Bradač, Janez Senica, Stane Tavčar in Ivan Bšan, člani kolektiva Gorjanci Straža; Viktorija Košir, gospodinja iz Dolnje Straže; Ivanka Rohida, gospodinja iz Sela; Franciška Gršič, gospodinja iz Rodin; Nina Nučič, članica kolektiva Zdravilišče Dolenjske Toplice; Antonija Struna, gospodinja iz Velike Clikave; Marija Zeljko, članica kolektiva Zdravilišče Dolenjske Toplice; Jože Zupančič, posestnik iz Selišč; Franc Krušič, oblikovalec iz Poljan, enloD

»Stric, ti si svinja!«

Stal sem na Glavnem trgu, je odvrnil: »Tiho bodi, prekleta coprnica! Kaj te pa bri-ga! Otrok je moj!« Opazil sem skupino moških in žensk, med katerimi je bil tudi otrok. Star je bil morda 5 ali 6 let. Otrokova obleka je bila zanemarjena in njegov obraz je bil umazan. Družba je bila popolnoma pijana. Glasno so peli in nadlegovali mimoidoče.

»Hodili so od gostilne do gostilne in preklinjali. Otrok je ponavljal, kar je slišal. Obrad-al se je k neznanim ljudem ter jih ogovarjal: »Stric, ti si svinja!« Ali pa: »Ti prekleta prasič!« Njegovo spremstvo se je smejal in ga spodbujalo. Neka ženska je očitala pijani skupini, da vodijo s seboj otroka. Moški pa ji

je odvrnil: »Tiho bodi, prekleta coprnica! Kaj te pa bri-ga! Otrok je moj!« Slišal sem tudi to, da je otrok zajokal: »Oče lačen!« Ta pa je le zavpil: »Beštija, daj že enkrat mir!« Končno so z otrokom vred zavili v naslednjo gostilno ter ga potolažili s kozarcem vina.

KDO BI MORAL OB TAKIH PRIMERIH UKREPATI? M. DIMITRIČ

Tovornjaka trčila na ovinku

10. marca popoldne je Branko Radulović vozil tovornjak proti Gornjim Pomikvam, ko mu je v ovinku pripeljal naproti po levil tovornjak z voznikom Vinkom Janičičem. Vozili sta trčili, škoda pa cenijo na 1.500 N dinarjev.

Novomeška kronika

ODKAR IMA RADIOSERVIS boljše in večje prostore v Dilančevi 5, kamor se je preselil iz majhnega lokala na Glavnem trgu, opravlja usluge dosti hitreje. Vsako popravilo, če ne gre za večje okvare z zamenjavo delov, ki jih ni mogoče dobiti, je v enem dnevu gotovo.

SMETARSKIH POSOD pred vrati hiš ob glavnih mestnih ulicah res ni lepo videti. Navadno je okoli njih še polno smeti in odpadkov. Če stoji posoda s smetmi še pred trgovinami kot sta prodajalna KZ na Ljubljanski cesti in prehranska nasproti osnovne šole, je toliko slabše. Ali ne morejo najti primernejšega prostora, skritega očem?

V KONFEKCIJSKI PRODAJALNI podjetja Krojač pri mostu so pred kratkim znižali cene nekaterim izdelkom od 20 do 60 odstotkov. Moške poletne obleke iz balonske svile so že v nekaj dneh pošle, medtem ko imajo v prodaji še nekaj ženskih balonarjev, primernih za deževne dni.

OTOSKO IGRISCE je spet zanemarjeno kot vsako pomlad.

Vrtičkaj je bil lani popravljen, a je spet vse vegetat, deske na sediščih so odlomljene in že posejemo brezbarvne. Sprehajalci me-joje ogrizke, lupine in papir kar pod klopi. Mar zato, ker niso navajeni reda — ali zavoljo do roba polnih košev za smeti?

MESTNA ORGANIZACIJA RK ima danes ob 19. uri v dvorani sindikalnega doma občni zbor. — Vabljeni so vsi člani, še posebej pa prebivalci, ki so v minulem letu dobili od RK kakršnokoli pomoč ter stari otrok, ki so bili na zdravljenju in v počitniških kolonijah.

ZE DOLGO NI BILA tržnica tako slabo založena kot minuli ponedeljek. Jajca so prodajali po 55 in 60 dinarjev, solato po 400 dinarjev kilogram ali berivko na merico po 100 starih dinarjev, mehko solato v glavčah po 50 dinarjev, regrat po 50 dinarjev, mleko po 140 dinarjev, jabolka po 200 dinarjev in tako dalje. — Med kupci je vse več zanimanja za semena in sadike.

RODILI STA: Ivanka Košmrlj s Karlovške 19 — Mojca in Anica Bele iz Strojarske 3 — Ireno.

Plaz drsi na Cesto herojev

Občinski organi za promet in predstavniki Cestnega podjetja so se dogovorili, da odstranijo nevarnost na tistem predelu Ceste herojev v Novem mestu, kjer grozi zemeljski plaz. Plaz se namreč že dalj časa počasi pomika proti cesti, ustavitv pa bi ga bilo mogoče z betonsko škarpno. Zgraditev te je predlagala tudi komisija, ki si je nevarni cestni predel pred tedni ogledala.

to pšenica, koruza, krompir, lucerna in hmelj; v hlevih redijo 100 glav goveda, v svinjarnih pa je prostora za 120 prašičev.

Dijakom je omogočeno, da se kot bodoči kmetijski strokovnjaki oziroma tehnikarji seznanijo s tehnologijo pridelovanja in priraje. V ta namen imajo na voljo razne stroje za opravljanje domačih vseh poljskih del, za dela na travnikih, v sadovnjakih, vinogradih in na drugih obdelovalnih zemljiščih. Tudi pri rejli goveda in prašičev lahko spoznavajo sodobne postopke.

V zadnjih letih pospešuje šola, kot smo že rekli, predvsem živinorejsko poljedelsko smer. Obe panogi sta enako pomembni. Ob upoštevanju tega bo sestavljen tudi nov učni program, ki bo vsaj obrisno veljal za vse slovenske kmetijske šole. Z njim bo pouk razširjen, tako da bodo dodatno poučevali nekaj predmetov. To narekuje predvsem ugotovitev, da je znanje absolventov, ki zdaj dokončajo šolo, preveč samo poljedelsko in živinorejsko, torej preozko. Praksa dandanes potrebuje tehnike širših obzorij, strokovnjake, ki so vsestransko uporabni. Razmišljajo celo o tem, da bi posebej odprli oddelek, v katerem bi se izučevali tehniki za kooperacijo.

Torej velikimaki napredek pred novim jubilejem — 80-letnico!

»KRAVATNE« TEHNIKE JE NAREDILA MENTALITETA

Sedanji direktor grmske kmetijske šole inž. Niko Rihar zanika trditve, da

vzgajajo kmetijske šole tako imenovane tehnike s kravatami. »Narava dela na naši šoli je taka, da dijake prav silil k poznavanju fizičnih del,« zatrjuje in dokazuje s samim urnikom: »Na 140 ur teoretičnega pouka pride 50 ur prakse. Potrebno je poudariti, da dijaki prvega in drugega letnika štejejo za prakso izključno kmečka dela. Šele, ko »absolvirajo« ta dela, dobijo v roke stroje. Četrtil letniki se morajo obvezno naučiti voditi traktor s priključki.«

»Razen tega,« dodaja inž. Rihar, »imajo naši dijaki obvezno mesec dni prakse med rednimi šolskimi počitnicami. Prva dva letnika jo opravljata na šolskem posestvu, tretji pa pri kmetijskih organizacijah. Najboljše dijake pošljemo na prakso k naprednim koroškim kmetom v okolico Celovca. Člani esperantskega krožka, dva ali trije, pa preživijo počitniško prakso redno v Holandiji.«

»Seveda smo slišali očitke, češ da se pri nas vzgajajo »kravatni« tehniki. Na kratko jih lahko zavrnem: »kravatni« tehniki so se rodili v glavah tistih ljudi, ki mislijo, da tehnik ne sme prijeti za ročke pluga, ali za motiko, ali sestri za traktor. Kmetijski tehnik ni številčkar, statistik in ne vem kaj še vse, temveč delavec, ki zna vsa dela strokovno opraviti! Zakaj vse več naših absolventov se ne zaposli, temveč ostane doma ter dela na domači kmetiji. Kakšen vpliv imajo ti »nekravatni« tehniki — kmetje na okolico, si lahko razložimo s starim rekom: zgledi vlečejo!«

IVAN ZORAN

S KURIRČKOVO
POŠTO PO
DOLENJSKEM

11. aprila dopoldne so na Bučiči izročili pionirjem kurirčkovo pošto, s čimer se je začela tradicionalna krošna pot te pošte po Sloveniji. Kurirčkova pošta bo končala pot v Ljubljani, kjer jo pričakujejo 20. maja.

V novomeško občino so kurirčkovo pošto prinesli že v ponedeljek, 11. aprila. Od tam je odstopovala v Smarjeto, Otočec, Novo mesto, naslednji dan pa v Smihel, Bircno vas in Laze, kjer so jo pričakali pionirji črnomalske občine. Lepo so jo sprejeli v Senucu, 13. aprila pa je bila na Občih pri TV-15. Poljanski pionirji so jo izročili Dolenjskim Toplicam. Od tam je pošta potovala v Sotesko, kamor pripispe danes ob 9. uri. Ob 12. uri jo bodo sprejeli na Dvoru, ob 15. uri pa v Žužemberku. V Dobravi pri Dobrušici jo bodo jutri sprejeli pionirji trebanjske občine. Do 23. aprila bo kurirčkova pošta potovala po trebanjski, sevnjski, krški in brežiški občini. 23. aprila ob 16. uri bodo torbo s pošto prevzeli v Prekopi, naslednjega dne pa bo ostala v Sentjerneju. 25. aprila jo bodo ponesli skozi Orehovo, Gaberje, Brusnice, Stopiče v Senjosti, kjer bo ob 17. uri svečanost. 26. aprila bodo torbo prevzeli stopičski pionirji in jo na vrhu Gorjancev ob 10. uri izročili pionirjem metliške občine. Iz Metlike bo šla pošta v Podzemelj, kjer jo bodo sprejeli 27. aprila ob 9. uri. Istega dne bo prispela spet v črnomalsko občino. Pošta bo zatem obredila še kočevsko in ribniško občino.

V vseh krajih, znanih iz narodnosvobodilne borbe, bodo ob sprejemu kurirčkove pošte pionirski mitingi, kar bo nedvomno pritegnilo tudi prebivalstvo.

MARJAN TRATAR

Mladinski šahovski
turnir v Kočevju
končan

Mladinsko šahovsko prvenstvo Kočevja za leto 1966 je končano z zmago Maksa Volka, ki je dosegel 11 točk. Za njim so se zvrstili Rudi Karničnik, Teodor Dobrič, Djordje Stjepančić in drugi. Turnir ni normalno potekal, ker je bilo preveč izostankov. Proti koncu so točke izgubljali samo zaradi tega. Igralo je 14 šahistov. Po misljenju nekaterih šahistov bi bilo bolje, če bi nastopilo manj šahistov, a ti kvalitetnejši. Prav gotovo ne bi smeli na takem turnirju sodelovati igralci, ki so v 13 koltih zbrali komaj pol ali eno in pol točke. — Pri prihodnjih turnirjih bi bilo dobro sedanjemu izkušnje upoštevati.

Kočevski športni
zapis

ORODNA TELOVADBA — Področje tekmovanja ki je bilo minulo nedeljo v Novem mestu, je bilo hkrati izbirno dolensko za udeležbo na republiškem. Sodelovali sta samo dve vrsti iz Kočevja, zato pa bodo zastopali Dolenjsko v višjem in nižjem oddelku pionirji TVD Partizana Kočevje. Ni razveseljivo, da vsa Dolenjska premore samo dve vrsti pionirjev iz orodne telovadbe. Upamo lahko, da nas bodo konec aprila v Ljubljani dobro zastopali!

ROKOMET — V sredo, 6. aprila, so se učenci osnovne šole Mirka Bračiča pomerili v tradicionalni tekmi s prvimi razredi gimnazije. Navijačev je bilo dovolj. Rezultati — moški (v korist gimnazije) 13:8, ženske 6:6.

STRELSTVO — Srečanje obeh šol je bilo tudi v strelstvu. Tekmovali so z različno puško po pet strelcev in po 20 strelcov. Zmagali so strelci osnovne šole Mirka Bračiča s 590 krogi, gimnazija pa 430 krogov. Najboljši je bil Srečko Novak iz osnovne šole Mirka Bračiča, ki je dosegel 140 krogov.

A. ARKO

Dve zmagi kremelj-
skih rokometišev

Kremeljski rokometiši so igrali pretekli teden s Sevnico in s Hrastnikom. Obe tekmi so tesno, toda zaslužno zmagali: s Sevnico 16 : 14 (8:9), s Hrastnikom pa 22 : 21. Najuspešnejši je bil J. Logar, ki je dal v obeh tekmah kar 21 golov.

D. B.

Pionirji so tekmovali
za občinsko
prvenstvo

10. aprila je bilo v novomeški osnovnošolski telovadnici občinsko šahovsko prvenstvo za pionirje in pionirke. Prijavljenih je bilo 13 ekip, tekmovala pa se je udeležila 8. Pogrešali so predvsem smiljske, stopičske in sentjernejske pionirje. Med mlajšimi pionirji so zmagale Dolenjske Toplice s 6 točkami pred Otočcem in Vavto vasjo. V skupini starejših pionirjev je zmagala osnovna šola Kaptja Rupena iz Novega mesta s 13 in pol točkami pred Dolenjskim Toplicam 9. Vavto vasjo 7. Otočcem in Brusnicam. Pionirki ni bilo, zato tudi občinskega prvenstva za nje niso izvedli.

MARJAN TRATAR

Svet se žal ni niti enkrat sestal!

Vest, da se ni občinski svet za telesno kulturo ob tako pereči telesnovzgojni problematiki sestel niti enkrat, je sprožila začudenje tudi na Senovem — Kot vsem drugim, tudi Senovčanom manjka pri telesni kulturi denarja

Telesno vzgojno društvo Partizan je letos že v začetku spomladanskega leta v Senovem razvilo delo v vseh sekcijah. Le v nogometu je nekoliko slabše, ker sta odšla dva igralca. Izgubo skušajo nadomestiti z rednimi treningi. V nogometnem moštvi je 22 igralcev in vsi redno prihajajo na treninge. Letos so že igrali s TSS Krško z rezultatom 8 : 0 za Senovo, s Celulozarjem Krško 4 : 3 za Senovo in 6 : 8 za Krško, s Sevnico pa so igrali neodločeno 3 : 3.

V nedeljo, 10. aprila, so letos prvič igrali za prvenstvo. V teh tekmah se bodo Senovčani pomerili najprej z Zalcem in Rogoško Slatino, nato pa še z drugimi moštv.

Z denarjem je v nogometnem klubu bolj slabo. S 40 tisočaki, ki jih imajo na razpolago, ne bodo mogli odigrati prvenstvenih tekem, saj bi potrebovali zanje najmanj pol milijona Sdin.

Nekaj pomoči pričakujejo od občinske zveze za telesno kulturo, čeprav ta ob 2 milijonski dotaciji, ki jo je dobila od Obs Krško, ne bo mogla veliko pomagati. Najbrž bi bila dotacija večja, če bi bila občinska zveza za telesno kulturo bolj delovna. Kot je bilo slišati na seji Obs, se svet za telesno kulturo ni sestel niti enkrat!

Zaradi pomanjkanja denarja so na Senovem prenehale delovati še nekatere športne sekcije: atletska, košarkarska, namiznoteniška in hokej na travi. V hokeju na travi so bili Senovčani pred leti slovenski prvaki. Odbojka in namizni tenis delujeta le občasno. Na igriščih ni primernega poslopja za inženir, pa tudi inventarja ni, ker ni s čim plačati zavarovalnin.

Igrišče so doslej igralci urejali sami. Morda bi bilo bolj prav, ko bi vse športne objekte v občini prevzela občinska zveza za telesno kulturo, kot je to drugod.

R. K.

Sevnica : Laško 2:1

V prvem kolu zasavske nogometne lige sta se v nedeljo v Laškem srečali moštvi NK Laško in NK Partizan iz Sevnice. V zanimivi tekmi so zmagali gostje z rezultatom 2:1. Ker je pred tekmo deževalo, je razmočeno igrišče onemogočilo lepšo igro. Gola za Sevnico sta dosegla Petrovšek in Smuc, medtem ko domačini niso izkoristili enajstmetrovke. — Zmaga je potrdila dobro formo Sevnčanov, ki že dolgo niso doživeli poraza.

B. B.

PO ZANIMIVEM SESTANKU NOVOMEŠKIH
SPORTNIH DELAVCEV

ODLOČNE ZAHTEVE

Po daljših pripravah je v Novem mestu končno ustanovljeno enotno športno društvo, ki bo pod svojim okriljem združevalo večino športnih panog. Njegovo ime je: **SPORTNO DRUŠTVO NOVO MESTO**. Izven društva bo gimnazistka (ta bo ostala pri TVD Partizan), potem odbojka (ligaška ekipa se je preselila v SSD Novotek) ter kletanje in balinanje (SSD Pionir). Društvo bo kot predsednik vodil Ludvik Kebe, kot podpredsednik pa mu bo pomagal Slavko Dokl, ki bo hkrati tudi predsednik atletskega kluba.

Z namenom, da bi v delo novega društva vključili čim več delavoljnih športnih delavcev, je Občinska zveza za telesno kulturo Novo mesto — kot pobudnik integracije doslej samostojnih športnih kolektivov — pretekli četrtek sklicala sestanek novomeških športnih delavcev. Zal se je od okoli 40 vabiljenih (nekateri baje niso prejeti vabil) odzvala le slaba polovica, kar nikakor ni razveseljivo. Se manj razveseljivo pa je, da se je po uvodnih besedah predsednika ObZTK Jožeta Cvitkoviča razprava obrnila v glavnem samo v eno smer.

Predsednik ObZTK je sprožil vprašanje delovnega načrta novega društva. Ugotovil je, da je bilo doslej vse preveč razdrobljenosti, da so pre malo pozornosti posvečali množičnosti in da bo treba zaradi pihlih finančnih sredstev izdelati prioriteten listo športov in se pri strokovnem delu v glavnem nasloniti na amaterje. Ko pa je odprl razpravo o načinu vključevanja v vrste organizatorjev, trenerjev in sodnikov, se je zaključilo.

Ze prvi govornik — predstavnik atletskega kluba prof. Jože Glonar — se je v glavnem omejil na vprašanje financiranja dejavnosti posameznih klubov. Tudi ostali so se dalj časa zadržali pri tem vprašanju, ki je življenjskega pomena za delovanje klubov in sekcij. Upravičeno so izrazili bojazn, da so vsi načrti zaman, če bo za posamezne klube, posebno za večje kot so atletski, rokometni, nogometni itd., tako malo sredstev kot so jih na ObZTK privedli v predlogu letošnjega proračuna. Ob današnjih cenah rekvizitov, opreme, prevozov itd. bi 300.000 starih dinarjev zadostovalo le za nekaj mesecev. In kaj potem?

Razprava je bila ostra. Vmes so bile na račun ObZTK tudi zelo pikre pripombe. Posamezni športni delavci kot na primer predsednik TVD Partizana Janko Petrič, predstavnik rokometišev Slavko Vidmar in še nekateri so menili, da bo reorganizacija zaman, če se ne bo pričela pri vrhu — pri ObZTK. Če hočemo zagotoviti uspešnejše delo klubov in sekcij, je treba najti notranje rezerve. In kje naj bi bile? V administrativnem aparatu ObZTK, kateremu naj bi bilo v letošnjem letu po predlogu proračuna ObZTK namenjeno 41 % vseh sredstev ObZTK!

Ko smo si predlog proračuna podrobneje ogledali, smo videli, da je za osebne izdatke in honorarje predvideno kar 4.150.000 starih dinarjev, za celotno dejavnost športnega društva pa le 2.390.000 starih dinarjev. Tu res ni pravega sorazmerja, kot je ugotovil prof.

Glomar in za njim še drugi. Nujna bo korektura. Izhod je v zmanjšanju administrativnega aparata, s čimer bi prihranili vsaj poldrugi milijon, na mestu pa je tudi predlog, da se določijo prioriteten lista športnih panog. Odločiti se je treba, katere panoge bi veljalo dobro podpreti (predvsem one, ki imajo tradicijo in dobre pogoje za napredek) in jim zagotoviti nemoten razvoj. Takšen način je boljše od dosedanjega, da se je vsakemu dalo malo, toda noben klub ali sekcija ni imel toliko, da bi se izognil životarjenju.

Ni naš namen, da bi se spuščali v podrobnosti zelo živahne razprave, ki je marsikaj razkrila. Prepričani smo, da so bile vse kritične pripombe dobrosmjerne in da bodo našle svoj odmev. Prav tako smo prepričani, da bodo uredniški nekateri zelo koristni predlogi, ki so jih poleg že omenjenih tovarišev podali še prof. Smerdu, Ruža Kovačič, Igor Penko, Ludvik Kebe in drugi.

Izvršni odbor ObZTK bo imel ob številnih, a tehtnih predlogih težko in odgovorno nalogo. Ker pa vemo, da ga sestavljajo izkušeni telesnokulturni delavci, bo znal ločiti zrno od plevla. Zato ni bojazni (nekateri so jo glasno izražali), da ne bi upoštevali tehtnih priporočil koristnega sestanka, ki bi utegnil pomeniti prelomnico v telesnokulturnem življenju Novega mesta in novomeške občine.

F. Mikec

Finale občinskega tekmovanja
za pokal maršala Tita

V petek, 8. aprila, sta se srečali v finalnem dvoboju za moštveneга zmagovalca tekmovanja v novomeški občini za pokal maršala Tita ekipi SK Novo mesto in INIS. Igrali sta na 4 deskah v najmočnejših postavah, edino pri ekipi SK je manjkal m. k. Surnjič. Dvojni je bil zanimiv in zelo izenačen ter je šele zadnji dvojni med Sitarjem in Penkom odločil zmagovalca. Penku je uspelo na prvi deski premagati novega prvokategorika Sitarja, čeprav

Krško : Vransko
6:1 (5:0)

V prvem kolu spomladanskega prvenstva v celjski nogometni podzvezi so krški nogometiši premagali v nedeljo kot gostje ekipo Vranskega s 6:1 (5:0). Gole so dali: Klajčič 2, Lileg, Gajšek, Nikolič in Grmek po enega.

PAVK.

Krško: občinski pionirski prvaki v šahu

V Krškem se je v nedeljo, 10. aprila, borilo 19 pionirjev in pionirk za naslov občinskih prvakov med posamezniki. Tekmovanje je organizirala občinska zveza prijateljev mladine s pionirsko komisijo. Šahovski klub pod vodstvom tov. Levčarja pa je izvedel tekmovalje. Med starejšimi pionirji je osvojil prvo mesto Dusan Stojin iz Podbočja, med mlajšimi pionirji Branko Butkovič iz Brezstanice, med starejšimi pionirkami Majda Goršak iz Leskoveca in med mlajšimi pionirkami Milena Seniča iz Dolenje vasi.

Vsi štiri se bodo udeležili tekmovanja pionirjev — posameznikov zasavsko-posavske šahovske skupnosti v Trbovljah. — IC

Ugankarsko tekmovanje
v Novem mestu

Revija »Tovariše« je v nedeljo priredila v Domu JLA v Novem mestu tekmovanje v reševanju križank in drugih ugank. Odziv ni bil poseben razveseljiv: prijavilo se je samo enajst reševalcev. Spoprijeti so se morali z osmimi dokaj zahtevnimi ugankami. Po 42 minutah je že oddala vse uganke rešene Vida Simončič iz Novega mesta, Ragovska 21, ki je dosegla 488 točk. Vendar jo je z bolj pravilno rešitvijo prehitel gost iz Hrastnika Karl Dremel in s 493 točkami osvojil prvo mesto. V finale so se plasirali še Novomeščani Tomaž Solmajer, Milovan Dimitrič in Jože Udir.

Zdravnik vam svetuje

Lahko se nam pozna tudi
v kosteh, mišicah in živcih!

Prijetno pomladno sonce nas večkrat zavede, da smo premalo oblečeni, da prezgodaj zavijamo rokave, slečemo suknjič ali jopico ali pa da se takrat, ko zapiha vetrič, ne zapnemo. Suha tla so včasih vabeča, pa se usedemo na travo ali celo vležemo in uživamo na soncu. Prav radi tudi po spomladanskem delu na vrtu, ko nam je vroče, malo poklepeta, naslonjeni na motiko s sosedom, hladni pomladni vetrič pa nam suši znoj. Drugi dan ali pa že zvečer se potem čudimo, če nas zaboli tu in tam, če nas boli noga, vrat, roka ali pa vse telo. Nikakor se ne moremo spomniti, kje smo se »pretegnili«, »prevzdignili« ali kako drugače poškodovali.

Vlaga, hlad, napor, razen njih pa še neozdravljena žarišča v telesu, sprožijo vnetja mišic, sklepov in živcev, kar imenujemo navadno mišični in sklepni revmatizem ter vnetja živcev.

Najpogosteje pripoveduje tak bolnik, da se je sklonil, pa se ni mogel več zravovati, da je nekaj težjega vzdignil, pa mu je »počilo« v križu, da bi kmalu padel, a je zamahnil, da bi se vjel in ga je takrat močno zbolelo. Bolečina je v takem primeru v križu včasih prav ostrina in neznošna, tako da bolnik toliko trpi, da ima potne kaplje na čelu. Večkrat izžareva bolečina v obe nogi. Nekateri bolniki pravijo, da to tako boli, »kot bi ga psi grizli«. Podobno se zgodi z vratom. Bolnik pravi, da se je hitro ozrl, pa ga je zbolelo v vratu, običajno na eni strani, in sedaj drži glavo postrani ter je ne more obratiti. Drug spet navaja, da »je zaležala«. Izraz za tako stanje je »Hexenschuss«, ki je nemški in pomeni »sarovnični streli«. Če je bolečina v rami, pravi bolnik, da je nekaj dvignil, sunil, porival ali težko nosil. Vse to je mišični revmatizem, ki ga zdravimo s toploto, z mirovanjem in ustreznimi zdravili, masažo in pozneje z vajami.

Revmatiki, ki ne dajo dosti na zdravnikova navodila in ki so mnenja, da so že popolnoma zdravi, ker se jim je bolezen izboljšala, utegnejo spomladi doživeti, da se jim bolezen precej poslabša ali pa da jim vsaj nanovo vzplamt. Vlaga, hlad, mrzli prostori in prehlad bolezen pospešijo in poslabšajo, kar ni niti najmanj prijetno. Vsak revmatik to dobro ve, ker bolečine niso majhne.

V to vrsto prehladnih pomladnih boleznij spadajo tudi vnetja različnih živcev, ki jim pravimo nevritisi. Bolj pogostne so neuralgije ali bolečine vzdolž nekega živca, ki se pojavljajo v valovih, pojenjujejo, pa se spet vračajo. Pravimo, da gre za napade bolečin. V to vrsto boleznij spadajo ishialgije in druge neuralgije, ki jih bolnik navadno zamenjuje z isijasom, kar pa je pravo vnetje bednega živca. Brahialgija pomeni bolečine vzdolž živca na roki prav do prstov, kakor ishialgija na nogi. Bolnik s temi boleznimi spada v posteljo, mora mirovati, najbolje je, da ima trdo ležišče, ki ga pripravimo tako, da namestimo deske pod blazino. Bolnik sam ugotovi lego, v kateri ga najmanj boli. Pomaga suha toplota in vitamin B₁. Če je potrebno, predpiše zdravnik še druga zdravila. Prepovedan pa je alkohol v vseh oblikah in če je le mogoče, naj se bolnik vzdrži tudi kajenja.

Če malo pazimo nase spomladi, ni treba, da zbolimo za katero izmed teh boleznij. Nobena ni prijetna!

Dr. Božo Oblak

Rokometni turnir na Loki

V petek, 8. aprila, je bil na Loki rokometni turnir, ki ga je organizirala ekipa Dijaškega doma iz Novega mesta v okviru priprav na odmor, ki bo 7. in 8. maja v Novem mestu. Na turnirju so sodelovale ekipe Dijaškega doma, Kmetijske srednje šole in Gimnazije.

Rezultati tekem:
Dijaški dom : Kmetijska srednja šola 14:6 (12:2), Dijaški dom : Gimnazija 13:8 (3:5), Gimnazija : Kmetijska srednja šola 13:5

(7:2). Zmagala je ekipa Dijaškega doma pred ekipama Gimnazije in Kmetijske srednje šole. Na turnirju je bilo opaziti precejšnje število dobrih rokometišev, ki pa se jim pozna, da niso dovolj vadili. Za ekipo Dijaškega doma, ki jo sestavljajo precej igralcev novomeške ekipe, bi lahko rekli, da je še pre malo homogena za teže tekme. — Najuspešnejši igralci na turnirju so bili Jaklič z 11 in Kobe z 8 zadetki, oba iz Dijaškega doma. V. S.

Dobrepolje — Novo mesto 7:10

10. aprila je bila v Dobrepolju odigrana prvenstvena rokometna tekma med Dobrim poljem in ekipo SD »Novo mesto«, ki se je končala z rezultatom 7:10 (3:5) v korist Novega mesta. Ekipi sta nastopali v sledečih postavah: za Dobrepolje Zupančič, Vidmar, Zevnik, Jakša L. Pugač, Drobnič 1, Verbič 3, Miklič, Strehovec 2; za Novo mesto: Perko, Jaklič 4, Kobe, Lozar 3, Gantar, Setina 2, Vidmar 1, Kokej, Pifolt, Marn.

Tekma je bila odigrana v izredno slabem vremenu, saj je med

vso tekmo deževalo. Ekipa iz Novega mesta se je na takem igrišču bolje znašla in uspela z umirjeno igro osvojiti obe točki. S to igro so Novomeščani popravili slab vtis, ki so ga naredili v Hrastniku. S tako borbeno in požrtvovalno igro jim bo morda uspelo osvojiti točke tudi prihodnje nedelje, ko se bodo doma srečali z ekipo iz Radeč, ki je trenutno med prvoplasiranimi na lestvici.

Najboljša moža v ekipi Novega mesta sta bila vratar Perko, ki je branil v velikem slogu, in Jaklič s strelci od daleč. Pri domačinih bi lahko pohvalili Verbiča in Strehoveca. Sodnik Zevnik iz Ljubljane je sodil primerno. V. S.

NAJBOLJŠI ŠAHIST IN ODLIČEN DIJAK

Za šahovsko prvenstvo Dolenjske v Novem mestu je vladalo v Kočevju veliko zanimanje. Kočevski šahisti in ljubitelji šaha so lahko spremljali tekmovalje na dveh večjih razpredelnicah v mestu, kjer so bili rezultati sproti objavljeni.

Ker se zavedamo, da je bodočnost in perspektiva v mladih igralcih, smo na to tekmovalje poslali predvsem mlade šahiste. Naše veselje je bilo tem večje, ko smo izvedeli, da je presenetljivo zmagal naš in od vseh udeležencev najmlajši šahist, komaj 13-letni Franci Gornik iz Kočevja. Tudi drugi mladinci so se v tako močni konkurenci odlično uvrstili. Ta uspeh da misliti predvsem dvojce: ali so naši mladinci res toliko napredovali ali pa je novomeška šahovska moč samo navidezna. Verjetno se bo nejasno nebo dokončno razjasnilo na mladinskem šahovskem prvenstvu Slovenije, ki bo od 1. do 11. julija v Kočevju.

Vsekakor je Gornikov uspeh največje presenečenje dolenjskega prvenstva in hkrati največji osebni uspeh. S svojim resnim odnosom in z veliko natančnostjo ter prizadevanostjo pri šahovski igri nam je dokazal, da je lahko najboljši šahist in hkrati odlični dijak v šoli.

IVE STANIČ

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 15. aprila — Helena Sobota, 16. aprila — Božislava Nedelja, 17. aprila — Rudolf Ponedeljek, 18. aprila — Konrad Torek, 19. aprila — Ema Sreča, 20. aprila — Neža Četrtek, 21. aprila — Simeon

ČESTITKE

Tereziji Kovačič iz Trbišča za njen visoki štirinajsti jubilej, 83. rojstni dan, iskreno čestitajo njeni prijatelji.

Dragemu možu Jožetu Petju z Mirne želi za njegov 79. rojstni dan še mnogo zdravlja in sončnih dni žena Alojzija.

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi dragoga moža in očeta

STANETA LINDIČA

se zahvaljujem kolektivom, ustanovam in prijateljem za cvetje in zadnje spremstvo.

Zalujoča žena Albina z otrokoma

Ob bridki izgubi našega dragoga očeta in dedka

ANTONA DRČARJA

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli sodelovali in z nami sočustvovali, ga spremenili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za vsjo pomoč.

Zalujoče družine Gasperšič in Repar ter ostalo sorodstvo

Ob hudi izgubi moje ljube žene, mamiče, hčerke in sestre

PAVLE OKORN

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so obiskali v času bolezni, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo podjetju INLES, obratu Galanterijas Sodrzišča, gasilskima društvoma iz INLESA in Zamosteca, podjetju »Doma Ljubljana, govornikom, duhovščini iz Sodrzišča in Loškega potoka, sosedom in vsem, ki ste nam na kakršnikoli način pomagali in jo spremenili na zadnji poti.

Zalujoči mož Ivan, sinček Janko, mami, ata, sestre, svak in svakinje ter ostalo sorodstvo.

Namesto venca na grob pokojnega Jožeta Raka iz Novega mesta je Franc Kolenc, pečarski mojster iz Ljubljane, Drenikov gric 1, poklonil Zvezi slepih v Novem mestu 50 Ndin. Iskreno se zahvaljujemo!

Ob bridki izgubi naše drage sestre, svakinje in tete

TEREZIE KLEMENČIČ

iz Novega mesta, Mesine njive 1 se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Posebna hvala dr. Sajc-

tu za zdravljenje, pevcem in gibanju žalostnike pred domom in ob odprtem grobu, č. g. župniku za spremstvo, kakor tudi vsem, ki so jo spremenili na pokopališče v Prečno.

Svakinja Neža za ostalo sorodstvo.

Ivan Košak iz Češnjic 16, Otočec pri Krki, se zahvaljujem za nego in skrb primariju dr. Ivo Smrečniku in vsemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto.

PREKLICI

Marija Sitar iz Smihela 60 pri Novem mestu prepovedujem pačo kokoši po mojem zemljišču, ker bom posula njivo s trupom zaradi voluharja. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Zupančič iz Šentjurja 3, Mirna peč, prepovedujem vsako hojo po moji njivi pri avtocesti. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala, kokoši pa zastropili.

Polde Miklič iz Šentjerneja preklicujem trditve v članku »Brezobzirnost ne pelje k slavju« 12. štev. Dolenjskega lista in v »Poslušnice k temu članku iz 13. številke, da sta vozila kombi reg. št. LJ 417-28 Alojz Novosel oziroma Milan Kunstek, oboje šoferja IMV, Novo mesto. Obema se zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

maloglasni

UGODNO PRODAM enosni traktor Holder 9 KS z obračalnico in sedežem. Naslov v upravi lista (372/66).

AVTO OPEL OLIMPIA dobro ohranjen ugodno prodam. Alojz Papež, Vel. Strmica, p. Mokronog.

PRODAM MALO RABLJENI dvo-posteljni pletilni stroj ANKER — TRIKOREX za 2500 Ndin. Bojdana Barčič, Košanjevica na Krki.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi din. Za naslov v upravi li sta: pribitek 1 nov; dinar — Redni tasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta

TAKOJ VZAMEM na stanovanje samsko tovarišico s sestanovalko Bršljin 27.

UGODNO PRODAM kuhinjsko kredenco, kuhalnik na dve plošči in otroško kolo. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM dve sobni omari. Ivan Hudoklin, Ljubljanska cesta, stolpce 1, Novo mesto.

NOV PRALNI STROJ REX ugodno prodam. Dostava na dom. Prundner, Povšetova 31, Ljubljana.

PRODAM TELEVIZOR znamke Astronaut UKW. Oglej vsak dan. Šentjernej 33.

PRODAM vprežno kosilnico in semenski krompir — 2000 kg. Anton Marjetič, Vihre 17.

PRODAM KMEČKI MLIN, stroj za strošno opeko in mlatnico. Jože Rogelj, Sp. Brnik 10, p. Čerklje, Kranj.

KUPIM kombiniran italijanski vozček. Naslov v upravi lista (379/66).

DOSMRITNO OPREMLJENO stanovanje nudim, kdor bi mi kuhinjo in pospravilnico in mu dam za ta čas tudi hrano in nekaj plače — po dogovoru. Naslov v upravi lista (376/66).

GOSPODINJSKO pomočnico sprejem takoj v službo dobra družina na Gorenjskem. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov A. Gasperin, Begunje št. 8, Gorenjsko.

GOSPODINJSKA POMOČNICA dobi zaposlitev pri dr. Malešiču. Trebnje 88.

GOSPODINJSKO pomočnico, pošteno in stalno, sprejme štiriclanska družina. Pogoji ugodni. Krajnc, Koper, Glagoljaška 1/6.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejem k štiriclanski družini. Rudi Mlakar, Ljubljana, Tugomerjeva 62.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

PARCELO z lepo lego prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista. (394/66).

OBLEKO dam za drva. Naslov v upravi lista.

SKORAJ NOV 80 litr. bojler, pomivalno mizo z 2 koritci in več kosov kuhinjske opreme (kredenco, mizo, omarico itd.) ugodno prodam v Novem mestu zaradi preselitve. — Naslov v upravi lista.

ZDRAVILISČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vode, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129, in STANDARD — telefon 21-153.

Kmetijska šola Grm Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

- kmetijskega strojnika (traktorista)

Prednost imajo kandidati s končano strojno šolo.

Nastop službe takoj.

Osební dohodki po pravilniku.

KINO

Brežice, 15. in 16. 4. italijansko-ruski barvni film »Korakaj ali umriš, 17. in 18. 4. ameriški barvni film »Cast odpadnikov, 19. in 20. 4. češki film »Skok v temo«.

Crnomelj, 15. in 17. 4. angleški film »Vohun na povelje, 19. in 20. 4. nemški film »Nabab«.

Kočevje »Jadrana, 15. in 17. 4. francoski film »Zlati triumf, 18. in 19. 4. ameriški film »Pet ostrženk, 20. in 21. 4. madžarski film »Slavčevke«.

Kostanjevica, 17. 4. italijanski barvni film »Samson proti velikanom, 20. 4. jugoslovanski barvni film »Valovito poletje«.

Melinka, 16. in 17. 4. italijanski film »Segrida, 18. in 19. 4. ruski film »Pot v sredo, 20. in 21. 4. nemški film »Marinas«.

privedbi Vlada Goloba; 17.05 Glasbena križanka; 18.20 Zvočni razgled; 18.45 Pota sodobne medicine; 20.00 Skupni program RTV — studio Ljubljana.

TOREK, 19. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Silva Avšič: Sortiment fižola za zrnje in stročje; 12.40 Trio Lojzeta Slaka in ansambel Štirje kovači; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V torek nasvidenje; 17.05 Concerto po željah poslušalcev; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 20.00 Mali koncert Komornega zbora RTV Ljubljana; 20.20 Radijska igra — Jevgenij Švare: Zmaj.

SREDA, 20. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.10 Polo naš mladinski zbor; 9.30 Godala v ritmu; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Stanko Matekovič: Pridelujemo več namizne grozdja! 12.40 Slovenske narodne pesmi; 13.30 Prizor »Oj vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 17.05 Nacionalne smeri v glasbi; 18.15 Iz studija 14; 18.40 Neš razgovor; 20.00 Irra orkester Roger Williams.

ČETRTEK, 21. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Ivo Petrič: Glasbena zgodba o Ferdinandu; 10.15 Naši solisti pojo popu-

Mokronog, 16. in 17. 4. španski film »Lepe Lolas«.

Novo mesto »Krkas, 15. do 18. 4. amer. barvni film »Geronimos, 19. — 4. švedski film »Ljubiti, 20. in 21. 4. jugoslovansko-nemški film »Winnetou 2«.

Ribnica, 16. in 17. 4. ameriški film »Privajanje na zakonsko življenje«.

Sevnica, 16. in 17. 4. ameriški film »Alamos I. del, 20. 4. ameriški film »Upor na ladji Bounty«.

Sodražica, 16. in 17. 4. ameriški barvni film »Traper Kelle«.

Šentjernej, 16. in 17. 4. barvni film »Kdo ste vi, dr. Sorges«.

Trebnje, 16. in 17. 4. ameriški barvni kavbojski film »Enooki Jacke«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Kolenc iz Brezovice — Boštjana, Anica Vire iz Gornjega Kamenja — Jožeta, Jožica Vrlič iz Otovca — Alojza, Vera Franko iz Velikih Brusnic — Damirja, Pepca Zelinger z Dolca — Anico, Tončka Škufca iz Dolnjih Kamenc — Mirana, Terezija Zupančič z Verduna — Branka, Olga Tratar iz Tretenika — Stanislava, Ana Babič iz Roj — Kazimirja, Francka Juršič z Dolca — Pavla, Danica Badovinar iz Metlika — Borisa, Justina Maver iz Gradenca — Justa, Milena Slapšak iz Krmelja — Marjana, Milka Baborič iz Dolnjega Bukovca — Borisa in Zeljka, Kristina Horvat iz Mirne — Marjola, Karmela Škušek iz Obrha — Barbaro, Amalija Kirm iz Dola — dečka, Lojzka Konda iz Osojnika — deklico, Antonija Vegalj iz Krškega — dečka, Silvia Puc iz Podboršta — deklico, Dragica Mateševac iz Velikega Vrha — deklico, Marija Slanc iz Berčič — deklica, Marija Zoran iz Jame — dečka, Antonija Bregar iz Mihovega — deklico, Vida Kloubar iz Čr. mošnice — dečka.

OBVESTILA

Frizerski salon »Zlata«, Pučjeva, Novo mesto, obvešča, da bo salon odprl od 15. aprila dalje tudi ob nedeljah. Se priporoča!

Obveščam cenjene lastnike motornih vozil, da sem odprl avto-kloparsko delavnico v Kostanjevici. Se priporoča Franc Pungercar, Malence 2, Kostanjevica.

Oblašila solidno očisti Kemična čistilca Novo mesto, Germova 5.

Obvestilo o najemu doma oddiha v Piranu

Zveza slepih Slovenije odda v najem dom oddiha v Piranu, Verdijeva 28. Kapaciteta 30 postelj. Kuhinja, jedilnica, pomožni prostori in pisarna urejeno. — Informacije — ponudbe: Republiški odbor Zveze slepih Slovenije, Ljubljana, Groharjeva 2.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk ZADNJI MODELI! Nudimo garancijo, uredimo vse izvozne listine.

Plačilo v vseh valutah. Devizni račun pri Banca commerciale, Trieste, 10650/0

PEROTTI-EXPORT, VIA CARPISON 20, TRIESTE

RADIO BREŽICE

NEDELJA, 17. APRILA: 10.20 — Poročila — Spela Pirnat: Delo komisije za pritožbe in imenovanja — Damjan Vahon: Prizgite zeleno luč turistima v Posavju! — Človek v mestu: Pogled v prihodnost — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce — Poslušajte nove pesnetke ansambla STEB iz Brezovice in Vesela planšarje — Magnetofonski zapis: Obisk v osnovni šoli na Veliki Dolini — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila in sponzorizirane reportaže, 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. APRILA: 20.00 — 20.10 — Obvestila in kratak filmski presled, 20.10 — 21.20 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

Žena ga je kregala...

Letos januarja je nek možak, govoril je hrvaško, izbral v prodajalni Veletekstilja v Crnomlju jope. Dolgo si je ogledoval celo kopico jop, nazadnje pa nič kupil. Ker je ob odhodu iz trgovine nekam čudno tiščal roko k suknjici, so ga pozvali, naj pokaže, kaj skriva. Izpod suknjice je privlekel jopo, vredno okoli 12.000 dinarjev.

Občinsko sodišče v Crnomlju je pred kratkim tatvino obravnavalo ter obsodilo J. B. iz okolice Vinice na 2 meseca zapora, pogojno za dobo enega leta. Zanimiv je bil obtoženčev zagovor. Pravil je, da je v viniški trgovini kupil jopo. Ko jo je prinesel domov, je opazil, da ima na hrbtu luknjo. Žena ga je baje kregala, kaj je prinesel domov in mu zaradi tega ni dala miru. Jopo je hotel na Vinici zamenjati, a je niso hoteli vzeti nazaj. Potem je sklenil, da jo bo zamenjal sam v črnomljski trgovini. Ko so ga zalotili pri tatvini, je res imel s seboj neko jopo, vendar so ugotovili, da je bila že vsaj osemkrat oprana, zato zgodbi o zamenjavi ni nihče verjel.

KRONIKA NESREČ

Trčenje v nepreglednem ovinku

4. aprila popoldne se je Avstrijec inž. Franc Banas pripeljal v osebnem avtu v Smarjeto. V nepreglednem ovinku je zavil na levo, prav tedaj pa mu je pripeljal naproti z osebnim avtom Alojz Kastelic iz Novega mesta. Vozil sta se trčili, škoda pa cenijo na 700 Ndin.

Kolesar čez avto

Jovo Grubiša iz Novega mesta se je 9. aprila v osebnem avtu peljal po Kristanovi ulici, ko mu je naproti pripeljal kolesar Jože Konček iz Dobindola. Grubiša je zavril, vendar je kljub temu zadel kolesarja, da je ta padel čez avto. Kolesar si je pri padcu laže ranil lice in nogo. Gmotno škoda cenijo na 300 Ndin.

Motorist podrl pešca

6. aprila zvečer se je Martin Novak iz Jablana pripeljal s sopotnikom Dragom Kostrovcem na motorju iz Regerče vasi do grmškega križišča. Ko je zavil na desno, je zadel Karla Žužka iz Novega mesta in ga podrl. Pešec se je hudo ranil, motoristu in sopotniku pa ni bilo nič. Škoda na motorju cenijo na 100 Ndin.

Iz žive meje na streho

Jovo Popara iz Zagreba se je 9. aprila popoldne v osebnem avtu pripeljal od restavracije gradu Otočec do priključka na avtomobilsko cesto, da bi nadaljeval vožnjo proti Zagrebu. Ker je sprva nameraval potovati kar proti Kronovu, ga je sopotnik opomnil, da mora zaviti v levo. Ker je prehitro zavil v levo, je osebni avto zaneslo v živo mejo ob cesti, nato v jarek, kjer se je prevrnil na streho in obštel. Ranjen ni bil nihče. Škoda pa cenijo na več kot 2000 Ndin.

Mladi izletnik z zlomljeno nogo

7. aprila sta se v Metliko pripeljala dva avtobusa otrok; ki so prišli na izlet. Mladi Ljubljanci so brez nadzorstva tekali po cesti in pletnicah, ko so nekaki na odhod. Ko je okoli 16.30 pripeljal redni avtobus, je s signalom opozarjal otroke, naj se umaknejo. Otroci so mislili, da jih kliče njihov avtobus, pa so z vseh strani stekli na parkirišče. 10-letni Richard Serk je tudi skočil na cesto, tedaj pa je pripeljal Franc Piculin iz Novega mesta osebni avto in otroka kljub zaviranju podrl. Mladi izletnik si je dvakrat zlomil levo nogo ni so ga takoj odpeljali v novomeško bolnišnico.

Še eden na niivi — prevrnien

10. aprila popoldne je Mariborčanka Hilda Lampo potovala v osebnem avtu po avtomobilski cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Ko je pri Četzu hotela prehiteti neko vozilo, ji je prišlo naproti drugo vozilo. Voznica je hitro zavila na desno, pri tem pa zadelala čez cesto rob na njivo, kjer se je avto prevrnil na streho. Hilda Lampo je dobila pri nesreči samo nekaj prask, medtem ko je bil njen mož Edvard hule ranjen. Gmotno škoda so ocenili na več kot 600 Ndin.

Iz umika v nesrečo

Milonja Jovović iz Črne gore je 8. aprila popoldne na avtomobilski cesti dohitel s svojim avtom dr. Mladena Kuzmiča iz Zagreba, ki se je peljal v osebnem avtu, ko je naproti nenadoma pripeljal tovornjak. Jovović je zavril in se umaknil na desno stran ceste, pri tem pa zadel zadnji del osebnega avto dr. Kuzmiča. Škoda cenijo na 2.500 Ndin.

Od zadaj ga je zadel

Ivan Stefanac se je 10. aprila peljal v osebnem avtu po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Blizu Ribnice je na cesti stalo neko vozilo, zato se je Stefanac ustavil. Za njim je pripeljal Grk Spyridon Alexon in se zadel v Stefanacov avto. Škoda je za 100 Ndin.

S kolesa v nezavest

Anton Rogelj iz Deseče vasi se je 9. aprila popoldne s kolesom peljal iz Soteske proti Dvoru. Nenadoma je padel s kolesa in si hudo poškodoval glavo. Nezavestnega so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Izqubljena oblast in prekucljaji

10. aprila se je Janez Novak iz Ljubljane v osebnem avtu pripeljal v ovinek pri Dol. Sušičan in nenadoma izgubil oblast nad vozilom. Avto se je dvakrat prevrnil in obstal poleg ceste na kolesih. Škoda cenijo na 2000 Ndin.

Z osebnim avtom na njivo

9. aprila popoldne se je Varmoslav Benčan z Reke v osebnem avtu vrnal iz Smarjskih Toplic. Pri kronovskem nadvozu je pripeljal po levi v ovinek, ko mu je naproti prihitel v osebnem avtu Peter Baloh iz Brezovice. Benčan je zadel Balohov avto, nato pa zapeljal čez nasip in obstal na njivi. Gmotno škoda cenijo na 700 Ndin.

Mopedist je preslabo svetil

9. aprila se je 11-letna Milena Zarabec iz Hmeljičja vrnala s sorodnico iz Mirne peči. Na cesti med železniško postajo in vasio jima je pripeljal naproti mopedist s slabo lučjo, ki mu je kasneje še ugansila. Ker je tako vozil, se je zaletil v Mileno Zarabec in jo zbil na tla. Deklico so odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno levo nogo.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00; Pisan glasbeni sponed od 4.30 do 8.00.

PETEK, 15. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Domače viže — domači ansambli; 10.15 Damjanova solistična glasba z raznih koncev Evrope; 10.35 Novost na knjižni polici; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Kuder: Priprava dela v gozdni proizvodnji; 12.40 Iz narodne zakladnice; 14.35 Poje zbor berlinskega radija; 15.20 Napotki za turiste; 15.30 Od vasi do vasi; 15.45 Novo v znanosti; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.45 Kulturni glasbo; 20.00 Lepe melodije; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 16. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih sol pred mikrofonom; 9.45 Četrte ure z ansambli »Weekenda; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jelka Hočevar: Nove informacije o delovanju selektivnih herbicidov; 12.40 Ansambel Rudija Berdorferja in Dobi znanci; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesmi in plešni narodov Jugoslavije; 17.05 Gre-

mo v kino, 18.20 Iz naših relednih postaj; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe; 20.30 »Poljski, kaj znaš; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 17. APRILA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Mladinska radijska igra — Aleksander Popović: Lisica; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I; 10.00 Še pomnite, tovariši... Vid Jerič: Za orožje je šlo; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II; 13.30 Za našo vas; 14.00—17.00 Nedeljsko športno popoldne; 17.30 Radijska igra — Ciril Kosmač — Mitja Melak; Tantadruj; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Naš nedeljski sestanek.

PONEDELJEK, 18. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.10 Oroska igra s petjem; 10.15 Ferdo Juvanec: Sulta v štirih stavkih; 10.35 Naš podlistek — O Henry: Pomlad na lednem listu; 11.00 Turistični napotki za tujе goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Vilko Masten: S čim bomo letos škropili sadno drevje; 13.30 Priporočilo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Slovenske narodne in ponarodele v

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbor SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje. UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopčič, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Prime, Jožica Teppey in Ivan Zoran. IZHAJA vsak četrtek — Poštomna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje. — Takojši račun pri pdr. SDK v Novem mestu 521-8-9 — NALOŽBENI RAČUN IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.